Poštnina plačana v gotovini | Leto LVI. | V Ljubljani, v nedeljo, dne 22. aprila 1928. | Št. 93. | Posamezna številka 3 Din

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp. petit-vrsta mali oglasi po 1·50 in 2 D, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2·50, veliki po 3 in 4 Din, v uredniškem delu vrstica po 10 Din
Pri večjem naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo, netrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništvo telefon št. 2050, upravništvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349 za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Izza plota

Odkar imamo novi tiskovni zakon, so v časopisju prenehali divji in osebni napadi, ki so v SDSarskem časopisju kar mrgoleli laži in zavijanj in so ponižali to žurnalistiko na najnižjo kulturno stopnjo. Damoklejev meč samo na sebi reakcionarnega zakona je zdravilo, četudi kruto in skoro neznosno. In vendar imamo v Sloveniji list, ki zanj očividno ne obstoji tiskovni zakon, ki obrekuje poštene ljudi, blati požrtvovalno delo poslancev SLS, ki laže in zavija in skuša v širokih slojih zanetiti strast mržnje proti oblastnemu odboru ljubljanske oblasti. Marsikdo je že iskal zaščite svoje časti pred sodiščem, pa ni uspel, ker je tam zvedel, da ščiti orgije častikraje, ki jih uganja »Jutro«, imuniteta g. narodnega poslanca dr. Žerjava. Tak pamflet je izšel tudi v petkovi številki »Jutra«. Napada osebe po nekdanji židovski maniri in meče blato na oblastni odbor, da se človeku gnusi.

Oblastnemu odboru očita naravnost slepo pristranost pri nastavljanju uradništva, češ, da nič ne skriva, da »je tam kruha le za klerikalce«. »Bodi strokovnjak, bodi zaslužen, bodi potreben stvari in namenu urada, imej deco, bodi še v polni moški dobi — na cesto moraš, ako nisi markiran kot veren pristaš SLS«; »zakon ne velja za klerikalce«, »oblastni odbor se je proslavil tudi po neznosnih davkih, ki so podražili življenje za 20 odst.« »Akcija za podporo prizadetih po elementarnih nezgodah, oziroma po suši in gladu je postala torišče klerikalne korupcije.« »Sad klerikalne vzgoje je korupcija najnižje vrste: gladne ubijati, ker politično niso pokorni, si s tem polniti žepe iz davkov našega meščana, kmeta in delavca.« »Učitelji in uradniki, trpini, se premeščajo ali reducirajo, če opozarjajo na nasilja.« In tako gre naprej v celem »Jutrovem« uvodniku. Nekaj bo že ostalo, samo blati, udrihaj in krepko laži, si misli tisti, ki meče kamenje izza plota, pa se pri tem zanaša, da je izza imunitete g. dr. Žerjava popolnoma na varnem, ker v slučaju tožbe narodna skupščina po svoji navadi g. dr. Žerjava ne bi izročila. To je korajža zaplotnika!

Glede napadov na nekdanji deželni odbor kranjski bodi pribito, da se ga ljudstvo s hvaležnostjo spominja in je pomenilo njegovo delovanje zlato dobo kranjske dežele. Laž je seveda, da bi bili naši pristaši SLS tedaj volili proti deželnemu odboru. Sploh je ves »Jutrov« članek ena sama velika in gnusna laž. Oblastni odbor je pri sprejemanju uradništva gledal izključno na strokovno sposobnost in osebno kvaliteto. Kar pa tiče uradništva v zavodih, ki jih je odbor sprejel od države, je oblastni odbor postopal naravnost do skrajnosti širokogrudno, popolnoma nasprotno praksi SDSarskih teroristov, kadar so imeli oblast v rokah. Poglejmo le v bolnice; niti enega uradnika ali uslužbenca ni oblastni odbor radi njegove politične pripadnosti odklonil. Isto velja glede bolniških zdravnikov in okrožnih, med katerimi je le malo pristašev SLS, večina pa SDS. Mnogo jih je doseglo visoko starost, pa se oblastni odbor ni pomišljal prevzeti v službo in vzeti nase breme njihovih pokojnin, ki jim jih bo treba kmalu plačevati. Vsakdo, ki se še spominja preganjanja uradništva, ki ni pripadalo SDS, ve, kako bi v tem slučaju postopali samostojni demokrati z uradništvom, ki pripada drugim strankam. Sicer pa naj pove »Jutro«, koliko uradnikov, somišljenikov SLS, so sprejeli v službo mestne občine gerenti Puc, Turk in Likozar! Ali, koliko pristašev SLS je prišlo v službo mestnega magistrata ljubljanskega v dolgih desetletjih, ko so tam liberalci neomejeno gospodarili. »Jutrov« zaplotnik naj kar odkrito in s svojim podpisom konkretno pove, kdo od oblastnega odbora je komu rekel, da je pri oblastnem odboru kruh le za klerikalce. Menda se je častivredni g. zaplotnik v »Jutru« spomnil na nekdanje liberalno geslo »Liberalcem groš, klerikalcem knof!« ali pa je imel pisec pred očmi Spiller-Muysa. Da je oblastni odbor odklonil prevzem tega gospoda v službo, za to je imel prav tehtne in resne razloge. In prav je imel! Kdo pa je predvsem kriv, da je še danes Kmetijska družba torišče političnih bojev, da se po prevratu ni depolitizirala in postala resnična stanovsko-gospodarska organizacija? Ali ni ravno bil on eksponent takratnih režimovcev in pomagal, da so Kmetijsko družbo dobili v roke pucljevci in žerjavovci? To pač ni bilo v korist Kmetijski družbi in kmetskega prebivalstva. Sicer bi pa njegovi kolegi vedeli mnogo povedati o njegovem delovanju, o neštetih, seveda plačanih komisijah in o tem, kako so dobivali nasprotniki SLS njegove dobrote, pristaši SLS pa brce. Takih uradnikov oblastni odbor pač ne potrebuje, ker ne mara ustvarjati korit, ampak hoče uradnike, ki imajo smisel in srce in čut pravičnosti za ljudstvo.

Mesto sumničenja, da pri oblastnem odboru zakon za SLS ne velja, naj bi bil gospod zaplotnik navedel konkretne slučaje. Tega seveda ni mogel, kakor tudi ni mogel navesti nobenih konkretnih slučajev, po katerih bi oblastni odbor šikaniral občine, ki nimajo klerikalne večine. Slučaj, ki ga ima očividno v mislih, — Tržič — ko govori o preiskovalnih komisijah, pa je tak, da pisec prav stori v interesu ugleda SDS, da o njem kaj več ne pove. Morda bi dotičnemu županu ne bilo prav in zanj tudi ne koristno, ako bi se o tej stvari kaj več pisalo, kaj konkretnega povedalo. Naj bo »Jutrov« člankar pomirjen in prepričan, da oblastni odbor ne bo nobenega občinskega odbora preganjal, nobenemu demokratskemu županu delal krivice, pač pa smo prepričani, da bo oblastni odbor po zakonu in v korist davkoplačevalcev povsod gledal na red in poštenost v občinskem gospodarstvu. Oblastni odbor še nobenega občinskega odbora ni razpustil, kakor je SDSarski režim imel navado.

Kaznjivo hujskanje je, ako »Jutro« laže in daje pristašem SDS s tem potuho, da so »neznosni davki oblastnega odbora ljubljanskega podražili življenje za približno 20%. Računico v roke! Če bi bila ta trditev resnična, potem bi bila krivda na SDSarskih navijalcih cen, ki pod pretvezo, da je oblastna skupščina naložila davke, navijajo cene in mnogi pri tem še hujskajo. Naj ne misli gospod zaplotnik da bo oblast tako hujskanje trpela. Že nekdaj so takšni liberalni hujskači na slične načine proti gotovim denarnim zavodom hujskali, in kdo drug je trpel vsled tega, kakor ljudstvo. Naj si ne domišljuje, da bi oblastni odbor trpel in smel trpeti hujskanje, ki je naperjeno proti avtoriteti in vrh tega brez resnične podlage. Denuncianti naj ne govore in pišejo o denuncijacijah.

Ako oblastni odbor prepušča ponekod razdelitev koruze gospodarskim organizacijam mesto kakemu SDSarskemu županu, moramo to samo odobravati, ker smo prepričani, da oblastni odbor tega ne dela iz strankarsko-političnih razlogov, marveč ima v vsakem slučaju brez dvoma za to prav tehtne razloge. Poznamo nepristranost gotovih ljudi, ki so svoj čas v Sloveniji že delili koruzo, kako, o tem so čivkali tedaj že vrabci na strehah. Lepo bi bilo, ako bi gladno prebivalstvo po predlogih »Jutrovega« zaplotnika moralo se pritoževati, da razni liberalni magnati pod »klerikalnim režimom« delijo koruzo pristransko in po političnem vidiku: liberalcem koruzo, klerikalcem pa figo.

Očitek, da si kdo polni žepe na račun gladnih, je tako gorostasten in nesramen, ker je brez vsakega najmanjšega konkretnega dokaza, da kriči po statisfakciji. Afere, ki jih ni v tem slučaju, naj si pogleda od bliže gospod »Jutrov« zaplotnik v svojih vrstah. Še vedno ležijo akti svinčene afere, Jadranske banke nerešeni in obtožnice proti SDSarskemu poslancu v anketnem odboru, ker vsled zadnjega razpusta narodne skupščine niso bili pretreseni in vsebujejo zelo hude očitke.

Ves »Jutrov« članek je poln sumničenj brez vsakega konkretnega dokaza in dokazuje samo to, da je SDSarski general zelo slabo razpoložen in potrt, ker žanje same neuspehe. Zato ta borbenost, četudi z nemoralnimi sredstvi natolcevanja in sumničenja. Saj vsakdo čuti, kako se vrača v državo red in mir in svoboda. Če »Jutrov« zaplotnikar govori o nasilju, misli pač morda ves zagrenjen na tiste trgovce, ki nočejo več »Jutra« — lažnjivega Kliukca — prodajati, morda misli s kislim obrazom sedeč pri pisalni mizi na tiste učitelje in uradnike, ki so zgubili strah in respekt pred terorjem in grožnjami SDS ter vsled tega obračajo tej stranki hrbet in vračajo »Jutro«, ki so ga bili vsled čudovite »svobode« pod PP režimom prisiljeni naročevati, ako niso hoteli biti denuncirani in reducirani. Odtod krokodilove solze.

NAPAD NA POLJSKEGA PREDSEDNIKA.

v *Varšava*, 21. apr. (Tel »Slov.«) Na poletnem gradu Stala poljskega državnega predsednika Moščinskega so hoteli dva ali trije neznanci ob treh zjutraj izvršiti tajnosten napad. Ko jih je zasledil stražnik, so streljali nanj in ga ranili. Stražnik se ni dal ugnati, temveč je začel tudi sam streljati, na kar so neznanci zbežali in ušli. Predsednik ni bil v gradu, temveč v Varšavi. V gradu je bivala samo njegova soproga.

Narodna skupščina se sestane 26. aprila

r **Belgrad**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) **Popoldne se je vršil sestanek v predsedništvu vlade med gg. vladnim predsednikom Vukičevičem, notranjim ministrom Koroščem in skupščinskim predsednikom dr. Peričem. Na tem sestanku se je razpravljalo o delu narodne skupščine. Sklenilo se je, da se sestane narodna skupščina 26. aprila ob 10 dopoldne z nadaljevanjem dnevnega reda. Kakor znano, je na dnevnem redu poročilo verifikacijskega odbora o mandatu predsednika madjarske stranke dr. Nagya. Na sestanku so se obravnavali tudi predlogi, ki se bodo predložili skupščini. Sklenilo se je, da se pred 1. majem predloži stanovanjski zakon. Glede predloga stanovanjskega zakona v odboru ministrov še ni prišlo do soglasja. Končnoveljavno besedilo se bo določilo na prihodnji seji tega odbora.**

r **Belgrad**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) **Za 24. aprila je sklicana seja finančnega odbora narodne skupščine. Na dnevnem redu je obravnavanje 1. predloga o delokrogu in načinu dela komisije za določenje donosa iz zemljišč, 2. predlog o kaldrmini, 3. uredbe o upravljanju in načinu razdelitve sredstev iz fonda za zdravje srednješolske mladine.**

Ogromno zborovanje radikalov v Vel. Bečkereku

r **Belgrad**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) V Belgrad je prispel podpredsednik NRS g. Aca Stanojevič. Takoj po prihodu je bil sprejet v avdienco. Od pol 3 do 6 je imel sestanek z g. Vukičevičem v predsedništvu vlade. Na tem sestanku se je razpravljalo o političnem položaju. Kakor je zvedel Vaš dopisnik, se je na tem sestanku dosegla popolna enotnost pogledov na delo vlade in radikalnega glavnega odbora. V radikalnih krogih prevladuje mnenje, da gre Stanojevičevo stremljenje za tem, da bi prišlo do popolnega soglasja, da ne bi prišlo med narodnimi poslanci do spora. Po tem sestanku se je vršila seja glavnega odbora, na kateri se je obravnavalo delo glavnega odbora, posebno sej, katerih se g. Stanojevič ni udeležil. Prihodnja seja glavnega odbora NRS bo v sredo.

Predsednik vlade g. Vukičevič se je zvečer odpeljal v Veliki Bečkerek na zborovanje. Pred odhodom je dal časnikarjem sledečo izjavo: »Veliki radikalni shod ni naperjen proti nikomur, niti proti g. Ninčiču, niti proti g. Stojadinoviču, niti proti glavnemu odboru NRS, pač pa je to veliko zborovanje NRS, na katero grem kot radikal. Do tega, kar pričakujejo nasprotniki, ne bo prišlo.«

Z g. Vukičevičem potujejo ministri gg. Simonovič, Kujundžič in Stankovič ter štirideset radikalnih poslancev. To zborovanje bo eno izmed največjih zborovanj NRS v zadnjem času. Zato je razumljivo, da se v političnem življenju pričakuje z velikim zanimanjem. Posebno se naglaša, da se vrši zborovanje v mestu, odkoder je prišla prva izjava iz vrst, ki so nasprotne Vukičevičevi vladi. Znano je, da je g. dr. Ninčič imel sestanek, na katerem je napadel g. Vukičeviča. Sploh se misli, da bo to zborovanje odgovor g. dr. Ninčiču in drugim nezadovoljnežem v NRS, da se radikalni volivci ne strinjajo z akcijo proti sedanji vladi.

Na čast zastopnikom zlate Prage

r **Belgrad**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaški gostje so bili danes na Avali, kjer je župan g. dr. Baxa položil krasen venec na grob neznanega junaka z napisom »Srbskemu neznanemu junaku — Praha 1928«. Nato so si gostje ogledali kraljevi grad Cetinje. Popoldne je bil g. dr. Baxa sprejet od kralja v avdienco. Jutri zvečer priredi vlada banket. Pred banketom bo notranji minister g. dr. Korošec pripel kraljevi odlikovanji in sicer dr. Baxi red sv. Save I. reda, in občinskemu svetniku g. Zenklu red sv. Save II. reda.

Bomba v Prilepu

r **Belgrad**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Današnja »Pravda« prinaša iz Prilepa sledečo vest: »Davi je mesto razburila močna detonacija bombe, ki se je razpočila na glavnem trgu okrog 2. zjutraj. Ob tem času je vse spalo. Na prilepskih ulicah ni bilo nikogar. Vse je mislilo, da gre za atentat. Koščki bombe so poškodovali bližnja poslopja. Človeških žrtev ni bilo. Na mesto atentata je takoj prihitel okrajni glavar g. **Tufengžič**. Takoj je uvedel strogo preiskavo. Noben prebivalec ni mogel ničesar povedati. Kakor se zdi, ni preiskava privedla do nobenega uspeha. Sumi se, da je hotela neka revolucionarna organizacija, ki se skriva na naših tleh, napraviti atentat. Več oseb je bilo aretiranih. Radi preiskave pa se njih imena drže v tajnosti. Med prebivalstvom vlada radi atentata veliko ogorčenje.

Apel tekstilne industrije

r **Belgrad**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Včeraj so imeli konferenco zastopniki tekstilne industrije iz cele države. Vladi so predložili resolucije, v katerih pravijo med drugim sledeče: Zastopniki tekstilne industrije, zbrani na konferenci pri Centrali industrijskih korporacij v Belgradu, prosijo vlado, da pri trgovinskih pogajanjih z drugimi državami računa z nespornim dejstvom, da je pri nas razvoj tekstilne industrije ogromne važnosti za naše narodno gospodarstvo in naše ljudstvo vobče. Naš uvoz tekstilnih izdelkov znaša letno 2 milijardi dinarjev. Nasproti temu pomenja razvoj tekstilne industrije veliko važnost za zboljšanje trgovske bilance, zlasti še, ker je trgovska bilanca pasivna.

Pomoč bolgarski zemlji

r **Belgrad**, 21. aprila. (Tel. »Slov.«) Na prošnjo bolgarskega poslanika g. Vakarevskega je notranji minister g. dr. Korošec danes izdal odlok, da se dovoli prehod na naše ozemlje raznim vrtnarjem in dijakom, tudi posestnikom, ki imajo posestva v obeh državah, in sicer za okraje Caribrod in Bregalnica. Dovoljenje se je izdalo z ozirom na težavno gospodarsko stanje in zadnjo katastrofo v Bolgariji.

r **Belgrad**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Današnje časopisje priobčuje poziv na prebivalstvo, da priskoči na pomoč bolgarskemu narodu, katerega je zadela velika in težka nesreča.

Potresni sunek v Dalmaciji

j **Senj**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Davi ob 6 je bilo čutiti močen potresni sunek.

Aretacije v Narodni banki.

r **Belgrad**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Preiskava v znani aferi, v kateri je šlo za poneverbo milijon dinarjev Narodni banki, je končana. Sodišče je sklenilo, da se aretirata blagajnik Narodne banke **Milutinović** in sluga Narodne banke **Gjurgjević**.

Coolidge ne bo kandidiral.

v *Newyork*, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Coolidge je sedaj republikanskemu volivnemu odboru v Massachusettsu, ki svojim volivcem priporoča Coolidgea za predsedniškega kandidata, četrtič sporočil, da nikakor ne namerava prevzeti kandidature.

Zagrebški Velesejem

od 29. aprila do 6. maja

V. Sejem automobilov
IX. Pomladni specialni sejem

Radija — Poljedelstva
Malega in hišnega obrta. — Izložba vajeniških del in turizma

2. V. Concours d'elegance in modna revija

Popust na železnicah in parobrodih. Legitimacije za znižano vožnjo se dobivajo pri vseh potniških uradih in denarnih zavodih.

Nikdar ne boste obžalovali

da ste si omislili najboljši

Šivalni stroj

Gritzner in **Adler** in **kolo.**

V najkrasnejših opremah v zalogi samo pri

Jos. Petelincu

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika. 15 letna garancija. Pouk vezenja brezplačen.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1·50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

VRTNARSKI POMOČNIK

dobro izurjen, išče službo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3456.

Pošteno dekle

vajeno kuhe in gospodinjstva, **išče** stalne službe pri boljši krščanski družini. Gre tudi na deželo. Nastop po dogovoru. Naslov v upravi pod 3457.

Absolventinja

meščanske šole in trgovskega tečaja s prakso blagajničarke, sprejme službo kot **blagajničarka** ali **pisarniška moč.** Gre rada tudi na deželo. Ponudbe na upravo lista.

Stanovanja

Selitve

v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom

Slovenia transport

Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 38
Telefon št. 2718

Iščem meblirano sobo

s kuhinjo kjerkoli. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Profesor«.

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob z vsemi pritiklinami se **takoj odda. Miklošičeva c. 7,** III. nadstr., desno. Vzajemna posojilnica.

Priredite

Jutri v gostilni »Amerika«

na Glincah zabavni večer. - Vstopnina prosta.

Proste službe

Iščem vajenca

za pekovsko obrt. Vsa oskrba pri meni. - Naslov v upravi »Slovenca« pod šifro: **»Takoj štev. 3413«.**

Prvovrstnega akviziterja

za kurivno branžo sprejmem proti proviziji. Ponudbe pod **»Kurivo«** na upravo lista štev. 3464.

Kamnoseškega pomočnika

marmorista se sprejme **takoj.** Ponudbe na upravo Slovenca v Mariboru.

Deklico

zdravo, pridno, pošteno, lepega vedenja in čedne zunanjosti, staro 15—16 let, ljubiteljico otrok, takoj sprejmem; samo čez dan. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3422.

V najem

LOKAL

s stanovanjem oddam takoj v bližini Ljubljane pri železnici ali glavni cesti. Naslov v Slovencu 3432.

Posestva

Naprodaj so PARCELE

za stavbišča v zelo lepi legi in tudi travniki, dobro gnojeni, na **Dolenjski cesti 72.** — Cena po dogovoru.

Trgovska hiša

z velikimi skladišči in trgov. lokalom, **se proda v Kranju št. 109,** na Glavnem trgu, nasproti župne cerkve.

Ponudbe na naslov:

Kati Vajt, Kranj.

PARCELA

vogalna na Kodeljevem, 535 m², se takoj proda. Poizve se v upravi lista pod št. 3372.

Hiša v Štepanji vasi

ob glavni cesti, z vsem gospodarskim poslopjem, vinska klet, z zemljiščem in gozdom naprodaj. **Ivan Jager, Bizovik štev. 69, Sp. Hrušica.**

Kdo kupi?

Naprodaj je **otroški voziček.** - Naslov v upravništvu lista pod št. 3472.

Kontrolna blagajna

»National«, poceni naprodaj. - **The Rex Co.,** Ljubljana, Gradišče 10.

Na razpolago več **vagonov**

hrastovih dog

200 l do 400 l **vinske posode, pivovske** po 25 l. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 2620.

AJDOVA MOKA

po 5 Din kilogram

Činkvantin - zdrob

po 4 Din kilogram

prvovrstni izdelki, pošilja od 25 kg naprej **PAVEL SEDEJ,** umetni mlin, **Javornik,** Goreniško. 1526

Žaganje

oddaja vedno po nizki ceni parna žaga

V. SCAGNETTI

v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom.

Nov šivalni stroj

naprodaj. Izve se **Dunajska cesta 47** v trgovini **Kolšek.**

Proda se 40 m dolgo

gospodarsko poslopje

obstoječe iz hleva za 8 glav živine, male sobice, 2 velikih šup, velikega poda, travnika, 1 oral in pol, oziroma stavbnega prostora, četrt ure od mesta Ljubljane. Naslov pove uprava pod št. 3459.

Skoraj nov ženski

šivalni stroj

se proda. - Poizve se v upravi lista pod št. 3452.

Dojenček,

6 mesecev star, se odda samo v dobro oskrbo čisti, zdravi ženi. Ponudbe poslati upravi Slovenca pod »Dojenček«.

Kdo proda?

Lep čist vosek

čebelen, kupi v vsaki množini **Čebelarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani** (v Jugoslov. knjigarni, poleg stolne cerkve).

Srebrne krone

zlatnike in različno zlato kupi **F. Čuden, Prešernova 1, Ljublj.**

Hlode bukove Ia. in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga

V. SCAGNETTI

Ljubljana.

KUPIM

hrastove hlode, hrastove frize in hrastove deske 27 mm, sposobne za izdelovanje frizen. - Ponudbe s ceno in množino na **Ivan Šiška,** parketna tovarna, **Ljubljana,** Metelkova ulica št. 4.

Kupim več vagonov promptno ter za maj in junij

hrastovih plohov

(belag) 19—27 cm vseh dolžin 42, 52 in 60 mm. Ponudbe z označbo količine, dobavnega roka in točne cene franko oddajna postaja na upravo »Slovenca« pod št. 3430.

Kupimo

več vagonov smrekovih hlodov od 30 cm premera naprej. Najnižje ponudbe na upravo Slovenca pod **»Les« št. 3461.**

Naša obrt

Trboveljski premog, drva!

Pogačnik, Bohoričeva ul. št. 5. — Telefon: 2059.

Žima

najboljša in najcenejša pri

M. Masteri

tovarna žime

Stražišče pri Kranju.

Najlepša drva

Cebin, Wolfova ul. 1/2

Motvoz (špaga) najcenejše v tovarni **Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje.** Komisijska zaloga **Palme, Celje, Cankarjeva 7. Maribor, Koroška 8.**

Pri nakupu

cementa Trbovlje in vse **železnine,** se priporoča tvrdka **A. Sušnik,** Ljubljana, Zaloška cesta.

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: Mehanična vrvarna **Šinkovec,** Grosuplje. Komisijska zaloga **Palme, Celje,** Cankarjeva 7, **Maribor,** Koroška 8. 1503

Mlinarji!

Rž, proso, ajdo in ječmen kupite najceneje pri

V. VOLK, LJUBLJANA

veletrgovina žita in moke

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Židovska 4

Pazite na obleke

ker si veliko veliko lahko prihranite, če jo daste čistiti in barvati v kemično pralnico, kjer je cena najnižja in najbolj solidna postrežba.

Anton Boc

Ljubljana
Selenburgova ulica 6/I.
Tovarna: VIČ-GLINCE.

Gospodinje! - Poskusite

PLAMEN

idealno sredstvo za podžiganje drv in premoga. Zahtevajte PLAMEN pri Vašem trgovcu.

Otomane

630 Din, povečtje 40 več, v zelenem ali rdečem goblenu. Pri večjem odjemu za hotele in prenočišča še popust. Solidno delo. — **Rudolf Sever, tapetništvo, Marijin trg 2.**

Čevlje barvam

nove in stare, v vseh modnih barvah. Trajnost barvanja zajamčena. — **Franc Zupančič,** čevljarski mojster, **Ljubljana, Kette-Murnova cesta 6.**

Šlezijski premog

srednji kosovec, brez prahu, brez pepela! Ogromen prihranek na kurjavi, delu in času. Najboljši, zato najcenejši premog! Dobavlja:

D. Čebin,

premog, drva, koks, Wolfova 1/II, telefon 2756.

Lepe

pomaranče

zdrave

limone

in egiptovsko

čebulo

dobite najceneje pri

GOSPODARSKI ZVEZI V LJUBLJANI.

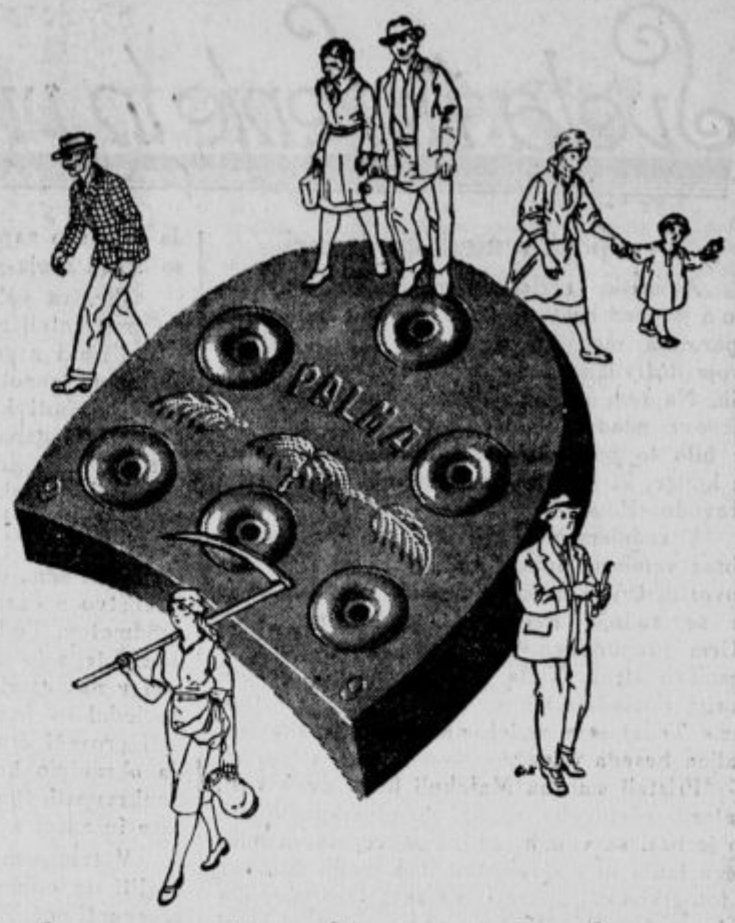

Dolga pota brez utrujenosti

Kmet nima tako udobnih prometnih sredstev kakor meščan. Često mora po več ur peš hoditi iz enega kraja do drugega.

Za utrudljivo telo so

Palma kaučuk pete dobrota.

Palma pete so trajnejše kot najboljše usnje, cenejše ter dajo elastično hojo, ki varuje čevlje in telo.

Ženski in otroški čevlji postanejo vsled Palma kaučuk peta elegantni, toda za to ni nikakih višjih stroškov.

Vsemogočni je poklical danes k sebi v boljše življenje po kratkem, a hudem trpljenju, svojo zvesto služabnico

Marijo Strel

zasebnico

Previdena s sv. zakramenti za umirajoče je danes ob tričetrt na enajst dopoldne, dopolnivši 70 let življenja, izdihnila Bogu vdano svojo dušo. — Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil **v nedeljo dne 22. aprila ob 3 popoldne** izpred hiše žalosti, Miklošičeva cesta 10, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v cerkvi Marijinega Oznanenja v ponedeljek ob 7. uri zjutraj.

Ljubljana, dne 20. aprila 1928.

Maruška Vrtovec, hčerka. **Lojze,** zet. **Bogdan, Marijan** in **Dušan,** vnučki. - **Anton, Lovrenc, Janez** in **Frančiška,** bratje in sestra.

Brez posebnega obvestila.

Načelstvo »VZAJEMNOSTI«, društva duhovnikov ljubljanske škofije, krvavečim srcem naznanja prežalostno vest, da je izredno zaslužni društveni odbornik, velečastiti gospod

Janez Mikš

župnik na Trsteniku nad Kranjem

v četrtek dne 19. aprila po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v **soboto 21. aprila ob 10 dopoldne** na Trsteniku.

Blagopokojnega tovariša, vzornega dušnega pastirja, vrlozaslužnega homiletičnega in pedagogiškega pisatelja, sobrata, ki se je za dobrobit duhovskega stanu popolnoma žrtvoval, priporočamo v molitev in v blag spomin duhovnikom vseh škofij v Jugoslaviji. — Prosimo vse tovariše, naj sleherni, komur je le mogoče, daruje eno sv. mašo za dušni pokoj nepozabnega sobrata.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1928.

Načelstvo »Vzajemnosti«.

VABILO! Največja nemška tvornica automobilov **„OPEL“** razstavi na zagrebški **izložbi automobilov** 29. IV. do 6. V. okolu **25 automobilov** raznih modelov, in se interesenti vljudno vabijo. **„OPEL“, Zagreb, Ilica 73.**

Uredite si prebavo, da Vam minejo bolečine!

Bolečine v želodcu, črevih, trdo telesno odvajanje, glavobol, pritisk krvi v glavo, nervoznost, pomanjkanje spanja, zlata žila, slabtek - nastane le zaradi slabe prebave. Urejujte si svojo prebavo s preizkušenim eliksirjem FIGOL, da Vam minejo bolečine. FIGOL eliksir urejuje prebavo in Vam vrača zdravje. FIGOL proizvaja in po pošti razpošilja z navodilom o uporabi

lekarna dr. Semelić, Dubrovnik 2.

Originalni zaboček s 3 steklenicami Din 105'—, z 8 stekl. Din 245'—, 1 steklenica Din 40'—.

Turistovska salama

lastnega izdelka edino v delikatesi

K. Jarc „Pri turistu“

Dunajska cesta 7

Slovensko-srbohrvatski slovar

Sestavil dr. Albin Vilhar.
V platno vezan Din 70·—.

Jugoslov. knjigarna v Ljubljani.

Nizke cene! Prepričajte se!

Kdor hoče kupiti moderno in solidno izdelano vsakovrstno

pohištvo

naj si ogleda zalogo pri **EGIDIJU in KARLU ERJAVEC,** Brod (poleg tacenskega mostu), **št. Vid nad Ljubljano.** Ogled tudi ob nedeljah. Za delo se jamči. Daje se tudi na obroke.

VSI ODJEMALCI NAŠEGA MILA TRDIJO, DA JE „MERIMA“ Z ZNAMKO „SIDRO“ NAJBOLJŠE ZA PERILO

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

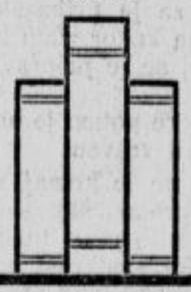

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec. Urednik: Franc Tersedlavi

Stvaren odgovor na očitke oblastnemu odboru

Izjava dr. M. Natlačena

Z ozirom na nekvalificiran napad »Jutra« na ljubljanski oblastni odbor je naš urednik zaprosil gospoda predsednika dr. Natlačena za razgovor. G. predsednik je dal sledeča pojasnila in odgovore:

Gotovo so Vas g. predsednik opozorili na uvodnik v včerajšnjem »Jutru«, ki napada oblastni odbor. Kaj sodite o njem?

V splošnem bi označil ta uvodnik kot grd napad izza varnega plota poslanske imunitete. Člankar, dasi je varen pred vsakim preganjanjem, se ni podpisal. To je najznačilnejša poteza članka in člankarja.

Članek vsebuje celo vrsto napadov na oblastni odbor. Kaj pravite na prvi očitek pristranskega nastavljanja in prevzemanja uradništva po oblastnem odboru?

Z mirno vestjo lahko trdim, da nisem izmed neštetih prosilcev, ki so iskali službe pri oblastnem odboru, **niti enega vprašal, kateri politični stranki pripada.** Pri nastavitvi novega uradništva nam je bila **merodajna predvsem strokovna usposobljenost** in ne bi mogel trditi, da so uradniki, ki smo jih sprejeli v svojo službo, vsi somišljeniki SLS. Tem manj — lahko rečem, da prav nič se nismo ozirali na politično pripadnost uradništva v zavodih in institucijah, ki smo jih prevzeli od države Tu smo prevzeli razen najstarejših, ki so že blizu konca svoje službene dobe in razven omoženih ženskih moči **sploh vse, brez vsakršne izjeme.** Kako nepristransko in absolutno kulantno smo pri tem postopali, dokazuje najbolj dejstvo, da smo n. pr. okrožne zdravnike, med katerimi je gotovo mnogo takih, ki so SLS popolnoma tuji, **prevzeli sploh vse** brez vsake izjeme, čeprav jih je med njimi mnogo takih, ki so dosegli že visoko starost in bo moral oblastni odbor v doglednem času šteti precej za njihove pokojnine.

Nadalje Vam očita »Jutro«, da vršite nadzorstvo nad občinami pristransko. Kaj je na tem?

Ta očitek je pravtako neutemeljen. Oblastni odbor izvršuje nadzorstvo nad občinami od 1. junija 1927 dalje. Njegova dolžnost je, da od časa do časa občine glede na njih gospodarstvo in poslovanje revidira. To svojo dolžnost je oblastni odbor v tem času izvrševal brez vsakega ozira na to v čigavih rokah je ena ali druga občina. Ne morem pa nič za to, če prihaja **največ in najbolj utemeljenih pritožb zoper poslovanje županov iz tistih občin, ki so v rokah naših političnih nasprotnikov.** Oblastni odbor bi zanemarjal svojo uradno dolžnost, ako bi na pritožbe, ki pridejo od verodostojnih in uglednih občanov in ki vsebujejo težke očitke zlorabe občinskega denarja, ničesar ne ukrenil. Kako objektivno pa je oblastni odbor to svojo dolžnost vršil in do skrajnosti varoval občinsko avtonomijo, dokazuje najbolj dejstvo, da so bili v času, odkar oblastni odbor obstoji, **razpuščeni samo štirje občinski odbori** (Podzemelj, Zagorje, Sv. Krištof in Kočevje). V enem samem slučaju (Podzemelj) se je razpust izvršil na predlog oblastnega odbora in sicer zaradi gorostasnih nerednosti, ki so se ugotovile v občinskem gospodarstvu potom uradne revizije. V drugem slučaju (Sv. Krištof) se je razpust izvršil na predlog okrajnega zastopa, pri čemer bodi še povdarjeno, da je bil ta občinski odbor po večini SLS. V nadaljnih dveh slučajih pa se je razpust izvršil uradoma s strani velikega župana le s pristankom oblastnega odbora. Mislim, da ta dejstva najbolje pričajo, kako prazno je tozadevno »Jutrovo« grmenje nad oblastnim odborom. Zanimivo bi bilo postaviti paralelo iz dobe PP režima, ko so se župani in občinski odbori odstavljali brez vsakih stvarnih razlogov kar na debelo in postavljali gerenti.

Sedaj pa koruza. Ali bi mogli pojasniti, kako se ta razdeljuje?

Kar se tiče preskrbe pasivnih krajev s prehrano, naj služi javnosti tole pojasnilo. Obl. odbor je dobil za časa, ko je bil minister za socialno politiko dr. Gosar, v ta namen 200.000 Din. Ker ta vsota za kolikortoliko uspešno akcijo ni zadostovala, kajti ravno ljubljanska oblast (okraji Brežice, Litija, Krško, Novo mesto, Črnomelj itd.), so bili vsled toče in suše ter deloma tudi povodnji zelo težko prizadeti, je oblastni odbor temu znesku dodal še iz svojih sredstev 350.000 Din. Koruza, ki se je s tem denarjem nabavila, se je razdelila med najpotrebnejše za polovično ceno, da je moglo na ta način biti te akcije deležnih več ljudi. Da se je ta delitev koruze izvršila pošteno brez ozira na politično pripadnost in zgolj po dejanski potrebi, izpričuje dejstvo, da ni došla na oblastni odbor zoper delitev **prav nobena pritožba.** Sedaj je v teku druga podporna akcija. Naši oblasti se je s strani vlade stavila na razpolago vsota 200 tisoč dinarjev. Zaradi težav, ki jih imamo s centralnim odborom v Belgradu, pa do izvrševanja te podporne akcije sploh še ni prišlo. Denar še ni nakazan, koruza še ni prispela in se zato z delitvijo ni moglo pričeti. Ne vem, kako more torej »Jutrov« uvodničar govoriti o korupciji, ki se baje »uganja v taki meri kakor je nismo doživeli niti v najjužnejših krajih Makedonije«. Kako more govoriti o podpori, ki jo v tej obliki dele le klerikalci brez ozira na potrebe? Zelo sem radoveden, kdo je tisti župnik, ki deli kmetom koruzo po merilu koliko je kdo dal za zvonove? Oblastnemu odboru bi storil uvodničar veliko uslugo, ako bi onega župnika imenoval, kajti oblastni odbor bi bil prvi, ki bi proti taki zlorabi nastopil.

Končne opazke o klerikalcih, cerkvi in škofu uvodnika v »Jutru« so sicer ocvirki iz žargona, ki izdaja pisca, vendar morete gospod predsednik morda tudi k temu kaj pripomniti?

Neokusno se mi zdi, da člankar venomer meša cerkev, škofa in župnike z oblastnim odborom, ko vendar ve, da niti cerkev niti škof niti kak župnik ne predpisujeta oblastnemu odboru, kako ima vršiti svoje posle. Končno pa Vam morem reči še to, da teh napadov v »Jutru« ne jemljem prav nič tragično. Dokaz so mi, da smo na pravi poti in slaba mora presti SDS, da se poslužuje take vrste napadov na naše delo. Mi ne uganjamo nikakega nasilja ne grde trgovine. Govorjenje o preganjanju uradnikov in učiteljev pomeni toliko kot pripovedovanje bajk.

Pri oblastnem odboru bomo delali kakor doslej po svoji najboljši vesti in gospodje od »Jutra« naj oproste, ako ne bomo hodili k njim po nasvete, koga naj sprejmemo v službo, v kateri občini naj izvršimo revizijo in kako naj pomagamo tistim, ki so pomoči potrebni.

———

NA POLJU SLAVE

ROMAN ★ SPISAL H. SIENKIEWICZ

začne objavljati 1. maja t. l. »Slovenec«

Znameniti roman je delo pisatelja, ki je spisal tudi prekrasne romane Quo vadis, Z ognjem in mečem, Potop, Mali vitez, Skozi pustinje in puščave

Ako hočeš ob branju novega Sienkiewiczevega romana »NA POLJU SLAVE« preživeti res nekaj lepih ur, čitaj »Slovenca«!

J. M.

Kaj je pridobila Slovenija z davčno reformo?

(Glej »Slovenca« z dne 18. aprila 1928, št. 89.)

III. **Zgradarina.** Davčna reforma z dne 8. februarja 1928 postavlja obdačbo hiš na povsem **enotno** podlago.

Dočim smo imeli sedaj dvoje vrst hišnega davka (razredarino in najmarino), imamo po novem zakonu o neposrednih davkih le **eno** vrsto hišnega davka, t. j. **zgradarino.**

Razredarina se je doslej plačevala od stanovanjskih hiš na deželi, ako niso bile dane v najem. Ravnala se je po številu sob in čumnat. Bila je razmeroma nizka in neodvisna od vprašanja, kakega stanu je hišni posestnik. **Najmarina** se je plačevala na deželi od hiš, ki so bile dane v najem. V mestih so pa bila **vsa** poslopja, torej tudi **tovarniška**, zavezana najmarini brez ozira na to, ali so bila v rabi hišnega posestnika odnosno ali so bile oddana v najem ali ne.

Po zakonu z dne 8. februarja 1928 so hišnemu davku, t. j. zgradarini zavezane vse hiše, namenjene za **prebivanje** ali kako **drugo rabo,** razen ako uživajo davčno prostost.

Davka so pa trajno oproščene zgradbe v vaseh in selskih občinah, ki služijo izključno **kmetovalcem** in njih kmetijskim delavcem za prebivanje. Istotako so zgradarine oproščene hiše, ki ustrezajo pravkar navedenim pogojem, a stoje izven okoliša mest, trgov in krajev, proglašenih za javna zdravilišča.

Poleg tega so oproščene davka gospodarske zgradbe, kot so n. pr. kašče, podi, hlevi, svinjaki itd., ako niso dane v najem.

Končno so oproščena zgradarine tudi **tovarniška** in **industrijska** poslopja, ako **ne** služijo za prebivanje odnosno ako niso dana v najem.

Socialno pravično in umestno bi bilo, da bi se zgradarine oprostile nele hiše kmetovalcev marveč tudi zgradbe **malih obrtnikov** in trgovcev na deželi. Gospodarski položaj teh stanov na deželi je običajno tudi zelo težak in ni zato nikakega razloga, da bi se jim odrekala hišna davčna prostost. K malim obrtnikom in trgovcem je prištevati nesporno vse obrate, v katerih sta poleg obrtnika zaposleni k večjemu dve pomožni osebi.

V tem smislu bi bilo še treba spopolniti člen 32. zakona o neposrednih davkih.

Davčno osnovo za zgradarino tvori po členu 34. pravkar navedenega zakona **čista** najemnina odnosno, ako je zgradba v lastni rabi hišnega lastnika, najemna vrednost.

Davčna reforma pa ne obdavčuje **vse najemnine** marveč le **čisto.** Hišni posestnik sme odbiti po členu 36. leg. cit kot stroške za vzdrževanje, upravo in amortizacijo sledeče pavšalne odstotke:

a) v Ljubljani 20%; b) v ostalih mestih, trgih, kopališčih in letoviščih 25% in c) v vaseh pa 30% od **prejete najemnine.**

To je **bistvena olajšava,** katero poklanja davčna reforma hišnim posestnikom. Nesporno predstavlja ta odbitek izdatno olajšanje davčne obremenitve hišne posesti.

Iz naslova zgradarine se bo plačeval a) osnovni in b) dopolnilni davek.

Osnovni davek znaša 12% od odmerne osnove.

Dopolnilni davek se ravna po vsoti skupnega čistega dohodka vseh zgradb, katere ima davčni zavezanec v okolišu enega davčnega oblastva. Davčne stopnje dopolnilnega hišnega davka naraščajo od 2% do 14%. Višek per 14% dosežejo pri **čisti** najemnini per 70.000 Din. Za vsoto nad 70.000 Din velja enotni 10% dopolnilni davek.

V koliko je davčno breme po davčni reformi znižano, nam pojasni sledeči

primer.

Obdačiti hočemo hišo v Ljubljani, ki daje letno 80.000 Din najemnine.

Po dosedanjih davčnih zakonih bi taka hiša plačevala nastopne davke:

a) 12% najemnina 9600 Din; b) 70% enotni državni prebitek 6720 Din; c) 30% izredni državni pribitek 4896 Din; č) 35% avtonomne doklade 3360 Din; d) invalidski davek 6529 Din; e) komorsko doklado 3264 dinarjev. Skupaj 34.368 Din.

Po davčni reformi bi se zgradarina odmerila takole. Kosmata najemnina znaša 80.000 Din. Od te se odbije na stroških vzdrževanja, uprave in amortizacije 20%, torej znesek per 16.000 Din. **Čista najemnina** odnosno odmerna osnova za zgradarino bi potemtakem znašala 64.000 Din. Od te osnove se odmeri: a) osnovna zgradarina (12%!) 7680 Din; b) dopolnilna zgradarina, od prvih 10.000 Din 2%, torej 200 Din, od drugih 10.000 Din 4%, torej 400 Din, od tretjih 10.000 Din 6%, torej 600 Din, od četrtih 10.000 Din 8%, torej 800 Din, od petih 10.000 Din 10%, torej 1000 Din, od šestih 10.000 Din 12%, ali 1200 dinarjev, od ostanka per 4000 Din 14% ali 560 Din. Celokupna dopolnilna zgradarina znaša torej 4760 Din; c) 35% avtonomne doklade 2688 Din. Celokupno davčno breme bi znašalo torej po davčni reformi le 15.128 Din.

Hišni davek se torej po novem zakonu o neposrednih davkih **zniža za več kot polovico.** Razbremenitev hišne posesti je pa tem višja, ker se hkrati znižajo tudi razne občinske doklade, kot n. pr. vodarina, gostaščina in kanalščina, ki se ravnajo običajno po odmerni osnovi. Poleg tega zgubimo s 1. januarjem 1929 tudi dohodnino.

Pri davčni reformi je finančna uprava pokazala neko pri hišnih davkih dosedaj neobičajno popustljivost. Poudrtavati moramo to tembolj, ker tiči baš v dosedanji davčni obremenitvi hišne posesti velik del krivde na sedanji stanovanjski krizi.

Da ni prišlo pravočasno do novih stavb, je krivo predvsem dejstvo, da je najmarina s pribitki in z dokladami in v zvezi z dohodnino običajno konsumirala nad 60% do 70% od prejete najemnine. Jasno je, da je pri taki obdačbi hišna posest pasivna, čim je treba izvršiti kako večje popravilo. Zato se je vsakdo stokrat premislil, predno je naložil svoj denar v nove stavbe.

Obžalovati je osobito, da finančna zakonodaja ni omilila davčnih bremen v dobi gospodarske konjunkture, ko je bila preobilica denarja in se je ta nalagal v razna, vse prej kot zdrava podjetja.

Čim pa hočemo, da navedene davčne ugodnosti gospodarsko učinkujejo, je nujno potrebno, da vravnamo temu primerno tudi komunalno politiko.

Ako se namreč prekomerno zvišajo avtonomne davščine k zgradarini, je materialni efekt davčnih ugodnosti, ki nam jih nudi davčna reforma, popolnoma iluzoren. Občine pridobe sicer nekaj na dokladah, zato pa jo obremenjajo milijonska posojila za občinske stanovanjske zgradbe.

Žal da davčna reforma ni priznala novim zgradbam popolne davčne prostosti, marveč pobira pri teh zgradbah 3% zgradarino. Res je, da 3% davek ni visok, vendar pa postane davčno breme občutno, čim se pobijajo še razne komunalne davščine. Tudi moramo uvaževati, da se nahajamo v trajni težki gospodarski krizi in da je osobito Slovenija denarno izčrpana.

Neobičajna je določba, da naj tudi nove zgradbe, **ki že uživajo začasno popolno davčno prostost** (n. pr. po finančnem zakonu za leto 1927-28), plačujejo namesto osnovnega in dopolnilnega hišnega davka 3% **zgradarino.** Take naknadne davčne odredbe ubijajo zaupanje v stabilnost davčne zakonodaje. Zato bi se morala ta odredba, ne glede na druge tehtne razloge naknadno črtati.

Slovenci v Italiji

Učiteljske doklade za poitalijančevanje. V razgovoru z nekim časnikarjem je šolski nadzornik za Primorsko izjavil, da bodo učitelji, uslužbeni na Primorskem, v kratkem prejeli posebno doklado v znak priznanja njihove požrtvovalnosti v slovenskih krajih. Učitelji na Južnem Tirolskem že imajo tako doklado. Nadzornik je dodal, da ne bo odnehal, dokler ne bodo vpisani v »Balilla« vsi slovenski in hrvaški šolski otroci.

Slovenci naj plačajo milanski atentat! Še je v spominu, kako strašno noč so morali preživeti goriški Slovenci v novembru l. 1926 radi atentata na Mussolinija. In tudi atentat na italijanskega kralja v Milanu se skuša izrabiti za novo gonjo proti Slovencem. »Slovenec« je že poročal, kako nesramno ga napada fašizem, »osebno glasilo dr. Koroščа«. »Bestijalnosti tolikih potvorb« je kriva nevolja radi otvoritve posebnega paviljona »Dalmacija« na milanskem velesejmu, nevoščljivost radi mogočnega napredka milanske industrije in nova energična italijanska akcija na vzhodu. Listi nesramno blatijo dr. Koroška in ga spravljajo celo v zvezo z milanskim atentatom. »Popolo« hoče reči: udri zopet po Slovencih! Sedaj si lahko mislimo, kaj bi se zgodilo s Slovenci, ako bi bil skušal kak italijanski anarhist položiti roko na kralja med obiskom v Trstu!

Spomenik na Krnu v obliki gorske koče bo to poletje dovršen. Te dni odide poseben odposlanec iz Vidma v Turin, da zaprosi italijanskega prestolonaslednika Humberta, da bi prisostvoval otvoritvi. Slavnost se organizira z velikim pompom. Vožnja na železnici se zniža za 70%.

»Krušni dan« za italijanske šole v Bolgariji. Društvo »Pro Oriente« je s pomočjo šolskih oblastev in fašistovske stranke organiziralo po vsej Italiji »krušne dneve«. Društvo je izdalo proglas, v katerem poziva Italijane, naj imajo oči obrnjene vedno proti vzhodu, nadalje naj lepo ravnajo s kruhom, ki je dar božji, in naj ga ljubijo. Majhni koščki kruha, zaviti v fašistovsko poslikan papir, so se prodajali na ulici, v kavarni, gostilni in gledališču ter na postaji. Na deželi so to delo opravljali šolski otroci. Na vsako občino je prišlo določeno število hlebčkov, ki so se morali razprodati. Otroci so hodili po hišah in vsakega zapisali, ki je kruh kupil, da je podestat lažje kontroliral, kdo si je upal zavrniti fašistovski kruh. Kjer se ni »krušni dan« v nedeljo dobro obnesel, so poslali drugi dan podestati gostilničarjem in trgovcem in vsem licencarjem preostale hlebce, ki so jih ti morali kupiti. Fašistovski tisk seveda poroča, da se je prebivalstvo »spontano« odzvalo. Izkupiček gre za zgraditev italijanskih šol v Bolgariji in za druge iniciative italijanske ekspanzije in prodiranja na vzhodu.« Namen je torej eminentno političen. Radi tega je toliko bolj obsodbe vredno, da so se pri tem izrabljala najgloblja verska čuvstva slovenskega prebivalstva v propagandne svrhe. Da bi ljudstvo rajše kupovalo kruh, so razprodajalci pripovedovali, da je kruh blagoslovljen od papeža! Nesramna igra se je toliko lažje sponesla, ker ni ljudstvo razumelo izključno italijanskih lepakov. Duhovniki pač niso mogli proti tako podlemu izrabljanju vere nastopiti, ker bi v danih razmerah preveč riskirali. »Krušni dan« je zopet pokazal, da se fašisti proglašajo za zaščitnike vere le zato, da jo lažje izrabljajo v svoje namene. Ko je ljudstvo pozneje zvedelo za prevaro, se je zgražalo. —

Fašistovska slavnost v Postojni. Prihodnjo nedeljo se bo vršilo v Postojni blagoslovljenje prapora »Balille«. Slovesnosti bodo prisostvovali fašisti in fašistinje iz Trsta ter tržaški prefekt.

Poštna cenzura. Poleg telefonske se je zadnje dni poostrila tudi pisemska cenzura. Cenzurirajo se pisma, ki prihajajo v Italijo ali so namenjena v inozemstvo. Pisma se odpirajo s paro.

Sadje v gospodinjstvu.

Konzerviranje sadja in zelenjadi. Spisal M. Humek. Cena Din 24·-.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Bolgarske vasi - kup razvalin

v *Plovdiv*, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Pogled na mesto je strašen. Več mestnih delov: katoliški, armenski, uradniški in delavski je popolnoma porušenih. Novo katoliško misijonsko poslopje, v katerem je najmoderneje urejena bolnišnica, ki bi se imela v kratkem otvoriti, je porušeno, ravno tako vojaško sanitetno skladišče. Škoda znaša 400 milijonov levov. V parkih mestnega središča, ki je ostalo nepoškodovano, biva prebivalstvo pod milim nebom v šotorih, napravljenih iz odej, zaves in preprog. Tudi ranjenci leže na prostem, katere zdravijo zdravniki, kakor svoječasno v vojni na obvezovališčih. Pri številnih mošejah so se podrli minareti. Skladišča tobaka, v katerih je bilo 10 milijonov kilogramov tobaka, so skoro popolnoma uničena. Porušene hiše še niso začeli pospravljati, ker si ljudje ne upajo v bližino poslopij. Še bolj žalosten je pogled na vasi Satabegovo, Papazli in Manolevo, ki so samo kup razvalin. Po uradnih podatkih je bilo v Plovdivu porušenih 1800 hiš, hudo poškodovanih pa je 2000. V mestu je bilo 25 smrtnih žrtev, 150 težko ranjenih, nad 200 pa lahko. V vaseh je 70 mrtvih in 260 težko ranjenih. To razmeroma majhno število je razlagati s tem, da je bil prvi potresni sunek lahek in da je šele nekoliko minut pozneje sledil katastrofalen sunek. Geologi smatrajo, da je bil potres tektonski radi ohlajenja zemlje.

Potrebna je pomoč inozemstva.

v **Sofija**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) V Plovdivu in okolici se potresni sunki še vedno ponavljajo, vendar pa niso več tako hudi. Električna centrala je bila pokvarjena in je še niso mogli popraviti, tako da je mesto popolnoma v temi, kar omogoča mnogoštevilne tatvine, ker je večina hiš zapuščena. Varnostna služba se je zato morala poostriti. Oblasti so izdale stroge odredbe proti tatvinam in proti navijanju cen za živila. Iz Sofije dohaja vsak dan več vlakov s kruhom in drugimi živili v opustošene kraje. Danes popoldne je začelo deževati, kar je položaj bednega prebivalstva še bolj poslabšalo. Tudi bo radi dežja nastala škoda še večja. V okolici Čirpana je drugi potres uničil več vasi, ki so dosedaj ostale nepoškodovane. Vlada je ministru za javna dela naročila, da skrbi za to, da pripravi prebivalstvu potrebne barake. Potrebni material bodo pripeljali iz državnih gozdov in vseh žag. Vlada pripravlja predlog zakona, da se prebivalcem v opustošenih krajih dovoli šestmesečni moratorij. Po vsej državi zbirajo prispevke za pomoč prizadetemu prebivalstvu, toda vsi ti koraki so nezadostni in bo neobhodno potrebno, da pomaga tudi inozemstvo. Beda je nepopisna in prebivalstvo potrebuje pomoči vsega civiliziranega sveta. Vlada je proglasila narodno žalovanje, vse veselice in predstave v gledališčih in kinih so prepovedane. Velikonočne počitnice v šolah so podaljšane. Po cenitvi na informiranih mestih znaša samo škoda približno milijarde, to je za eno milijardo več, kakor bo znašalo bolgarsko zunanje posojilo.

K protivojni pogodbi - molk

v *Pariz*, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Pariški listi se vzdržujejo razpravljanja o francoskem načrtu protivojne pogodbe, ki je bil razposlan peterim velesilam. Nikakor se ta načrt ne sme smatrati kot konkurenca proti ameriškemu predlogu in ni neizpremenljiv. Po »Petit Journalu« naj oba načrta služita kot baza za pogajanja. Po »Excelsioru« se tudi v Briandovi okolici računa s tem, da lahko pride do fuzije obeh načrtov. Odločno se zavrača govorica, da skušajo Združene države priti s štirimi novo pristopivšimi državami do zaključka, od katerega bi bila Francija eventualno izključena.

v **Berlin**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Državni kabinet namerava prihodnji teden zavzeti oficielno stališče glede ameriškega in francoskega predloga o splošnem protivojnem paktu. Pri tem se bo nanašalo stališče nemške vlade neodvisno od včeraj predloženih francoskih predlogov zaenkrat samo na ameriški načrt, katerega vsebina najbolje odgovarja nemškemu stališču. Poskus, doseči soglasnost med ameriškim in francoskim načrtom za nemško vlado ne prihaja v poštev, dasi bo nemško stališče prišlo do izraza brez vsake osti proti Franciji.

Amerika naj tudi sedaj zmaga?

v **Paris**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Danes objavljeni francoski načrt protivojnega pakta je soglasen z Briandovimi tezami, ki jih je Briand postavil v zadnjem odgovoru Kellogu. Onih 10 pridržkov je ostro formuliranih, posebno definicija, kaj je razumeti pod vojno kot instrumentom nacijonalne politike, katerih sprejem pa bi praktično vrednost pogodbe reduciral na minimum, ker bi bila s tem že naprej izvzeta iz splošne prepovedi vsaka koalicijska vojna in vsaka pomoč drugim državam na podlagi vojaških zvez. Na podlagi poročil o tem, kako so bili sprejeti francoski predlogi, si tu ne morejo delati nobenih iluzij o uspehu. Posebno iz Washingtona so odšla soglasna poročila, da ni računati s tem, da bi se pridržki sprejeli, posebno pa ne pridržek glede obveznosti iz vojaških zvez. Francoska vlada se je baje že pripravila na to, da bo potrebno dovoliti dalekosežne koncesije ameriškemu stališču.

Karl upa na kmetsko stranko

v *Bruselj*, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Belgijska brzojavna agentura potrjuje, da se je romunski princ Karl preselil iz Pariza v Bruselj. Član prinčeve okolice je izjavil zastopniku »Libre Belge«, da se je princ res preselil zato, da uide pariškemu nadzorovanju. Vse govorice o prinčevem razkošnem življenju so čisto izmišljene. Princ živi izredno solidno ter je na Rivieri občeval samo z oficijelnimi osebnostmi. V igralnici je bil samo enkrat in nima o igri nobenega pojma. Upanje, da se vrne v Romunijo, stavlja na narodnokmetsko stranko. Da mora bivati v inozemstvu, so krivi Bratiani.

Maniu je trdovraten

v **Bukarešt**, 21. aprila. (Tel. »Slov.«) Voditelj narodno kmetske stranke Maniu je izjavil v »Adeverulu«, da bo njegova stranka na vsak način imela svoj kongres v Albi Julii dne 6. maja. Priključitev Erdelja k Romuniji ostane dejstvo, ki se ne da izpremeniti. Edinstvenost Romunije se mora ojačiti tako, da ji ne bodo mogli škodovati niti notranji niti zunanji sovražniki.

Duca - Titulescu

v **Bukarešt**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Iz Ženeve se poroča, da je romunski zunanji minister Titulescu izrazil željo, da bi se sestal z notranjim ministrom Duco. Duca bo tej želji ustregel. Zato se bo njegov povratek v Bukarešt zakasnil za nekoliko dni. V političnih krogih se smatra, da se bo pri tej priliki pojasnilo stališče zunanjega ministra v vladi.

Besarabski nadškof — metropolit.

v **Bukarešt**, 21. aprila. (Tel. »Slov.«) Besarabski nadškof Gurie bo dne 26. t. m. v kraljevi palači v Bukareštu povišan v čin metropolita.

Prosvetni zakon gotov.

v **Bukarešt**, 21. aprila. (Tel. »Slov.«) Regentski svet je danes sankcioniral novi prosvetni zakon.

Dobrodošli letalci preko oceana

v *Newyork*, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Herta Junker je izjavila novinarjem v Murray Bayu, da bo pomožno letalo s potrebnimi nadomestnimi deli v soboto zjutraj startalo na Greenly Island. Po reparaturi bo »Bremen« s svojimi tremi letalci odletela v Lake Saint Agnes, tam naložila novo gorivo in v ponedeljek zjutraj nadaljevala pot v Newyork. Pomožno letalo bo »Bremen« spremljalo. V Newyorku so že začeli pripravljati peto avenijo za sprejem letalcev. Od kandelabra do kandelabra bodo napeli napise: »Dobrodošli Köhl, Fitzmaurice in Hünefeld.« Razen tega bodo cesto okrasili z zelenjem in z ameriškimi, irskimi in nemškimi zastavami.

„Italia" ne upa leteti

v **Berlin**, 21. aprila. (Tel. »Slov.«) Zrakoplov »Italia« je v Stolpu že pripravljen za nadaljni polet, potem ko je dopolnil zaloge vodika in goriva. Vendar pa zrakoplov ne bo odletel pred osmimi do desetimi dnevi, dokler ne dospe na Spitzberge italijanska provijantna ladja »Città di Milano«.

Amerikanci prehiteli Nobila

v **Oslo**, 21. aprila. (Tel. »Slov.«) S Spitzbergov je došla vest, da sta ameriška letalca kapitan Wilkans in poročnik Eyelson, ki sta pred šestimi dnevi odletela od Cap Barrowa na Aljaski, pred petimi dnevi po enoindvajsetурnem letu srečno pristala v najdivjejši pokrajini pri Green Harbour v Svalbardu, potem ko sta preletela severni pol.

Gospodarski uspeh prekooceanskega poleta.

Nemci se vesele prvega gospodarskega uspeha, ki ga je imel prekooceanski polet »Bremena«. Ameriška zrakoplovna družba je namreč spričo izvrstnega uspeha »Bremena« začela pogajanja za nakup večjega števila Junkerjevih letal.

Nauk za tiste, ki lete v Ameriko

v **Newyork**, 20. apr. (Tel. »Slov.«) Fitzmaurice opisuje v »Newyork Times« polet »Bremena« v Ameriko in določa kot pravilo, da mora vsak bodoči oceanski letalec vsekakor vzeti s seboj radio-aparat ter da morajo vsi letalci, ki letijo od vzhoda na zahod, svoj polet urediti tako, da dosežejo Novo Fundlandijo pri jutranjem svitu, ker je prihod ponoči preveč nevaren; da se mora za oceanske letalce konstruirati poseben majhen Gyro-kompas, ker postane navadni kompas vsled velikih bakrenih rudišč na Labradorju brez vrednosti in da morajo letala na krilih biti prevlečena s parafinom, kar je edino varstvo proti zledenenju.

Chamberlain bo odstopil?

v *London*, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Diplomatični dopisnik »Daily Heralda«, ki je v znano dobrih odnošajih s Chamberlainom in Foreign Officeom, javlja senzacijonalno vest, da krožijo trdovratne govorice, da je lord Birkenhead, ko bo uspešno dovršil misijo v Berlinu, določen za naslednika Chamberlaina, katerega radi njegove zmerne in previdne ruske politike napada desno krilo njegovega kabineta, ki je nezadovoljno, da lansko leto prekinjenju odnošajev z Rusijo niso sledili nadaljnji koraki, ki bi mogli povzročiti padec sovjetske vlade. Birkenhead že dolgo želi v Foreign Office, kjer bi ga pa nikakor ne pozdravili navdušeno, ker pomenijo njegovi osebni predsodki obremenitev za občevanje z inozemskimi poslaništvi. — Tako se glasi poročilo. Res je, da sta skoro dve tretjini konservativcev le malo zadovoljni s Chamberlainovo zunanjo politiko, odkar je izstopil iz kabineta lord Robert Cecil.

Zaleski ni posredoval med Francijo in Italijo

v *Varšava*, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister Zaleski je po svojem povratku iz Italije izjavil zastopniku »Epoke«, da z Mussolinijem ni določil sploh nobenih konkretnih posameznosti, temveč da sta razpravljala samo o temeljnih smernicah splošne politike, pri čemer se je pokazala dalekosežna soglasnost nazorov, ker stremita obe državi po ohranitvi in zavarovanju miru. Neresnično je, da bi bil Zaleski poskušal posredovati med Francijo in Italijo, za kar ni nobene potrebe.

Poljske diplomatske spremembe

v *Berlin*, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Kakor javlja »Berliner Tageblatt« iz Varšave, bodo v kratkem na novo zasedena najvažnejša poljska diplomatična inozemska mesta. Odpoklicani bodo poslaniki v Parizu, Londonu, Berlinu in Belgradu. O njihovih naslednikih še ni nič znanega.

Gaspari zaprosil za demisijo

v **Milan**, 21. apr. (Tel »Slov.«) Po navadi dobro informirani dopisnik »Stampe« potrjuje, da je kardinal, državni tajnik Gaspari že pred dalj časa prosil papeža, da ga odveže službe. Svojo prošnjo za odstop utemeljuje s tem, da ni zdrav in da želi nadaljevati svoje študije o virih cerkvenega prava. Pij XI. je demisijo zaenkrat odklonil in si je pridržal odločitev za primeren trenutek. Ugibanja o nasledniku so torej zaenkrat prezgodnja in bodo postala aktualna šele tedaj, ko bo papežev nuncij v Španiji Tedeschini dobil kardinalski klobuk, ker pride kot prvi v poštev za to kočljivo mesto.

Proslava ustanovitve Rima

v **Milan**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Današnji dan ustanovitve Rima so proslavili s slovesno otvoritvijo novih nasadov in zgradb, s sprevodi in govori, in s tem, da so zasadili prvo lopato za izkopanje mavzoleja in odkritje odkopane hiše cesarja Avgusta na Palatinu. Otvorjeno je bilo tudi novo pristanišče za letala »Victoria«, ki je radi svojega položaja ob Tiberi pripravno tudi za vodna letala.

Italijani v Dardanelah

v **Carigrad**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Turški listi poročajo o skrivnostni tuji vojni ladji, ki je proti predpisom lausanske mirovne pogodbe vozila skozi Dardanele, ne da bi o tem obvestila komisijo, določeno za to morsko ožino. **Kakor je ugotovil Vaš dopisnik, je bil to petrolejski parnik italijanske vojne mornarice.** Kapitan je izjavil, da je pomotoma opustil obvestiti komisijo.

Briandu gre na boljše.

v **Pariz**, 21. apr. (Tel. »Slov.«) Zdravstveno stanje ministrskega predsednika Brianda se je nekoliko zboljšalo.

Umor, ki ni političen

v *Praga*, 21. apr. (Tel. »Slov.«) V Lhoti pri Taboru je bila na tajnosten način umorjena žena najemnika Frühaufa s triletnim otrokom. Umor je sedaj pojasnjen po izpovedi 14 letnega Stanislava Juneka, sosedovega sina. V petek ponoči je neki neznanec trkal na okno Frühaufovega stanovanja in rekel ženi, naj pride ven. Žena se je bala in klicala soseda. Ker gospodarja ni bilo doma, je deček vzel puško in v temi streljal, zadel pa je Frühaufovo ženo in otroka, ki sta mrtva. Ker pa je skrivnostni neznanec zbežal in se je deček dva dni skrival, se je smatral umor za tem bolj misterioznega, ker so v dejanju domnevali politične motive. Frühauf je bil namreč češki fašist in pristaš generala Gajde.

Predor pod Gibraltarjem

v **Pariz**, 20. apr. (Tel. »Slov.«) »Journal industrielle« poroča, da se vrše med Parizom in Madridom pogajanja o zgradbi predora pod gibraltarsko morsko ožino. Za Francijo bi to pomenilo varno direktno zvezo z afriškimi kolonijami in priključitev k zračni progi Paris—Južna Amerika. Terenske težkoče niso tako velike, kakor v Rokavškem zalivu, ker je morsko dno pri Gibraltarju, dasi je globoko tisoč metrov, iz najboljšega skalovitega kamna. Treba pa je poiskati manjšo globino ter se namesto direktni dolžini 18.8 km daje prednost zavojni črti 48.2 km v globini 310 m od Vaquerosa zapadno od Tarife do Tangerja. Stroški se cenijo na 330 milijonov pezet, gradbena doba pa na 5 do 6 let. Potovanje skozi predor bi trajalo pol ure, dočim traja sedaj tri ure, če je morje mirno.

Kdo je preprečil pravilnik za tobačno delavstvo

Dne 17. t. m. je »Jugoslovanska strokovna zveza« intervenirala pri ministru g. dr. Korošču, da se pravilnik o plačah in kategorijah in pravilnik o pokojninah tobačnih delavcev, ki baje čakata le še na podpise finančnega ministra, hitro izdata, ker je tako položaj aktivnih kot upokojenih tobačnih delavcev skrajno kritičen.

Na to intervencijo je J. S. Z. prejela dne 20. t. m. iz kabineta ministrstva notranjih del važno poročilo, iz katerega je posneti, da je finančni minister pravilnik na intervencijo strokovnih organizacij iz Bosne in Dalmacije, vrnil monopolski upravi v korekturo, ker je pravilnik obsegal samo delavstvo tobačnih tovarn, sedaj bi se pa naj razširil še na ostale monopolne delavce v smislu intervencije. (Kakor smo se informirali, so to intervencijo izvršile socialistične organizacije iz Bosne in Dalmacije, ker »Jugoslovanska strokovna zveza« ima organizirano po ogromni večini le delavstvo solarn v Dalmaciji, ki pa imajo plače po zaslugi J. S. Z. v Dalmaciji, že urejene. Op. ur.)

Tobačno delavstvo v Ljubljani se gotovo spominja, da so svoj čas tudi v Ljubljani socialisti iz tobačne tovarne na javnem shodu nastopili proti pravilniku, češ da je slab, čeprav ga še niso videli in ne poznali.

Kakor slišimo, so začeli sedaj socialisti v ljubljanski tobačni tovarni neko akcijo za pravilnik, proti kateremu so poprej intrigirali.

Kljub tej demagogiji se bodo še dobili ljudje, ki bodo še naprej verjeli socialistom.

Reorganizacija pokojninskega zavarovanja

Od najmerodajnejše strani so se iznesli sledeči pomisleki z ozirom na načrt reorganizacije pokojninskega zavarovanja:

Ni verjetno, da bi nudila dovolj trdno podlago za kritje vseh obveznosti predvidena reorganizacija s tem, da se znižajo prispevki od 12 na 10%, obenem se pa zniža tudi starostna meja od 480 na 420 zavarovanih mesecev. Istotako naj bi se prispevki vsaj delno valorizirali za celih 19 let. Kajti zelo veliko vprašanje je, če bodo sedanje visoke obrestne mere za daljšo dobo vzdržljive. Visoka obrestna mera bo namreč pospešila nalaganje (kopičenje) kapitala, na drugi strani bodo pa tudi zadolžitve večje, vsled česar bodo sedanje obrestne mere nemogoče.

Nova razdelitev prispevkov med nameščence in delodajavce bi bila v škodo prvim, ker bi plačevali po novem osnutku 51.5% vseh prispevkov. Če primerjamo prispevke v drugih državah, ne najdemo nikjer tako visokega odstotka za nameščence.

Osnutek sam pa je v celoti nejasen vsled tega, ker ni dal pokojninski zavod na razpolago tudi zavarovalnih tehničnih računov, na katerih sloni. Če pride do tega, da se uzakoni, bo potreben še temeljite študije.

Navodila za snovanje delavskih podpornih fondov

Pod tem naslovom je izdala Delavska zbornica brošurico, da bi zbudila smisel med delavstvom za samopomoč. Položaj delavstva je vedno žalostnejši, gospodarske krize vedno ostrejše, tako da je delavec vedno z eno nogo na cesti. Ker si ne more ničesar prihraniti, pade ob priliki odpusta iz dela, ali pa v slučaju bolezni on in njegova družina v veliko bedo. Delavstvo mora vzeti razmere kakršne so, ne pa kakršne bi morale biti, in se zavedati, da je najzanesljivejša pomoč — samopomoč. Knjižica daje v tem oziru čisto konkretna navodila in predloge, tudi osnutek pravil za snovanje podpornih fondov se nahaja v njej. Na 20 tabelah je jasno naslikan način vodstva teh fondov in pa efekt hranjenja na podlagi raznih odstotkov.

Knjižica ima namen, da bodi kažipot voditelja strokovnih organizacij in zavednejšim delavcem, obenem bi pa rada zainteresirala tudi javnost za to idejo, v prvi vrsti seveda podjetnike, da bi sodelovali in tudi gmotno podpirali to akcijo. Vsi interesenti dobe to knjižico brezplačno pri Delavski zbornici, Poljanska cesta 12. Komur je le količkaj na srcu zboljšanje delavskega stanu, bo segel po njej.

Predlog

V stanovanjskem vprašanju naj velja Radovičev predlog za mesta preko 10.000 prebivalcev. Dr. Gosarjev za ostale kraje. Kmečko in malomestno prebivalstvo in njega poslanci bodo odklonili vsako drugo omejitev kot ono, ki jo predlaga dr. Gosar. Najbolje bi se stvar uredila, ako se bi rešitev vprašanja prepustila oblastnima skupščinama, ki imajo že zakonodajno oblast in poznajo razmere, ki niso povsod enake, v svojem okolišu najbolje.

Pred dnevi pa je prišlo oblastim na uho, da je delavec Mehmed Drljević, ki je delal v tobačni tovarni in rojen v Blagaju, prejšnjo nedeljo v gostilni pil in razmetaval v družbi denar. Ker je bilo to sumljivo, je bil Drljević aretiran in zaslišan. Ko so ga vprašali, odkod ima toliko denarja, ni vedel jasnega odgovora in je zašel v protislovja .Takoj je bila pri njem izvršena preiskava in so v njegovem stanovanju našli krvave hlače. Aretirana je bila tudi njegova žena, ker so oblasti sumile, da je z ozirom na krvave hlače vedela za zločin. Drljević trdi, da so hlače krvave od kokoši, ki jo je pred kratkim zaklal. Oba, Drljević in njegova žena vztrajno zanikata krivdo. Hlače so poslali v sodno analizo, da ugotovi, ali je na njih človeška ali kurja kri.

★ **Pri zaprtju, motenju prebave, gorečici, navalu krvi, glavobolu, splošnem slabopočutju** vzemi na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice. Po izkušnjah na klinikah za notranje bolezni je **»Franz-Josef«** voda zelo dobrodejno odvajalno sredstvo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Fotoaparate** kupite najbolje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

★ **Toaletno in desinfekcijsko sredstvo »Sanoform«** se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga za Maribor: Drogerija M. Wolfram nasl. M. Kanc. Gosposka ulica 33.

★ **Spomladni katar.** Prvi topli spomladni dnevi za ljudsko zdravje niso nič bolj opasni kot jesenski in zimski vetrovi. Topla zimska obleka se pogosto vse prezgodaj zamenja z lahnim poletnim oblačilom in posledica tega je prehlad. Ta pa je posebno nevaren radi pogoste menjave temperature. Ne govorimo torej zastonj o pomladnem kataru. Najbolje je, da se proti temu zavarujemo s sredstvom, ki vsebuje vse, kar preprečuje vnetja, deluje takoj in proti revmi, to je **Aspirin**, ki se dobi v vsaki lekarni in se je vselej dobro obneslo.

Someščani!

Prvič se zgodi, da počasti Ljubljano s svojim reprezentančnim posetom občinski svet velike in slavne praške občine z županom na čelu. V torek 24. aprila ob 8 zjutraj dospo na povratku iz Belgrada in Zagreba v Ljubljano primator dr. Karel Baxa z gospo soprogo in šestnajst praških občinskih svetovalcev. Odlični zastopniki bratskega slovanskega naroda, močnega zaveznika jugoslovanske države, prihajajo k nam, da si obnovimo prisego izpred desetih let: »Zvestobo za zvestobo!«

Someščani! V znak radosti in hvaležnosti bratskemu češkoslovaškemu narodu dam razobesiti na vseh mestnih poslopjih narodne, državne in mestne zastave. Obenem vabim, da store to tudi vsi ljubljanski hišni posestniki.

Someščani! Občinski svet ljubljanski pozdravi predrage slovanske goste na glavnem kolodvoru. Vabim vse naše prebivalstvo, vsa naša društva in korporacije, zlasti tudi naše ženstvo in mladino, da prisostvuje temu sprejemu na poti od kolodvora po Miklošičevi cesti do hotela Union.

V torek ob 8 zvečer se vrši v veliki dvorani kazine slavnostni komerz. Vabim someščane, da se ga udeleže.

V sredo ob 12 (opoldne) se odpeljejo Čehoslovaki z glavnega kolodvora proti Mariboru domov v zlato Prago. Prosim ljubljansko občinstvo, da uporabi tudi to priliko in še ob slovesu dokaže milim gostom in zaveznikom, da sta si Praga in Ljubljana neločljivo zvesti sestri.

Someščani! Prosim vas, da v dneh 24. in 25. aprila vsepovsod in pri vsaki priliki prisrčno pozdravljate naše slovanske goste ter jim, če treba, izkazujete usluge kakor brat bratu.

V Ljubljani, dne 22. aprila 1922.

Dr. Dinko Puc, l. r., župan.

Dr. Tone Jamar
zopet ordinira

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Dnevno in nočno službo imata: Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti. — Jutri imata nočno službo: Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

* * *

⊙ **Poziv.** Dne 24. aprila obiščejo mesto Ljubljano zastopniki mesta Prage pod vodstvom primatorja g. dr. Baxe. Mestna občina bo razobesila na čast gostom na vseh svojih poslopjih narodne zastave. Vabim vse g. hišne posestnike in druge, da razobesijo istotako zastave oziroma okrase okna z zastavicami. — Župan: dr. Dinko Puc l. r.

⊙ **Vse somišljenike Slovenske ljudske stranke za trnovski volivni okraj** opozarjamo na prijateljski sestanek, ki se vrši danes danes, v nedeljo 22. aprila t. l. ob 10 dopoldne v društvenem domu v Korunovi ulici. O naši občinski politiki bosta poročala občinska svetovalca Miha Krek in Ivan Krvina. Dolžnost vseh naših somišljenikov je, da se vsi udeleže prijateljskega sestanka in pripeljejo s seboj še svoje prijatelje. — **Tajništvo SLS za mesto Ljubljana.**

Prostovoljna sodna dražba!

V ponedeljek ob 3 popoldne se prodaja razno tapetniško blago, preproge, pisarniške mize, registr. omare in spalne oprave iz zapuščine Franc Ks. Casper-ja na Emonski cesti št. 8, tovarna Derenda.

⊙ **Pogreb** g. Marije Strel, matere g. Maruške Vrtovčeve ,bo danes ob 3 popoldne iz Miklošičeve ceste 10.

⊙ **Razstava na Tehniški srednji šoli.** Na priporočilo prosvetnega oddelka v Ljubljani se je razstava Gradbene rokodelske šole in soboslikarskega tečaja še enkrat odprla za tri dni, da jo obiščejo meščanske šole. Pri tej priliki si razstavo ogleda lahko tudi drugo občinstvo danes v nedeljo in jutri v ponedeljek dopoldne od 9 do 12. Ker je razstava zbudila splošno zanimanje in priznanje, se vabijo na razstavo vsi, ki so jo prvikrat zamudili.

⊙ **»Slovanski klub«** si je na ustanovnem občnem zboru dne 16. t. m. izvolil svoj **prvi odbor:** predsednik dr. Mirko Božič, podpredsednik dr. Fr. Grivec, blagajnik dr. J. Slokar, tajnik B. Poznič, odborniki: dr. J. Debevec, dr. A Snoj, dr. Fr. Stelè. — Ustanovnina znaša 500 Din, **članarina** 10 Din, ki se lahko plača tudi po položnici Zadružne gospodarske banke. Prijave in vprašanja naj se naslavljajo na S. K., Akademski dom, Miklošičeva c. 5.

⊙ **Sv. Jurij.** V torek, dne 24. aprila, je god sv. Jurija, katermu je posvečena zgodovinska kapela na ljubljanskem gradu. Da grad dostojno počasti svojega patrona, bo v torek dne 24. aprila v ta namen daroval sv. mašo šentjakobski župnik g. Barle. Sv. maša se prične točno ob. 8. Ljubljančani, pridružite se počaščenju sv. Jurija.

⊙ **Slana.** Včeraj zjutraj je v Ljubljani in okolici padla močna slana, ki je kvarno vplivala zlasti na nežnejše vrtne rastline, v kolikor so začele že poganjati. Tudi sicer je nastopilo te dni precej hladno vreme, za ta čas nekoliko nenavadno, jutraj se nad Ljubljano vedno pojavlja gosta megla.

Za pomlad

Vam nudi v veliki izbiri ter najnižjih cenah tvrdka

Belihar & Velepič, Mestni trg 13

otroške in dekliške volnene oblekce, damske obleke kakor bluze i. t. d. — Oglejte si izložbe!

⊙ **Namestitev koškov ob cestah.** Včeraj je po zgledu Zagreba, ki je take koške že zdavnaj po svojih cestah in parkih namestil, tudi Ljubljana dobila to potrebno in koristno novost. Mestni delavci so namreč po bolj prometnih cestah in parkih na kandelabre pritrdili lične železne koške, spletene iz žične mreže. Želeti je, da bi se jih občinstvo povsod in vselej posluževalo in namesto po tleh, vanje metalo različne odpadke. Skupaj je bilo postavljenih za enkrat 60 koškov.

⊙ **Samoumor inozemca v hotelu.** V petek zvečer je izvršil v nekem hotelu avstrijski državljan Teodor Schneider samoumor z zastrupljenjem. Schneider je prišel v Ljubljano iz Gradca kot zastopnik neke dunajske družbe. Ponoči je začula sobarica iz njegove signal z zvoncem. Ko je prišla vprašat, kaj gost želi, je opazila, da leži Schneider za vratmi in da umira. Ko so prihiteli Schneiderju na pomoč, je ta izdihnil. Zastrupil se je s hipermanganom. Zapustil je tri pisma in sicer hotelski upravi, svojemu bratu Fritzu Schneiderju v Gradcu in nekemu svojemu prijatelju. Vzrok tujčevega samoumora ni znan. O dogodku so obvestili sorodnike v Gradcu.

⊙ **Policijski drobiž.** Prijavljen je slučaj pretepa radi neke ženske. Pri pretepu je imel glavno vlogo tudi nož. — Ovadena sta dva Bosanca, ki sta prodajala ponarejeno papriko. — Prejšnja noč je bila zelo živahna in so imeli stražniki mnogo dela, da so pomirili razne veseljake.

⊙ **Stanovanjska hiša na Meksiki.** Kdor si je kdaj pobližje ogledal novo stanovanjsko »kasarno« na »Meksiki«, to je na Jegličevi cesti, se ni mogel ubraniti neprijetnega vtisa, ko je stopil na ozko in za ogromno poslopje vsekakor premajhno dvorišče. Sedaj na spomlad nameravajo na dvorišču nasaditi park in so v ta namen že postavljeni betonski okviri. S tem pa številnim prebivalcem poslopja ne bo prav nič ustreženo, ker bo park preozek in jim naravnih krasot ne bo mogel nuditi bogve koliko. Želja vseh stanovalcev tega poslopja je, da se dvorišče posuje s peskom in tako napravi možnost za vsak dovoz v poslopje. Kakor je namreč dvorišče sedaj urejeno, je vsak dovoz premoga, drv in drugih stvari na dvorišče toliko kot nemogoč, ker ni na njem prostora za velike vozove.

Specijalist za notranje bolezni

dr. Janko Pihlar

se je po večletni klinični praksi v inozemstvu naselil v **Mariboru** in ordinira v

Prešernovi ulici 2, II. nad.

⊙ **Kanalizacija Kette Murnove ceste.** Prebivalci Kette-Murnove ceste so zelo potrpežljivi ljudje in z njihove strani je slišati le malo pritožb, dasi bi imeli za to mnogo večjo pravico kot morda kdo drugi. Kette-Murnova cesta je namreč v mestu ena tistih redkih cest, kjer je kanalizacija le slabo izvedena, v spodnjem delu ceste pa je sploh ni. V deževnem času je ulica pokrita z debelo plastjo blata, da je revež oni, ki mora čez cesto, najhujše pa je v predoru. Tu blato sploh nikoli ne izgine, ob času velikih ploh pa se cesta pod predorom spremeni v eno samo veliko lužo, ki je mestoma do pol metra globoka. Voda se nima kam odtekati in oni nesrečneži, ki morajo skozi predor, morajo bresti vodo do kolen. Ponovno so se že pripetili prizori, da so se morale mlekarice, ki so prišle v mesto z ročnimi vozički, sezuti in bose prebresti lužo. To se ni dogodilo samo v vročem poletju, ampak tudi v hladnejših mesecih. Skrajen čas je že, da se na tej cesti izvede kanalizacija in omogoči vodi potreben odtok.

⊙ **Krasne obleke in bluze** najceneje pri Tomšič, Sv. Petra c. 38.

⊙ **Obleke kemično čisti,** barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

⊙ **Birmance razveselite** edino z uro F. Čuden, Prešernova 1.

⊙ **Otroške obleke, predpasnike od 30 Din dalje. Največja zaloga, češko blago, dunajski izdelki. Kristofič-Bučar, Stari trg.**

Maribor

□ **Turneja Glasbene Matice v Švici.** V Mariboru ni menda prav nobenega inteligenta, ki bi se ne zanimal za turnejo naše Glasbene Matice. Vsak povprašuje in bi rad zvedel o potovanju vse natančno. Zato poročamo, da Glasbena Matica odide dne 30. aprila zvečer iz Maribora in pride dne 8. maja čez Št. Ilj zopet nazaj. Najprej bo nastopila v Baslu dne 2. maja, nato 4. v Zürichu, 5. v Luzernu in 7. v Innsbrucku. V Švici jo podpira Basler Liedertafel, v Innsbrucku pa »Tiroler Sängerbund«. Po načrtih člana Dideka ji je natisnila tiskarna Ažbe naravnost umetniške letake in programe, ki jih je nekaj videti v mestu v izložbah. Vse pesmi so zelo dobro prestavljene in je na programih sporedno zraven orignala vedno tudi nemški tekst v pesniški obliki. V Švico potuje samo 64 pevcev in dame bodo povsod nastopale v slov. narodnih nošah. Da bodo člani imeli tudi za oči nekaj od svoje turneje, bo med posameznimi koncerti vsakokrat en dan počitka. Ker v nedeljo ni koncertov, radi tega je v Luzernu 5. maja mesto 6. Po turneji bo Matica isti program izvajala tudi doma v Celju, v Ptuju in v Ljutomeru. Koncert v Mariboru je določen na soboto 12. maja.

□ **Katoliško prosvetno društvo v Melju** ima danes popoldne ob pol petih v Omladinskem domu materinski dan. K programu je govor in deklamacije, sodeluje pa tudi omladinska godba. Člani in prijatelji društva pridite v obilnem številu!

□ **V bolnici** je prestal težko operacijo frančiškan g. p. Rupert Suhač iz Sv. Trojice v Slov. goricah. Je že izven nevarnosti in bo kmalu okreval, kar mu iskreno želimo.

□ **Obrtno nadaljevalna šola v magdalenskem predmestju.** V petek se je vršila seja zastopnikov interesentov za otvoritev obrtno nadaljevalne šole za občine: Probrežje, Tezno in Studenci. Ob tej priliki je bil sprejet pravilnik. Pouk bo enkrat med tednom in v nedeljo v magdalenski šoli na Ruški cesti. Vzdrževanje šole bo stalo letno 36.000 Din. H kritju te vsote bodo prispevale zgoraj omenjene občine, okrajni zastop, oblasti in razne zadruge. Datum otvoritve še ni določen.

□ **Specialist za notranje bolezni dr. Janko Pihlar** se je po večletni klinični praksi v inozemstvu naselil v Mariboru in ordinira v Prešernovi ulici 2, II. nadstropje.

□ **Ukinitev avtoomnibus proge.** S 1. majem bo ukinjena avtoomnibus proga Maribor — Št. Ilj v Slov. goricah, ker se ne izplača. Pač pa bo od 1. maja naprej vozil mestni avtomobil ob nedeljah in praznikih na progi Maribor — Rogaška Slatina.

□ **Usmilite se podpore potrebnih nižjih poštnih in brzojavnih uslužbencev, njihovih vdov in sirot!** Gotovo ni v Mariboru stanu, ki bi bil bolj priljubljen, kakor so ravno naši pismonoše. Za skromno mesečno plačo vršijo vestno in točno naporno službo. V službi so potrpežljivi, uljudni in nikdar ni kake pritožbe zoper te male državne nameščence. Ker je njihov zaslužek tako malenkosten, in zadostuje komaj za zdrave dni, so si osnovali nižji poštni in brzojavni uslužbenci posebno društvo, katerga cilj je: podpirati bolne člane, njih vdove in sirote. Ravno danes je priložnost, da lahko podpira cenjeno občinstvo naše vrle pismonoše za njihovo potrpežljivo trudapolno in požrtvovalno delo s tem, da pridno kupuje srečke dobrodelne tombole Osrednjega društva nižjih poštnih in brzojavnih uslužbencev. Tombola se vrši danes ob 15 na »Trgu Svobode«. Tablice prodajajo vsi pismonoše in trafike. Tablica stane samo 2.50 Din. Dobitki so sledeči: 10 tombol: 1. tombola pohištvo, 2. tombola šivalni stroj, 3. tombola dirkalno kolo znamke »Perquot«, 4. tombola pitani prašič, 5. tombola otoman, 6. tombola kuhinjska posoda znamke »Herkules«, 7. tombola 4 m drv, 8. tombola gramofon s 6 ploščami, 9. tombola vreča moke 00 g, 10. tombola 1 bala platna za perilo. Vrhutega 20 desetink, 30 petink, 50 kvatern, 100 tern in 250 amb

□ **Javna razprodaja.** Mestna občina je naprošena, da bo vodila javno razprodajo raznih živil iz železničarskega skladišča, ki je bilo zatvorjeno 1. aprila. O javni razprodaji bo občina obvestila razne mariborske nabavljalne zadruge in konzume.

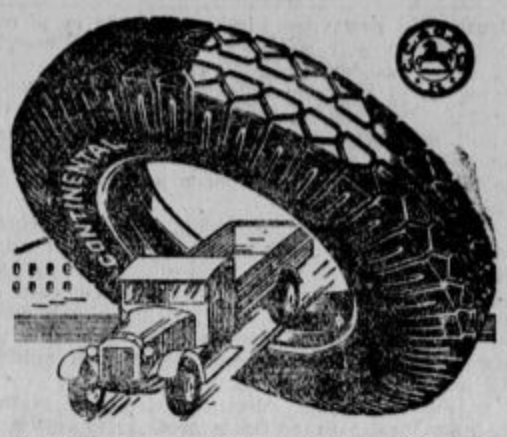

Continental orjaški zračni obroči dajo tovornemu vozu večjo brzino, zmanjšajo porabo goriva in varujejo tovor in voz. V službi mnogih velikih prometnih podjetij so dokazali ti obroči čudovito vporabnost.

Continental

□ **Kdo pogreša uro?** V petek popoldne je pred kolodvorom neki moški prodajal srebrno uro s pozlačenimi krogi na obeh straneh. Zraven ure je tudi ženska srebrna verižica. Mož je za vse skupaj zahteval tako malenkostno ceno, da je vzbudil pozornost policijskega organa, ki ga je povabil na stražnico. Tam se je tako nerodno zagovarjal, da je bil osumljen tatvine in poslan h »Grofu«. Kdor pogreša uro, naj se zglasi pri mariborskem policijskem komisarijatu.

□ **Cerkveni pevski zbor** pri sv. Magdaleni v Mariboru je kupil za cerkev nov harmonij. Da si ga je lahko nabavil, gre v prvi vrsti zahvala mnogim dobrotnikom, ki so radovoljno prispevali. Harmonij je izdelala tvrdka Franc Jenko v Št. Vidu na Ljubljano in je štirivrsten, ima 12 spremenov in 5 oktav. Glasovi so lepo ubrani in ljubki. Na velikonočno nedeljo je harmonij blagoslovil g. dekan Stergar. Dobrotnikom in izdelovatelju bodi na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala.

Celje

SEJA OBČINSKEGA SVETA.

Za petek ob 6 zvečer sklicana seja celjskega občinskega sveta je potekla mirno in stvarno. Demokrati so menda vendar uvideli, da so potrebe celjskega mesta povsem drugačne od potreb, ki so jih oni na zadnji seji videli in radi katerih so so tako nespametno eksponirali javni obsodbi.

Sejo je otvoril g. župan dr. Goričan. Zapisnik zadnje seje se brez debate odobri. SDS klub občinskih odbornikov je vložil na župana vprašanje radi udeležbe podžupana g. dr. Ogrizeka na zagrebški gospodarski konferenci. G. župan je pojasnil, da mestna občina ni prejela nikakega vabila in da tedaj mestne občine ni nikdo zastopal. Podžupan g. dr. Ogrizek izjavlja, da je bil povabljen po zbornici za TOI. Z določnim odgovorom na nepotrebno vprašanje so se seveda morali demokrati zadovoljiti.

Po poročilih finančnega in gospodarskega odseka je poročal referent za stavbni odsek g. dr. Wolf: Gradbeni načrti za enodružinske hiše, ki jih bosta zgradili Ida Šulc in Matija Čuk na od mestne občine kupljenih parcelah pri sv. Jožefu, se odobre. — Nova brv pri javni bolnici se bo zgradila iz v to svrho določene proračunske vsote po 15.000 Din. Dela se bodo oddala potom razpisa na magistratni deski in objave v obeh celjskih listih. — Kepa Jela prosi za postavitev kioska na Krekovem trgu pri plačani med kolodvorom in Celjskim domom. Odsek predlaga, da se prošnji ugodi. Občinski svetnik Kalan je proti dovolitvi, ker da bi to kvarilo lice mesta in škodovalo obem sosednjim trafikam. Referent pojasni, da je odsek vprašal za mišljenje Olepševalno in tujsko-prometno

Za šmarnično pobožnost v mesecu majniku priporoča Jugoslovanska knjigarna sledeče šmarnice:

Marija naše življenje. Spisal Filip Terčelj. 22 Din (nove).

Skrivnost Marijnega življenja. Spisal dr. Janez Ahčin. 36 Din (novo).

Marija in sv. maša. Spisal Valentin Bernik. 20 Din.

Znamenje na nebu. Spisal dr. Josip Jerše. 30 Din.

Lavretansek šmarnice. Spisal dr. Josip Jerše. 30 Din.

Šmarnice arskega župnika. Razlaga lavretanskih litanij. 20 Din.

Govori za majnik in stanovske družbe. Spisal F. S. Finžgar. 20 Din.

Marija v predpodobah in podobah. Spisal Jožef Volc. 30 Din.

Marija v senci naših dni. Spisal Stanko Stanič. 22 Din.

Na sv. Goro. Spisal dr. Miroslav Brumat. 14 Din.

Marija vzor krščanskega življenja. Spisal dr. Fr. Kruljc. 22 Din.

Evharistične šmarnice. Spisal Fr. Barnik. 22 Din.

Marija vrtnarica našega srca ali šmarnični misijon. Spisal J. M. Seigerschmid. 25 Din.

Šmarnice naše ljube Gospe presvetega Srca. Spisal Janez Volčič. 22 Din.

Šmarnice ali romanje v nebeško kraljestvo v Marijinem mesecu. Spisal Ludv. Skufca. 33 Din, zlata obreza 44 Din.

Lurška Mati Božja. Šmarnice in molitvenik. Spisal Janez Godec. 33 Din, zl. obr. 44 Din.

Kaj je novega

KOLEDAR

Nedelja, 22. aprila: Soter in Gaj, papeža, Leon, škof.

Ponedeljek, 23. aprila: Adalbert (Vojteh), škof in mučenec. Feliks in tov., muč. — V torek: Jurij.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo 22. aprila: Oblačnost ni gotova, najbrže večinoma jasno, zjutraj mrzlo, podnevi toplo.

ZGODOVINSKI DNEVI

22. aprila: 1903 se je ustanovilo časnikarsko društvo za jugoslovanske pokrajine. — 1707 se je rodil angleški pisatelj Henry Fielding. — 1724 se je rodil filozof Imanuel Kant. — 1907 je umrl francoski pisatelj Andrej Theuriet. — 1908 je umrl angleški državnik Henry Campbell-Bannerman. — 1913 so Črnogorci zasedli Skader, ki ga je branil Esadpaša.

23. aprila: 1813 se je rodil severoamerički državnik St Arnold Douglas. — 1877 je bil na Viču velik požar. — 1880 je avstrijska poslanska zbornica sprejela slovenski učni jezik za srednje šole. — 1616 je umrl Miguel de Cervantes-Saavedra. — 1616 je umrl William Shakespeare. — 1850 je umrl angleški pisatelj Viljem Wordsworth. — 1785 se je rodil slovenski pisatelj Janez Primic.

* * *

★ **Akcija za Fond Akademije znanosti in umetnosti in za Narodno galerijo** je razširjena po vsej Sloveniji in donaša razveseljive uspehe. Da se more nabiralna akcija izven Ljubljane posebno uspešno izvesti, so se ustanovili krajevni odseki, ki vodijo propagando in nabiranje v svojih okoliših. V Mariboru se je postavil akciji na čelo g. general Rudolf Maister; posebni odbori so se ustanovili v Krškem, Novem mestu in Kranju; v njih sodelujejo zastopniki oblasti in duhovščine ter požrtvovalni prijatelji naših najvišjih prosvetnih zavodov. V ostalih slovenskih mestih in trgih se odbori že snujejo, prirejajo propagandna predavanja s skioptičnimi slikami ter nabirajo prispevke za fond. Da se morejo v izdatni meri udeležiti delovanja tudi naše šole, je dovolilo ministrstvo prosvete, da se vrši 6. maja nabiralni dan, pri katerem bodo sodelovali učenci osnovnih, meščanskih, strokovnih in srednjih šol pod vodstvom svojih učiteljev, z lastnimi in nabranimi prispevki. Ustanavlja se tudi damski odbor z zastopnicami naših ženskih organizacij, ki bo s sodelovanjem visokošolcev izvedel akcijo v Ljubljani. Z adaptacijo prostorov za Akademijo in Galerijo, ki se bo pričela izvrševati še spomladi, bo storjen prvi korak za uresničenje ideje, ki ima za naš narod temeljni pomen. Za dozidanje pa je treba še mnogo gmotnih sredstev, katera bo v složnem sodelovanju daroval ves slovenski narod.

AUTOMOBILISTI!
„ADLER STANDARD 6“
najpopolnejši 6-cilinderski voz
je razstavljen
od 20. do 22. t. m.
v zeleni dvorani hotela „UNION“.
K ogledu najvljudneje vabi:
Gen. zastopstvo za Slovenijo
Ljubljana, Ahačičeva cesta 10.

★ **Opozarjamo na koncert ruskih cerkvenih pesmi**, ki ga priredi slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« ob pol 4 popoldne v župni cerkvi v Št. Vidu nad Ljubljano.

★ **Lurški romarji.** Slovenski romarji v Lurd in Paray le Monial so se vrnili v petek večer vsi zdravi in zadovoljni. Hvaležni so Prosvetni zvezi, ki je to romanje pripravila, hvaležni tudi vsem drugim, ki so šli božjepotnikom na roko. Omeniti bi bilo zlasti francoske oblasti, posebno načelnike postaj, ki so brez izjeme povsod pokazali pri dostavi vozov največjo naklonjenost in tako olajšali dolgo potovanje.

★ **Predsednik ljubljanskega oblastnega odbora** v ponedeljek 23. aprila radi odsotnosti ne sprejema.

★ **Državni tehnični izpit za gradbene inženerje** sta napravila te dni v Belgradu gg. Anton Matko in Milan Fakin.

★ **Imenovanje.** Za šefa inspektorata oblastne finančne kontrole v Ljubljani je imenovan g. Franc Golob, inspektor tega urada.

★ **Potres v Litiji.** Včeraj ob 2.53 popoldne je prebivalstvo Litije čutilo precej močan potres, ki ga je spremljalo lahno podzemsko bobnenje. Potres je trajal štiri sekunde. Prebivalstvo je preplašeno bežalo iz stanovanj. Tudi iz predilnice so delavci bežali, enako tudi šolska deca iz šole. Razburjenje se še ni poleglo, ker se vsi boje, da se bodo potresni sunki ponovili.

★ **Vozni red za romarski vlak na Trsat** bomo v kratkem objavili. Ne odlašajte s prijavo in se pridružite romanju, kajti tako ugodne prilike ne bo kmalu zopet! Prijave sprejema Sveta Vojska v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

★ **Kosovo Gradivo, V. zvezek**, je pravkar izšlo in se dobi pri upravi »Časa«, Kopitarjeva ulica 6 (kolportažni oddelek) do 10. julija za subskripcijsko ceno 165 Din; po tem roku bo knjigotržna cena 250 Din. P. n. subskribentom sporočamo, da stane vezava (v trpežno platno) 18 Din. Prosimo, naj nam po dopisnici sporoče, ako žele vezan izvod; čakali bomo do 1. maja na odgovor; tedaj razpošljemo nevezane izvode. — Vsem interesentom naznanjamo, da dobe, če po dopisnici sporoče, položnico, da vplačajo subskripcijsko vsoto. — **Leonova družba.**

★ **Kolo, moško ali žensko**, oziroma obe kolesi, ki sta razpisani med drugimi majskimi »Slovenčevimi« nagradami, se pri tvrdki, ki nam jih bo dobavila, proti doplačilu lahko zamenjata za šivalni ali pletilni stroj ali za pisalni stroj »Urania« (v treh različnih velikostih). Ker je izbira v nagradah s tem večja, bo tudi zanimanje za naše nagrade še porastlo. Sicer pa, kakor je v razpisu omenjeno, se prve štiri nagrade izplačajo na željo tudi v denarju. Torej požurite se, ker se prvi maj in s tem pričetek iskanja napak, bliža.

★ **Naše državne ceste.** Kakor se čuje, je tukajšnja gradbena direkcija dala svojim sekcijam nalog, da odslej nadzorujejo državne ceste samo vsak drugi mesec in ne več mesečno, kakor doslej. Posledice te najnovejše odredbe bomo čutili kmalu in kot prvi mi avtomobilisti, ker je naravno, da državne ceste ne bodo več dolgo v sedanjem razmeroma dobrem stanju, če se ne bo posvetila vsa pozornost vzdrževanju cest. Ta ukrep gradbene direkcije je tem mani razumljiv, ker so v budežtnem letu 1928.1929 krediti, ki odpadejo na 1 km državnih cest, tako za vzdrževanje kakor za službeno potovanje, višji kakor v preteklem letu.

★ **Smrtna kosa.** V Obrežu pri Središču je umrl Filip Bedjanič, stric nar. poslanca Andreja Bedjaniča. Bolehal je že delj časa na srčni hibi. Rajni je bil vzor krščanskega moža, nadvse delaven, izkušen in dober gospodar. Kako je bil rajni priljubljen in daleč naokrog znan, je pokazal pogreb, katerega so se udeležile velike množice ljudstva.

★ **Na katehetskem sestanku** jareninske duhovščine, ki se vrši v sredo 25. aprila v Št. Ilju ob 11 dopoldne, referira g. kanonik dr. Vraber, predsednik lavantinskega katehetskega društva, o delu za novi katekizem. Duhovniki jareninske dekanije pa tudi drugi sosedje, se naj sestanka gotovo udeleže.

Hotel Regina — Trst
(preje Balkan. V bližini glavn. kolodvora.)
Moderna hiša I. vrste. — Popolni komfort. 200 postelj. — 50 privatnih kopelji. — Prvorazredna restavracija. Autobus pri vsakem vlaku.

★ **Zdravje mladine.** Higijena doma in v šoli. Spisal dr. Mavricij Rus, mestni fizik. Z 18 podobami in 4 prilogami. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Strani 154. Cena 40 Din. — Dolgoletni in priznani šolski zdravnik dr. Rus, mestni fizik ljubljanski, je napisal knjigo, ki jo smemo spričo nje aktualnosti in poljudnega tona, s katerim so obdelana vsa vprašanja domače in šolske higiene, imenovati **zlato knjigo zdravja naše mladine.** Ni vprašanja v pogledu na higieno doma in šole, ki bi ga ta knjiga ne obravnavala z jasno, odkrito in prepričevalno besedo. Nje namen je, da razširi zdravoslovne nauke in navodila v najširše kroge in sloje. Tekst pojasnjujejo slike, več jih je izvršenih v barvotisku, tako da knjiga tudi po svoji opremi in tehniški izvedbi odgovarja plemenitemu namenu. Knjigo, kakršne doslej še nismo imeli, bi morala imeti vsaka hiša in vsaka šola. S to knjigo odvrnemo lahko mnogotero zlo, ki izpodjeda in uničuje moralno in fizično zdravje naše mladine.

★ **V Domžalah** (v Društvenem domu) bo uprizorilo ljubljansko kat. društvo rokodelskih pomočnikov v nedeljo 29. aprila ob pol 4 popoldne veseloigro s petjem »Številke gospe Rožmarinke«. Igro so igrali v Ljubljani v Rokodelskem in Ljudskem domu z najboljšim uspehom. Vabimo domačine in sosede.

★ **Grozna nesreča v Hrastniku.** Včeraj po šestih zvečer so pripeljali v Ljubljano iz Hrastnika poduradnika pri TPD Avgusta Fajdigo, ki se je težko ponesrečil v Hrastniku na rudniški železnici. Fajdigo je spremljala na vožnji njegova soproga. Fajdiga je šel včeraj popoldne nekaj minut pred dvemi v službo v rudnik. Šel je tik ob tiru rudniške železnice in je prezrl, da vozi za njim lokomotiva. Lokomotiva je pahnila Fajdigo na tir, nakar so šla njena kolesa preko njegovih nog. Lokomotiva je Fajdigi strahovito razmesarila obe nogi. Za silo so Fajdigo obvezali v Hrastniku in mu dali noge v železne palice radi lažjega prevoza v Ljubljano. Na kolodvoru v Ljubljani ga je prevzel avto rešilne postaje in ga prepeljal v bolnico. Tu so Fajdigo položili takoj na operacijsko mizo in ga narkotizirali. Odrezati mu bodo morali najbrže obe nogi. Fajdiga je 35 let star in ima enega otroka. Njegova žena je učiteljica v Hrastniku. Kljub nameravani amputaciji je le malo upanja, da bi Fajdiga ostal živ. Nesreča je vzbudila v vsem premogovnem revirju splošno sočutje, zlasti, ker je bil Fajdiga zelo priljubljen.

Kuhinjska posoda
je po uporabi zmeraj umazana. — Najbolje se pomije, da bo kot zrcalo, ako uporabljate
Schicht-ov Ominol

★ **Nesreča s flobert pištolo.** V četrtek popoldne po kosilu se je igral 15 letni čevljarski vajenec Karel M. iz Gor. Logatca z malo flobert pištolo, ki mu jo je prinesel iz Ljubljane njegov brat Vinko. Bila je nekoliko zarjavela in se ni hotela sprožiti, slednjič jo še enkrat z vso silo pritisne na trebuh, pištola se sproži in krogla mu gre naravnost v trebuh. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico. Ne dajajte otrokom tako nevarnih igrač v roke!

★ **Zdravnik dr. Fajdiga**, okrajni sanitetni referent, se je naselil v Litiji v Žerjavovi vili za Savo poleg predilniških stavb, kjer ordinira privatno od 9 do 11 dopoldne, uradno pa od 11 do 12 na okrajnem glavarstvu. 3438

★ **Občni zbor Zveze za tujski promet.** Včerajšnje poročilo o tem občnem zboru popravljamo v toliko, da oblastni odbornik prof. Jarc v svojem govoru zgradbe železnice Kamnik—Savinjska dolina sploh omenil ni.

★ **Sedem zvezkov Ivana Cankarja Zbranih spisov**, ki so dosedaj izšli pri Novi založbi, so najlepši okras vsake dobre knjižnice in so dosedaj najboljša izdaja kateregakoli izmed slovenskih klasikov. Naročnikom na celotno izdajo morda še ni znano, da dobijo zadnji zvezek brezplačno. Izdaja napreduje točno, ker izideta vsako leto dva nova zvezka.

★ **Ministrstvo pošte in brzojava** je razpisalo pod št. 14.098 z dne 1. aprila natečaj za sprejem v državno službo 5 arhitektov in 5 tehničnih uradnikov. Dva arhitekta in dva tehnična uradnika bosta sprejeta pri arhitektonskem biroju poštnega ministrstva, po en arhitekt in tehnični uradnik pa pri poštnih direkcijah v Zagrebu, Sarajevu in Skoplju. Za razpisana mesta se morejo potegovati le oni kandidati, ki so dovršili arhitektonski oddelek tehnične fakultete, odnosno srednje tehnične šole in imajo najmanj pet let službe, odnosno prakse. Prošnje se morajo vlagati najdalje do 15. maja pri ministrstvu pošte v Belgradu. Natančnejša pojasnila daje poštno ravnateljstvo v Ljubljani.

Prva slovenska potovalna pisarna
JOS ZIDAR
Ljubljana, Dunajska cesta št. 31
se priporoča p. n. občinstvu za nabavo železniških voznih listkov za inozemstvo, kakor tudi legitimacij za vse večje velesejme. Pismena naročila po povzetju. Telegrami: Zidar, Ljubljana. Telefon: 2759.

★ **Nepoboljšljiv ropar.** Mustafa Mehonič iz vasi Turije pri Bihaču je bil pred osemnajstimi leti radi umora obsojen na smrt, vendar je bil pomiloščen na 20 let ječe, od katerih je presedel 16 let v kaznilnici v Zenici ter je bil pred dvema letoma pogojno izpuščen iz ječe. Ko je bil na svobodi, je nekaj časa miroval, meseca julija pa je v neki gostilni v Carinu naletel na trgovca Meha Kličiča, s katerim se je sprl in takoj privlekel na dan revolver in pištolo. Ob 11 zvečer pa sta Kličiča, ko se je ta vračal domov, napadla dva maskirana razbojnika in mu odvzela 2400 Din in zlato uro z verižico. Ko je Kličič povedal, da ves denar ni njegov, mu je razbojnik vrnil 800 Din ter uro, zato pa je moral obljubiti, da zadeve ne prijavi nikomur. Kljub temu je Kličič prijavil napad orožništvu, ki je Mehoniča aretiralo. Mehonič je rop priznal ter je bil te dni pred bihaškim sodiščem obsojen na pet let težke ječe, dočim je bil njegov soobtoženec Zaim Murič oproščen.

★ **Trgovina z dekleti v Subotici.** Subotiška policija je te dni prišla na sled zločinski družbi trgovcev z dekleti in je aretirala sedem oseb, med njimi tudi neko 40 letno Konko Detke, ki je bila voditeljica vse tolpe. Policija je zasačila Detke ravno v času, ko je potovala z neko 16 letno deklico v Vršac, ki pa jo je prodala že v Bečkereku za 100 Din nekemu železničarju, ta pa jo je prodal naprej posestniku nekega nočnega lokala. Detkejeva je dobavljala v razne nočne lokale v Vršcu in Pančevu mlada dekleta iz Bačke in Banata pod pretvezo, da jim preskrbi dobre službe. Od lepših deklet je zahtevala celo slike, ki jih je tem lokalom pošiljala v ponudbo. Kolikor je policija ugotovila že do sedaj, je Detkejeva spravila v te lokale najmanj 20 deklet. Nekatera dekleta so v tem sramotnem suženjstvu zelo trpela in so grozila, da ubijejo Detkejevo, čim dosežejo svobodo.

★ **Boj na smrt v vodnjaku.** Pred dnevi je v vasi Pardanj v Gornjem Banatu skočil v vodnjak 75 letni Anton Rasilja, ki je trpel za hudo boleznijo. Njegov zet ga je hotel rešiti in je skočil za njim v vodnjak. Toda starec se je uprl vsem reševalnim poskusom. V vodnjaku je nastal hud boj, v katerem se je zetu posrečilo, da je starca premagal in izvlekel iz vodnjaka, vendar pa je starec takoj za tem vsled prevelike razburjenosti umrl.

Gg. duhovnikom
izgotavljamo iz najfinejših kamgarnov, sukna ali listra lepo krojene obleke, površnike in talarje po izredno nizkih cenah in olajšanih plačilih. - **Drago Schwab, Ljubljana.**

★ **Poskušen umor duhovnika.** Na pravoslavni veliki petek je poskušal v Indjiji v Slavoniji kmet Žika Nikolič usmrtiti pravoslavnega proto Radoslava Markoviča. Prota je bil predsednik komisije za agrarno reformo. Ta komisija je Nikoliču radi nemarnega gospodarstva odvzela dodeljeni mu gozd. Zaradi tega je Nikolič napadel proto v župnišču in ga s težko palico smrtnonevarno ranil. Proto so prepeljali v bolnico, Nikoliča pa v zapor.

★ **Vlak jo je povozil.** Na železniškem tiru blizu občine Kovina v južnem Banatu se je pripetila te dni smrtna nesreča. Neka stara ženska je padla pod vlak, ki jo je popolnoma zmečkal. Starka je bila najbrže gluha in ni slišala vlaka, ki je vozil proti železniškemu prelazu.

★ **Prebrisan tat.** Dijaški gospodinji Juli Veselinovič v Vršcu se je pred dnevi pridružil neznan moški in jo vprašal, če bi mogla oddati njegovi hčeri, ki študira na učiteljišču, sobo v najem. Ko sta se pogodila za najemnino, jo je še prosil, če more prenočiti v njenem stanovanju. Ženska je v to privolila. Zjutraj pa je opazila, da ji je neznanec odnesel razne stvari v vrednosti več tisoč dinarjev.

★ **Predrzen vlom.** Včeraj zjutraj pred osmo uro so v Zagrebu na najprometnejši točki na Jelačičevem trgu odklenili vlomilci konfekcijsko trgovino Petra Stankoviča, odprli izložbe, naložili nakradeno blago na avtomobil in se odpeljali. Policija je pozneje storilce prijela, noče pa povedati njihovih imen.

★ **Letalska nesreča.** Včeraj popoldne se je na Malem Lošinju pripetila letalska nesreča. Neki italijanski aeroplan je padel na zemljo z višine 400 metrov. Letalca sta bila na mestu mrtva.

★ **K roparskemu umoru v Mostarju.** Poročali smo že, da se je izvršil v Mostarju nad starim trgovcem Manojlom Miličevičem roparski umor. Takoj po umoru je bilo skupno aretiranih 20 oseb, ki pa so dokazali svojo nedolžnost in so bili izpuščeni na svobodo.

raz streho, ne iz greznice in ne iz travnika. Sedaj kanale temeljito čistijo, da je upanje, da bo šola enkrat na suhem. — Zanimiva je ta kanalizacija tudi po izpeljavi: začne se v kotu med Hauffovim drevoredom in šolo, gre ob fronti v obcestni kanal, ob cesti do konca drevoreda, tu se obrne v Rinžo, napravi torej velik ovinek, ko bi jo bili vendar lahko speljali v sosedov kanal, ki je le kakih 30 m daleč. Stari meščani pravijo, da stoji šola na tem travniku pravzaprav samo iz nagajivosti, pa jim je sosed izpeljal kanal po ovinkih tudi iz nagajivosti.

Priporočali bi, da si merodajni gospodje v doglednem času ogledajo vodovodne naprave. Kakor je pokazal slučaj pred osnovno šolo, morajo biti železne cevi tudi drugod počene, ne le pred šolo. Morda bi ugotovili, da gre veliko vode v zemljo namesto po ceveh.

Mestna godba. Danes popoldne je ustanovni občni zbor v »Unionu«. Priporočamo, da se ga vsi prijatelji lepe godbe udeleže v obilnem številu, da pristopijo kot podporni člani in tako pripomorejo, da se postavi trud idealnega kapelnika na solidno podlago.

Hauffov drevored posipajo. Sicer smo jako hvaležni onemu, ki je to započel, vendar se bo pa marsikdo jezil nad preostrim peskom, ki mu žre drage in morda edine čevlje, če ne pride morda čez plast mehkega peska.

Dražba lova. Dne 24. maja t. l. se vrši dražba sledečih lovišč: Kočevska reka, Stara cerkev (1. junija 1928 do 31. marca 1934), Kompolje, Turjak (1. julija 1928 do 31. marca 1934), Sv. Gregor (1. julija 1928 do 31. marca 1933) in sicer na okrajnem glavarstvu v Kočevju ob 11. uri.

Ogled. V petek dne 27. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne se vrši ogled bolnice in anketa o vpostavitvi izolirnice v Kočevju v prostorih bolnice.

Zagorje ob Savi

Blagoslovitev spomenika v vojni padlim bo dne 29. julija 1928. Društva v okolici so naprošena, da ta dan ne napravljajo svojih prireditev. Spomenik bo stal pod cerkvijo in bo imel obliko 8 m visoke piramide. Imena padlih, 98 po številu, bodo vklesana v črni marmor in vdelana v piramido na spodnjem delu. Načrte za spomenik je napravil inž. Trebše, spomenik pa je izdelala tvrdka Cihler v Ljubljani.

Posojilnica v Zagorju, katere odbor tvorijo sami demokratski magnatje, je razdelila od čistega dobička okrog 30.000 Din članom načelstva in nadzorstva. Posamezno so prejeli po 2500 do 4000 Din.

Trbovlje

Protestni shod sklicujejo socialisti radi odpusta nekaj železničarjev v Mariboru. Toda socialisti so najmanj poklicani ugovarjati, ko so svojčas sami metali rudarje z dela edino zato, ker niso bili njihovi pristaši. In ravnotako na občini ne nastavljajo brezposelnih, ampak ljudi, ki že imajo stalna mesta. Tudi proti takemu postopanju bi bilo v Trbovljah potrebno protestirati.

✡ **Razbojniki.** Danes popoldne ob 4. uri se v Društvenem domu ponovi velezanimiva igra Razbojniki. Ne zamudite prilike!

✡ **Odobreno posojilo občini.** Finančno ministrstvo je po oblastnem odboru odobrilo občini posojilo v vsoti 2,500.000 Din, ki se najame pri Kranjski hranilnici na amortizacijo na 15 let. Posojilo je prosto davka in taks in se bo uporabilo med drugim za kopališče, klavnico in hladilnico.

✡ **Več luči.** Nekaj žarnic je nujno potrebnih ob poti iz Petelinove do Kurje vasi.

Laško

Volitev občinskega starešinstva v občini Marija Gradec. V nedeljo, 15. aprila 1928 je bila volitev obč. starešinstva v občini Marija Gradec, pri kateri je bil ponovno izvoljen za župana dosedanji župan g. Martin Topole, posestnik, Jagoče št. 16. Za občinske svetovalce pa: Jurij Kranjc, bivši župan, Lahomšek 2, Martin Žveplan, pos. Lažiše 21, Mihael Jelenc, pos., Dol 8, Mihael Hrastnik, pos., Brstnik 16 ter Penič Florjan, orožnik v p., Lahomno 26. Vsi so pristaši SLS.

Preselitev. S 15. aprilom je odšel od tukajšnjega glavarstva okrajni tajnik g. Franc Jenko na novo službeno mesto v Krško.

Nesreča: V Marija Gradcu je povozil avto rudnika »Drobnidol« Martina Tanška, posestnika, Selo št. 8. Odpeljali so ga v bolnico v Celje.

Kmetijska podružnica ima letos nad 250 članov. Dokaz, da je njen odbor v pravih rokah.

* * *

Ruše. Zadnjo nedeljo so ruški Orli in Orlice priredili akademijo. Ako vpoštevamo, da je orlovska družina majhna in radi vednega preseljevanja članov in članic zelo nestalna, moramo biti z vspehom jako zadovoljni. Prireditev je bila skrbno pripravljena, člani in članice so storili, kolikor so bili zmožni. Govoril je g. prof. dr. Jeraj iz Maribora. Dvorana je bila polna; pogrešali pa smo marsikatere, ki bi po svojem stanu in imenu morali posetiti prireditev, pa jih ni bilo — drugače pa hočejo vedno igrati velike vloge v Rušah. A dejanja se ne strinjajo z besedami! Orlovska družina naj raste in cvete!

Iz seje upravnega odbora Delavske zbornice v Ljubljani

Na seji upravnega odbora dne 14. aprila 1928 se je isti pečal med drugim tudi *z ustanavljanjem delavskih kuhinj*. Skoraj iz vseh delavskih centrov prihajajo predlogi in klici po delavskih kuhinjah, da bi bila delavstvu omogočena gorka hrana po primerni ceni. Sedaj se mora namreč zadovoljevati opoldne s koščkom slanine in s kruhom, včasih še tega ni. Taka prehrana zelo vpliva tudi na zdravje delavca. Delavske kuhinje bi bile tudi iz tega vidika zelo koristne. Nemogoče pa je, da bi mogla ustanavljati take kuhinje zbornica sama in jih voditi v lastni režiji. Radi tega je mnenja, da naj bi nudila po svojih močeh podporo s tem, da bi nudila kredit za nabavo inventarja in v začetku tudi za stanarino. Kuhinje naj bi pa vodili s sodelovanjem občin, katere so v smislu § 32 zakona o zaščiti delavcev obvezane podpirati take akcije, samostojni odbori, zbornica bi si prihranila le učinkovito nadzorstvo. Akciji za ustanavljanje delavskih kuhinj naj bi se pa pridružile tudi delavske konsumne zadruge.

Na tej seji se je tudi razmotrivalo *o moralni in dejanski podpori odpuščenim delavskim zaupnikom*. Nekateri podjetniki so namreč tako nestrpni in ekskluzivni, da so odpustili iz svojih podjetij veliko število delavcev, ki so zahtevali v smislu »Navodila«, da se izvedejo volitve obratnih zaupnikov. Na ta način so hoteli oplašiti delavstvo, da se ne bi posluževali zakonitih določil. Deloma so tudi dosegli svoj cilj. Upravni odbor je našel sredstva, da bo mogel podpreti take žrtve vsaj za prvo silo.

Naročajte »Slovenca«!

Pri živahnem igranju sledi zvečer zdravo spanje.

Težko delo je in utrujajoče drgnjenje na pralni deski, osnažiti otroško perilo naših malčkov, ki po živahnem dnevnem igranju dobro razumejo, da v hipu zamažejo svoje perilo, da postane ogljenočrno.

Rinso ta nova vrsta mila, nadomesti vsako drgnjenje, ako namočite zamazane stvari v peneč se Rinsovo rastopino. Ta raztopina izloči iz vseh sklepov in šivov vso umazanost, samo tam, kjer se da ta najtežje odstraniti, kod na kolenih, ovratnikih itd. se na lahko drgne z ponovno uporabo Rinsa.

Pomagajte si z Rinsom pri prvem sledečem Vašem pranju.

Rinso

Rinso se proizvaja v tvornicah Lever.

Sport

DANAŠNJE PRVENSTVENE TEKME.

Hermes : Jadran — Slovan : Slavija; igrišče Ilirije ob 14.30.

Hermes in Jadran ter Slovan in Slavija odigrata danes popoldne na prostoru SK Ilirije, predzadnji dve tekmi ljubljanskega prvenstva za leto 1927-28. V prvenstveni tabeli bosta današnji tekmi menda definitivno odločali o placementu klubov Slovana, Jadrana in Hermesa na 3. 4. in 5. mestu.

Najzanimivejše moštvo v današnjem kolu je Slovan, ki vsled zmage Primorja nad Ilirijo nepričakovano igra odločilno vlogo v zadnji fazi našega podzveznega prvenstva. Ta položaj je brez dvoma dvignil samozavest in sportno zavednost moštva. Današnjo tekmo mora igrati sicer z rezervo za branilca Flaka, kljub temu pa so v današnjem njegovem srečanja s Slavijo domala vse šanse na njegovi strani. — Kot prav dobro moštvo se je uveljavil v pomladanskem prvenstvu tudi Hermes, ki bo proti Jadranu predvidoma sigurno profitiral dve nadaljnji točki. — Rezervni moštvi Jadrana in Hermesa igrata ob 10 dopoldne na prostoru ASK Primorja.

Po odigranju današnjih tekem preostane za prihodnjo nedeljo samo še tekma Primorje : Slovan ter 17 minut svoj čas prekinjene tekme Slavija : Jadran.

V Celju igra danes Atletik SK zadnjo okrožno prvenstveno tekmo s trboveljskim SK Amater.

RAPID (Maribor) : PRIMORJE.

Danes bo dana prilika ljubljanski sportni publiki, da si ogleda dosedanjega mariborskega prvaka, kateri po daljšem presledku nastopi zopet v Ljubljani. Rapidova enajstorica tvori moštvo, proti kateremu je treba razviti vso energijo, če se želi doseči ugoden rezultat. Čeprav ni dosegel letošnjega prvenstva v Mariboru, ker je prepustil prvenstveno tekmo z rezultatom 0:3 Mariboru p. f., je vendar z zmago nad svojim lokalnim rivalom v pokalni tekmi dokazal, da se nahaja v formi.

Rapidovo moštvo igra vedno z največjo ambicijo in elanom, s čimer spopolni svoj event. manko v tehniki. Napadalna vrsta igra na predore, ki so zelo nevarni in zahteva od nasprotne obrambe veliko pazljivosti. Moštvo igra tipično »kick and rush« igro, kar daje tekmi živahen temperament. Da se ga ne sme podcenjevati, je dokazal že dve leti zaporedoma v finalni prvenstveni tekmi proti prvaku Iliriji, proti kateri je dosegel obakrat v normalnem času neodločen rezultat.

Kakor torej izgleda, bodo morali Primorjaši razviti proti gostom svoje znanje, če hočejo povoljni uspeh. Tekma obeta nuditi zanimivo igro že radi tega, ker bo A. S. K. Primorje svojo napadalno vrsto najbrže nekoliko spremenil. Istočasno pa absolvira danes svojo stoto tekmo za barve A. S. K. Primorje naš najboljši napadalni igralec A. Erman in ob tej priliki želimo tudi mi še mlademu igralcu obilo uspehov v našem sportu.

Tekma prične ob 16 in se odigra na igrišču A. S. K. Primorje, Dunajska cesta.

A. S. K. Primorje rez. : SK Svoboda. Pred tekmo Rapid : ASK Primorje nastopi proti drugemu moštvu ASK Primorja aspirant ljubljanskega okrožja za I. razred ljublj. SK Svoboda. Tudi ta tekma obeta biti zanimiva, če bosta obe moštvi razvili svoje sile, posebno če bodo mladi Primorjaši predvedli svojo lepo igro kot zadnjič proti rezervi Ilirije. Tekma se prične ob 14.30.

DIRKA MOTOKLUBA V LJUBLJANI.

Motoklub »Ljubljana« priredi ob pričetku letošnje sportne sezije dirko, ki se bo vršila 17. maja 1928 na za to posebej prirejenem dirkališču na vojaškem vežbališču pri D. M. v Polju. Vrše se že vse tozadevne priprave marljivega Motokluba »Ljubljana«, da bo prireditev sportni dogodek prve vrste. Vodstvo dirke je na delu, da pridobi poleg najboljših tuzemskih vozačev tudi sloveče inozemske dirkače kot goste. Organizacija dirke je v veščih rokah priznanih sportnikov ter bo prireditev nudila občinstvu prvovrsten užitek.

Za okrepčila in zabavo med odmori bo vsestransko najboljše preskrbljeno ter bo sodelovala prvovrstna godba. Preskrbljeno bo tudi za obsežno varnostno in zdravniško službo.

Prometne zveze z dirkališčem bodo zelo ugodne, ker izposluje prireditveno vodstvo poseben vlak do postaje D. M. v Polju in nazaj. Vrhu tega bodo avtomobili in avtobusi občinstvu nudili ugodno priliko za poset dirkališča.

Ta dirka bo prva v velikem slogu prirejena atrakcija, ki bo sigurno deležna velike simpatije ljubljanskega in drugega občinstva, ki ljubi sport ter bo pridobila motornemu sportu nove pristaše.

Motoklub »Ljubljana« se bo poslužil vseh sredstev in potov, da bo ta prireditev na isti višini kot so priznane inozemske prireditve te vrste ter že sedaj prosi cenjeno občinstvo, da si 17. maj pridrži za obisk te sportne prireditve. — Odbor.

Zveza kolesarskih društev v Ljubljani je imela preteklo nedeljo občni zbor. Iz poročila predsednika, tajnika in blagajnika se je videlo, da je zveza mnogo pripomogla za povzdigo kolesarskega sporta. Tudi letos se pripravlja več sportnih izletov in dirk. V zvezi včlanjena društva so vpisana v »Kotoraškem Savezu«. V odbor so bili izvoljeni: predsednik Franc Batjel, namestnik Plankar Ivan; tajnik Gregorčič Adolf, namestnik Pogačar Franc; blagajnik Milavec Jernej, namestnik Smrekar Pavel; vodja izletov Miško Otrin, tehnični referent Rozina Ivan in Sirnik Vinko; revizorja Viderger Leopold in Pogačar Leopold.

* * *

T. K. Skala se je preselil v Frančiškansko ulico štev. 10 v hišo Državne hipotekarne banke, dvorišči trakt. — Odbor.

Turistika

Podružnica Slovenskega planinskega društva v Kranju naznanja, da se bo vršil nje redni letni občni zbor dne 27. aprila ob 8 zvečer v spodnjih prostorih Narodnega doma.

Radio

Torek, 24. aprila.

Breslau: 20.30 Poljuden orkestralni koncert. Offenbach: Uvertura k operetu »Princezinja iz Trapezunta« — Delibes: Coppelia suita — Slovanska nar. melodija z varijacijami — Slav. ples in valček — Notturno — Valček — Čardaš — J. Strauß: Deliriji, valček — Suppe: Uvertura k operetu »Lepa Galateja« — Millöcker: Lepa Poljakinja iz »Student beračc« — Bayer: Potpourri iz baleta »Vila lutka« — J. Strauß: Therme, valček — J. Strauß: Uvertura k operetu »Waldmeister«. — **Praga:** 20 koncert ljubljanske Glasbene Matice. — **Leipzig:** 21.10 Iz vzhodnojudovske literature. — **Stuttgart:** 20.15 komorni koncert kvarteta. Mozart: Godalni kvartet G-dur — Reger: G. k. Es-dur — Borodin: G. k. D-dur. — **Bern:** 21.20 Lahka orkestralna glasba. — **Katovice:** 19 »Tannhäuser«, opera (Wagner). — **Rim:** 20.45 Instrumentalni in vokalni koncert. — **Langenberg:** 20.10 Narodne melodije in humor iz južne Nemčije. — **Berlin:** 20.10 »Frasquita«, operета v 3 dej. (Lehar). — **Daventry:** 20 koncert vojaške godbe. — **Dunaj:** 20.05 zabavni večer. Humor in pesmi. — **München:** 20.05 koncert. Lep spored; 22.30 Lahka glasba. — **Milan:** 21 koncert. Pester spored.

Sreda, 25. aprila.

Zagreb, 20.35 Koncert francoske glasbe (vijolina in klavir). — **Breslau:** 20.15 komorni koncert. Mozart: Trio, B-dur — Graener: Trio, op. 20 — Gal: Varijacije na dunajsko melodijo, op. 9. — **Barcelona:** 22.30 Koncert. — **Praga:** 20 Zborovski koncert. — **Leipzig:** 20.15 »Dama s kamelijami«, drama v 5 dej. (Dumas ml.). — **Stuttgart:** 20 »Don Juan«, pantomimičen balet (glasba: Gluck); nato »Prevarani kadi«, komična opera v 1 dej. (Gluck) in »Obubožani«, igra (Viidrac). — **Bern:** 20 Komorni koncert. — **Katovice:** 20.30 koncert godbe na pihala. Iz Varšave. — **Rim:** 21 Prenos iz opere. — **Langenberg:** 20.15 Pesmi in recitacije; 21.25 Večerni koncert. Popularen spored; nato lahka glasba. — **Berlin:** 21 Odlomki iz oper. Beethoven: Uvertura iz »Fidelio« — Gluck: Rajanje blaženih in balet iz »Orfej in Evridika« — Mozart: Marš in zbor iz »Figarove svatbe« — Wolf: Pred in med igra iz »Coregidor« — Siegfridova renska vožnja iz »Götterdämmerung« — Wagner: Čudežni ogenj in Wotanovo slovo iz »Waküllre«. — **Daventry:** 19.30 »Cosi fan tutte«, opera v 2 dej. (Mozart); 20.55 nadaljevanje. — **Dunaj:** 20.30 »Histerija« igra (Beda). — **München:** 20 Večerni koncert. — **Milan:** 21 koncert lahke glasbe.

Četrtek, 26. aprila.

Zagreb: 19 Prenos iz Prage: »Undine« (Lortzing). — **Breslau:** 20.30 Koncert. — **Barcelona:** 21.05 Orkestralni koncert. — **Praga:** 19 »Undine« (Lortzing), prenos iz gledališča. — **Leipzig:** 20.15 Redko izvajane orkestralne skladbe iz 18. stol. Krieger: Vojna glasba — Wegenseil: Simfonija — Princ L. Ferdinand: Rondo za klavir in orkester, B-dur — Dittersdorf: Štirje letni časi. Simfonija po Ovidu: Poljuden orkestralni koncert. — **Stuttgart:** 20.15 Slavnostni večer v proslavo Uhlandove rojstne obletnice; 21.15 »Dyckerpottovi dediči, komedija v 3 dej. (Grötzsch). — **Bern:** 20 klavir; 20.30 Orkester; 31 Pesmi za lutnjo, 21.30 Orkester. — **Katovice:** 20.30 komorni koncert. — **Frankfurt:** 20.15 Orkestralni koncert. — **Rim:** 20.45 »Don Gil dalle Calze Verdi« opereta (Carabella). — **Langenberg:** 20.05 Orkestralni koncert. — **Berlin:** 20.30 »Rumeni slavec«, (H. Bahr). — **Daventry:** 21.15 Simfoničen koncert. — **Dunaj:** 19.30 »Othello«, opera v 4 dej. (Verdi). — **München:** 19.35 »Hoffmannove pripovedke«, opera v 3 dej. (Offenbach). — **Milan:** 21 »Ples v maskah«, opera (Verdi).

Petek, 27. aprila.

Zagreb: 19.30 Prenos iz Salzburga. Koncert Mozartovih skladb. — **Breslau:** 20.30 Lommelov večer. — **Praga:** 20.30 Koncert konservatoristov. **Foerster:** Pesmi za mezzosopran s spremljavo vijoline, vijolončela in orgel — Klicka: Orgelski koncert s spremljavo orkestra. — **Leipzig:** 20.15 Predavanje o kriminalnih zanimivostih; nato poljuden orkestralni koncert. — **Stuttgart:** 21 Poljuden romantični koncert. — **Bern:** 20.50 koncert solistov. — **Katovice:** 20.15 Simfoničen koncert. Prenos iz Varšave. — **Rim:** 20.45 Instrumentalni in vokalni koncert. — **Langenberg:** 20.45 Večerni koncert. — **Berlin:** 21.15 Koncert; 22.30 Lahka glasba. — **Daventry:** 21 Koncert orkestralne glasbe. — **Dunaj:** 19.30 Prenos iz Mozarteuma v Salzburgu. Mozartove skladbe. Simfonija G-dur — Allegro maestoso — Andante — Presto — koncert Es-dur za 2 klavirja — Allegro — Andante, Rondo, Allegro — Arija za sopran »Vorrei spiegarvi, o Dio« — Arija Konstance iz »Ropa iz Seraila« — Simfonija C-dur — Adagio, Allegro spirituoso — Poco adagio — Manuetto trio — Finale, Presto. — **München:** 20.15 Verdijeve skladbe. — **Milan:** 20.50 Simfoničen koncert.

Sobota, 28. aprila.

Zagreb: 19.30 Prenos iz ljubljanske opere. — **Breslau:** 20 »Čarobna piščalka«, opera v 2 dej. (Mozart). — **Barcelona:** 22.35 koncert orkestralne glasbe. — **Leipzig:** 19 »Tannhäuser«, opera v 3 dej. (Wagner). — **Stuttgart:** »Vesela vdova«, opereta (Lehar); nato zabavno pripovedovanje; 23 plesna glasba. — **Bern:** 20.35 Jodlerji; 23.05 Koncert mandolinskega orkestra. — **Katovice:** 20.30 »La foire aux Jeunes Filles«, opereta v 3 dej. (Jakobi). — **Frankfurt:** »Vesela vdova«, opereta; nato plesna glasba. — **Rim:** 20.45 »Carmen«, opera (Bizet). **Langenberg:** 18 Večerni koncert; 20.15 Zabaven spored. — **Berlin:** 20 »Čarobna piščalka«, opera (Mozart). — **Daventry:** 21 Simfoničen koncert. — **Dunaj:** 20.05 »Krivoprisežnik«, igra v 3 dej. (Anzengruber). — **München:** 20 Operetni večer. Na sporedu odlomki iz operet Fr. Leharja, L. Falla in E. Kalmana. — **Milan:** 21 Koncert orkestralne glasbe.

Poštne vesti

Osebne novice. Nastavljeni so: Frančiška Dražlerjeva za pogodbeno poštarico pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. — Po čl. 306. fin. zako. za dnevničarje prevedeni služitelji: A. Primožič v Kranju, M. Bec in J. Pelc na ljubljanski glavni pošti, Jak. Pobežin in P. Mlakar v Rogaški Slatini, A. Poločnik in Fr. Vinkovič v Ljutomeru, Alojzija Smrekarjeva na poštni podružnici štev. 4 v Ljubljani, J. Ostrež v Litiji, V. Prevalnig v Štorah, Iv. Fekonja v Gornji Radgoni, A. Mramor v Cerknici; Ant. Filipič v Središču ob Dravi; Fr. Razdertič v Ribnici na Dol.; P. Jamšek v Kamniku; A. Zupančič v Višnji gori; A. Vidic na Jesenicah-Fužinah in M. Rovšek v Ljubnem so postali po naknadnem priznanju službene dobe zopet služitelji. — Napredovala je priprav. III-4 Erna Goliova v Laškem za telefonistko III-3. — Prestavljeni so: pb. ur. II-3 Danica Kobalova z ljubljanske glavne pošte na mariborsko glavno pošto; pb ur. II-4 Štefka Žuljanova z ljubljanske glavne pošte na filialko štev. 3 v Ljubljani; telef. III-3 Nada Tomažičeva s poštne filialke štev. 3 v Ljubljani v Gornji grad in priprav. III-4 Lavra Brasova z ljubljanske glavne pošte na glavno pošto v Mariboru. — Upokojen so: pb. ur. II-3 Elizabeta Krakerjeva roj. Modrijanova in Karla Gelobova na ljubljanski glavni pošti; zvan. 1. skup. Jak. Skuhala na mariborski kolodvorski pošti in Ant. Rihtarič v Slatini-Radencih.

Društveno gibanje poštnih uslužbencev. Dne 15. t. m. se je vršila 9. redna letna glavna skupščina oblastne organizacije poštnih, telegrafskih in telefonskih uslužbencev v Mestnem domu v Ljubljani. Zborovanja so se udeležili v velikem številu poštni uslužbenci od vseh strani Slovenije. Po izčrpanem obsežnem sporedu se je prešlo k volitvam. Novo predsedstvo OPO je to-le: predsednik J. Jakič, tajnik J. Campa, blagajnik Fr. Martinšek. V odbor so bili izvoljeni: V. Bavdek, Ant. Boh, Pavla Ciuhova, J. Dular, A. Kariž, Iv. Metelko, Iv. Rabič, V. Rozman, V. Smersu, A. Sojar, J. Vovk in Fr. Znidaršič; za njih namestnike: J. Ferluga, Iv. Rakovec, K. Jerkič, C. Lilek, L. Kovačič in F. Gaspari. V nadzorno komisijo so izbrani: M. Ban, J. Bizovičar, J. Hameršak in V. Treven; za njih namestnike pa: Lota Pfeiferjeva in Ciril Možina.

Blagajniška služba na poštah ob nedeljah ukinjena. Pokojni poštni minister Vl. Kocič je tik pred smrtjo izdal pravilnik o delovnem času pri poštah, telegrafih in telefonih v naši kraljevini. Člen 3. pravilnika se glasi: Ob nedeljah in praznikih opravljajo v prometu s strankami vsi poštni, telegrafski in telefonski uradi *samo pisemsko, telegrafsko in telefonsko službo.* Uradi, kateri nimajo neprestane službe po dnevi in po noči, opravljajo službo samo od 9—11.

RADIO potrebščine
v največji izbiri stalno v zalogi pri
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telef. 407

društvo, ki postavitev kioska odobrava in je celo pripravljeno dati ge. Kepa v razprodajo cvetlice iz svojih nasadov. Občinski svetnik Mravljak opozarja, da je obč. svet že enkrat odklonil podobno prošnjo invalida Frajle, ki si je hotel postaviti kiosk na Dečkovem trgu. Referent: Tudi takrat smo se držali mišljenja Olepš. lnega društva, ki je bilo proti postavitvi. Končno je bil predlog odseka sprejet.

Referent vodoregulacijskega odseka občinski svetnik g. Brinar predlaga, da izdela mestni magistrat spomenico o vsem vprašanju regulacije Savinje in naj to spomenico ob primernem času izroči posebna deputacija, v kateri naj bi bili mestni župan, mestni inžener in celjski oblastni poslanec, osebno mariborskemu oblastnemu odboru. Ta predlog se soglasno sprejme.

Za obrtno-tržni odsek referira obč. svetnik Lečnik: Invalid Franc Ogrin prosi za koncesijo za avtotakso. Lokalna potreba se prizna. Enako se prizna lokalna potreba k prošnjam za avtotakso, ki jo vlagata mehanika Miha Ožek in Josip Roje.

Za odsek za podjetja poroča obč. svet. g. Žumer in se njegovi predlogi sprejmejo.

Na vrsto pride poročilo socialno-političnega odseka, ki predlaga, da zavzame obč. svet svoje stališče k regulaciji stanovanjskega vprašanja. Župan prečita nejprej vlogi Društva hišnih posestnikov za Celje in okolico ter Slovenskega obrtnega društva, kateri korporaciji sta za odpravo vsake zaščite. Nato odredi 10 minut odmora, da bi se mogli obč. svetniki sporazumeti glede besedila resolucije. Po odmoru je bil z večino glasov sprejet predlog socijalno-političnega odseka, ki vsebuje sledeče smernice za regulacijo perečega vprašanja:

1. Možnost zabraniti preureditev stanovanjskih prostorov v poslovne lokale naj bo poverjena pooblaščeni oblasti vsaj do 1. maja 1920, ker smo na podlagi prijav ugotovili, da nameravajo nekateri posestniki take prezidave, ki bi za enkrat še občutno vplivale na stanovanjsko bedo.

2. Možnost odložiti deložacijo odpovedanih strank se naj poveri pooblaščeni oblasti vsaj do 1. maja 1930, ker ne moremo garantirati radi finančnih in tehniških težkoč občine, da bi že v par mesecih mogli preskrbeti potrebna stanovanja za deložirane stranke, ne glede na to, da bi morala država vsaj za svoje uradništvo zidati stanovanjske hiše, ker občine same radi prevelike dosedanje obremenitve ne bi prenesle takih težkih bremen.

3. Maksimiranje najemnine smatramo za izredno važno z ozirom na težki položaj večine najemnikov, katere bi se lahko ob trenutni pertubaciji izkoriščalo. Minimum najemnine naj bo določen vsaj z 7—8 kratno predvojno najemnino in nikakor ne s 13 kratno, ker so dohodki najemnikov v Sloveniji bistveno manjši kot dohodki v Zagrebu ali Beogradu. Vsekakor pa se naj določi tudi možnost občega maksimiranja do višine zlate paritete, da se tudi navzgoraj ne bo mogel trenutni položaj izkoriščati.

O tej resoluciji, o kateri je referiral podžupan g. dr. Ogrizek, ki je pri tej priliki navajal zanimive podatke iz Celja, so obč. svetniki glasovali brez ozira na svoje klube.

Pri slučajnostih so bili imenovani v ubožni svet: gg. Peschitz, Slaje, Čepin, dr. Hrašovec in Bervar ml.

Obč. svetnik g. prof. Cestnik je energično zavrnil nelojalnost in neresnicoljubnost onega občinskega svetnika iz vrst SDS, ki informira »Jutro« glede izpraznitve hiš na vogalu ulice Kralja Petra in Vodnikove ter uganja demagogijo s tem, da podtika »klerikalcem«, kot da oni prvi večajo stanovanjsko bedo. Ravno demokrati so tisti, ki imajo vedno polna usta o olepšanju mesta in ki radi očitajo večini nedelavnost v pridobitvi stanovanj. Z novo stanovanjsko hišo ne bo pridobilo mesto samo na zunanjosti, temveč dobi tudi 14 novih lepih stanovanj. Sedanja lastnica vogala je po pogodbi vezana, da začne zidati, enako kot je bila vezana prejšnja lastnica Mestna hranilnica, ki pa svoje zamisli ni mogla izvršiti, ker je šel denar s Slavensko banko po vodi. — Na energični nastop g. prof. Cestnika ni reagiral prizadeti in vsem dobro znani obč. svetnik, temveč je vstal v njegovo obrambo odvetnik dr. Hrašovec, ki je skušal zaviti predmet na povsem drugo polje, kar pa se mu je zelo slabo posrečilo. Da je bila beseda prof. Cestnika hud poper za »Jutrove« informatorje, potrjuje »Jutro« samo, ko govoriči o neki »slabo prikriti introdukciji za razne grdobije...« — S tem je bil dnevni red seje izčrpan in je g. župan posvetovanje zaključil.

* * *

Cerkveni koncert zbora »Wiener Sängerknaben«. Ker so bile vstopnice za jutrišnji koncert dunajskega dekega zbora že prošli četrtek popolnoma razprodane in bi bilo tako mnogo prijateljev glasbe ob lepi užitek, ki ga nudi deški zbor, se je posrečilo pridobiti zbor, da priredi danes ob 6 zvečer v Marijini cerkvi še cerkveni koncert. V akustičnem svetišču bo petje nežnih grl še prav posebno prišlo do veljave. Vstopnice za nocojšnji cerkveni koncert prodaja danes knjigarna Flora Lager-Neckermann, ki je v ta namen odprta. — Poset koncerta je omogočen tudi za okoličane, ker se bodo še lahko pravočasno vrnili z vlaki domov.

Dopisi

Ježica pri Ljubljani

Kdaj dobimo telefon? Vprašanje telefonske zveze je v občini stopilo v ospredje takoj, ko se je realiziralo vprašanje električne napeljave. Merodajni činitelji so si bili na jasnem, da bo Ježica s tem, ko je dobila električno luč in silo, mnogo pridobila. Saj je znano, da bi se k nam mogla in hotela naseliti industrija, ter da je tozadevno pred par leti obstojal že konkreten predlog. Poskusi so se pa razbili ob dejstvu, da ni bilo električne sile, ki je pač neobhodno potreben pogoj za prospeh kateregakoli podjetja. Zdaj, ko je tok tu, se pojavlja vzporedno z njim še vprašanje telefonske zveze, ki je drugi pogoj za naselitev in uspešen razvitek takega podjetja. Pa tudi druge potrebe govore za napravo telefonske zveze. V svesti si svoje dolžnosti in v očigled tem potrebam se je županstvo že parkrat obrnilo na poštno ravnateljstvo radi informacij. Ravnateljstvo je dalo izdelati proračun, po katerem bi znašali stroški za telefonsko progo Ljubljana—Ježica ter za centralo pri pošti Ježica ca. 24 000 dinarjev. Ker pa ravnateljstvo nima vsega potrebnega materijala v svoji zalogi, bi ga bilo treba kupiti, za kar pa ono nim azadostnega kredita na razpolago. Zato trdi poštno ravnateljstvo, da bi se projekt le tedaj mogel v kratkem realizirati, ko bi tukajšnji interesenti (občina in privatniki) sami zbrali kot gradbeni prispevek najmanj 10.000 Din. Vsa akcija je torej odvisna od volje in pripravljenosti domačinov. Občinski odbor bo tozadevno sklical na posvetovanje vse interesente, pečal pa se bo z zadevo tudi sam na eni prihodnjih sej. Upamo in želimo, da bi se stvar čim prej zadovoljivo rešila.

O stavbnem gibanju. Zadnja leta se je gradbena podjetnost v občini znatno povečala, tako domačini, kakor tudi priseljeni občani grade nove domove, popravljajo stare stavbe itd. Zlasti delavstvo si je zgradilo v teh letih precej hišic, katerih število pa še stalno narašča. Tako je bilo lani zgrajenih 11 novih hiš s 16 stanovanji. Tudi letos se bo sezidalo še nekaj takih družinskih hišic, največ, kakor navadno tudi doslej, v Mali vasi in Stožicah ob Dunajski cesti. Tam je namreč največ parcel na razpolago. Doslej so prejeli stavbna dovoljenja in bodo zidali: železničar Korošec Primož ob cesti za Smerkotom (Smerketova ulica); ruski državljan delavec Kosterov Miha istotam; vpokojeni orožnik Volk Ivan ob Dunajski cesti; zid. mojster Jerko ob Dunajski cesti; Lenarčič Karol v Savljah. Vsi navedeni zgrade nove hiše. Morel Karel si za vilo »Sava« dogradi hišo, ki jo je že lani začel zidati. Poleg teh si zgradi posestnik Sever Ignac v Klečah štev. 6 novo gospodarsko poslopje; prav tako Škrl Marjana v Klečah. — Zidali pa bodo seveda še mnogi drugi, ki še niso prijavljeni, pa imajo že nakupljene parcele. Vsled ugodnih zvez z Ljubljano in nje bližine bo interesentov za nakup stavbnih parcel in za zidanje vedno več.

Kolportaža »Slovenca«. Od danes dalje bo nedeljskega »Slovenca« razprodajala po hišah tudi gdč. Marija Pečar, kar dajemo vsem faranom na znanje in vpoštevanje. Dobival pa se bo tudi nadalje še pri g. župniku. Preskrbljeno je, da bodo v listu spet redna poročila iz našega kraja.

Kamnik

Slavni uspehi zadnjega breanja kamniških demokratov pred volitvami. Znano je vsej Sloveniji, kako so se naši slovenski demokrati postavili s Slavensko banko in vsemi denarnimi zavodi, ki so jih upravljali tedaj. Tudi mi Kamničani jih pomnimo dobro in zato smo jim rekli pri zadnjih občinskih volitvah: Jaka, ne boš! pa smo jih kreniti z volilnimi kroglicami tako, da so zleteli daleč raz občinski in županski stolček. No, in ko so čutili, da je njihovemu veleslavnemu gospodarjenju odklenkalo, so se hoteli vsaj malo maščevati nad temi vražjimi klerikalci, pa so kot upravni svetniki kamniške mestne hranilnice tožili »Domoljuba«, ki je pozival ljudstvo, naj vlaga denar rajši v lastne denarne zavode, kakor pa v liberalne mestne hranilnice. Seveda so menili, da bodo s tem zadali klerikalnemu zmaju smrtni udarec, pa niso računali, da bo sodišče sodilo povsem drugače! Pri prvi sodbi so propadli, pa so zato šli celo na stol sedmorice, češ, klerikalci morajo biti sojeni in obsojeni. Pa tudi naše najvišje sodišče jim je povedalo, da nimajo prav, ker biti steber svobodomiselstva vendar ni sramotno in je zavrnilo tožbo Mestne hranilnice kamniške in ji naložilo plačilo vseh stroškov. Tako mora zdaj naša Mestna hranilnica, ki jo je novi odbor komaj pričel dobro upravljati in je napravil red v njej, plačati **7211 Din** stroškov po zaslugi kamniških demokratov. Tako je končalo to slavno demokratsko brcanje, ki seveda naših demokratov nič ne stane, ampak ga morajo nositi vlagatelji, oziroma uprava hranilnice. Pa še nečesa uči to brcanje naše demokrate: ako že misliš, da moraš brcati na vsak način, brcaj tako, da ne bodo brce letele nazaj nate. Naši demokrati pa brcajo vedno tako, da brce nazadnje zadenejo nazaj nje same, pa so potem seveda v dno duše užaljeni in v zadnje rebro ogorčeni, ako jim ljudstvo odteguje eno funkcijo za drugo. Tedaj, gospoda demokrati: pri brcanju previdnost!

Osebna vest. Praktični državni izpit iz davčne stroke je napravil pretekli teden z dobrim uspehom pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani davčni pripravnik kamniškega davčnega urada g. Anton Baškovč.

Tržič

Za zaključitev oderske sezone vprizori drevi ob osmih prosvetno društvo sv. Jožefa narodno opereto »Mlada Breda«. Vprizorjeno je bilo to lepo delo že lani ob proslavi 30 letnice društva, a tedaj mnogi niso mogli dobiti vstopnic, ker so imeli prednost člani društva. Zato bo sedaj pač mnogim ustreženo. Drugo dejanje je nanovo prirejeno. Dobre pevske moči nam zagotavljajo uspeh. Vabljeni tudi okoličani.

Občni zbor prosvetnega društva sv Jožefa se bo vršil v torek ob 8 zvečer v »Našem domu«. Člani in članice pridite, da potegnemo skupno črto pod obilnim in plodonosnim delom preteklega poslovnega leta!

Sneg nas je pretekli petek zjutraj zopet obiskal. Toča, grmenje in sneg še pred sv. Jožefom vse to drami stare narodne reke, ki ne obetajo dobrot.

Hodnik za pešpot od kolodvora do mesta so vendar pričeli delati. To je pač ena najpotrebnejših stvari Tržiča. Saj je bilo doslej debelo cestno blato ali pa neznosni prah stalni pozdrav tujim obiskovalcem in številnim domačinom, ki hodijo v tovarne in na kolodvor. Stroške prepotrebne naprave bo pokrila kaldermina, ki nas spominja na to, da je bila v Tržiču do lanskega leta carinarnica.

Novo mesto

Smrtna kosa. V Novem mestu je umrl dne 18. aprila t. l. po dališem bolehanju gosp. Rudolf Pretner, višji davčni upravitelj, star 55 let. Pogreb se je vršil dne 20. aprila 1928 ob 4 popoldne na mestno pokopališče.

Prosvetno društvo. Naše prosvetno društvo je v sredo 18. t. m. zvečer z umetniškim predavanjem g. prof. Potokarja o »Pesmi o zvonu«, zaključilo serijo skioptičnih predavanj, ki so se vršila vsakih 14 dni skozi vso zimo v okusno prenovljeni dvorani Rokodelskega doma.

Stanovanjska akcija. Novo mesto je vendar enkrat oživelo, sedaj pa pošteno. Na vseh koncih se zida. Že lani so postavili pri gimnaziji tri visoke enonadstropne hiše, kamor se bodo srečni lastniki čez en mesec že vselili; pri sodišču sta pokriti že dve novi hiši. Letos pa je v gradnji 12 enodružinskih hiš, in sicer na »Gutmanovih njivah«; dalje se zidata dve hiši na Grmu, več pa še v Kandiji. Poleg vile »Zebra« prične progovna sekcija zidati svojo dvonadstropno hišo za urade: bo pa v njej tudi troje stanovanj in nekaj sob za prenočišče železničarjev. Na drugi plati vile »Zebra«, nasproti glavarstva, bo zidala mestna hranilnica stanovanjsko hišo za štiri velika stanovanja s pritiklinami. Poleg gimnazije naj bi se pričelo z gradbo ljudske šole, otroški vrtec in dijaška kuhinja; toda iz nerazumljivih razlogov noče gradbena direkcija odobriti načrtov. Zato jo tudi na tem mestu pozivamo, naj ne ovira stremljenja mesta po kulturnem napredku. Kajti vsi tozadevno potrebni sklepi obč. odbora, oblastnega šol. odbora in dovolitev posojila so že zdavnaj v redu.

Občinska seja. Dne 13. aprila se je vršila seja občinskega sveta novomeškega. Polne galerije so pričale izredno zanimanje meščanstva za to sejo, ki je potekla v izrednem soglasju obeh nasprotnih grup. Večina je pač sprevidela, da ne more z glavo skozi zid in je sprejela vse stvarne predloge opozicije. Med važnimi sklepi naj omenimo te: Zidava ubožnice. Občina bo še letos postavila moderno ubožnico za nad 20 ubožcev. V njej bo 8 sob z 1 posteljo in 4 sobe z 2 posteljama ter večjo družinsko sobo. Dobro bi bilo, da bi bila še 1 večja soba z več posteljami za razne ubožce, ki čez poletje še morejo kje dobiti koj dela in strehe, ki pa nimajo pozimi, kamor bi glavo položili. Predlog odseka je bil, naj se zida na prostoru, kjer je sedaj stara »Pečnica« in »Gasilni dom« na Florjanovem trgu. Na predlog obč. odbornika prof. Ambrožiča pa je odbor sklenil, da se ubožnica postavi na bivšem kandijskem sejmišču, kjer bodo imeli ubožci dovolj zraka, solnca in vrta, prostor stare »Pečnice« se pa proda in denar naloži za ubožnico. — Sejmišče. Na zahtevo okrajnega glavarstva, da se sejmišče na Loki preloži iz higienskih razlogov, je obč. svet po stvarni debati sklenil, da se začasno sejmišče ne more preložiti, ker ni pripravnega prostora. Na bivšem kandijskem sejmišču imeti sejme, je pa še bolj nehigiensko, ker je okrog in okrog polno hiš. Zato se bo tu, kot rečeno, raje postavila ubožnica. Novo sejmišče se bo pa poiskalo ob prihodnji vsesplošni regulaciji mesta. — Novi uliční napisi. Olepševalno društvo predlaga, naj se postavijo novi uliční napisi. Ker je bil obč. svet mnenja, da je treba izvršiti ob tej priliki tudi nekatera preimenovanja ulic in trgov, je na predlog obč. odbornika Ambrožiča sklenil, da naj se v ta namen vrši posebna anketa, ki naj pretrese, kako naj se ulice in trgi prekrstijo. — Policija. Znano je o Splitčanih, kako so ponosni na svoje lepo mesto, da ga postavljajo nad London, da se radi izrekajo napram tujcem, češ, kar je Londra kontra Splitu gradu!« Nekaj podobnega tudi Novomeščani. Načelnik policijskega odseka g. Pavčič je šel lani študirat ustroj policije v Pariz in London in letos hotel še novomeško policijo reorganizirati po londonski. Na mesto starih treh je delalo red na prometnih novomeških bulvardih in avenijah kar pet stražnikov s čisto novimi uniformami. Toda kaj, ko so pa ti stražniki morali delati red sami med seboj po gostilnah, kjer so se včasih malo preveč pomešali med svobodoljubne meščane, dočim pa n. pr. ob razbijanju in ropu trafike ge. Hajderjeve »novomeške policije, bilo vidjet nigdje nije«, radi teh neredosti se je takoj odpustil nadzornik policijske straže. Kratkomalo londonski sistem policajstva se v Novem mestu ni obnesel in g. Pavčič (SDS), ki je drugače resen človek, je priznal, da ga je obč. odbor pošteno polomil. Kako prav je imela SLS, ki je vedno svarila večino pred to »reorganizacijo«, ki je stala občino težke desettisočake. — Pota na Grm. Pri slučajnostih je obč. odbornik Puš interpeliral župana, naj vendar da posuti javna šetališča na Grmu, da se ne bodo škandalizirali mnogi tujci-izletniki, ki obiščejo Grmsko šolo; dalje je interpeliral obč. odbornik prof. Ambrožič župana, zakaj še po enem mesecu ni odposlal priložbe obč. odbornikov SLS proti raznim sklepom prejšnje seje. — Končno se je soglasno odobrilo postopanje g. župana pri prestopkih prekoračenja policijske ure.

Uradne ure za stranke. Okrajno glavarstvo v Novem mestu razglaša, da so uradne ure za stranke v ponedeljek, sredo in petek od 9—12 dopoldne. Druge dni se sprejemajo stranke le v nujnih slučajih, ali pa če so klicane k uradu.

Drugo porotno zasedanje. Za drugo porotno zasedanje v letu 1928., ki se prične pri okrožnem sodišču v Novem mestu dne 21. maja, so imenovani: za predsednika: predsednik okrožnega sodišča gosp. dr. Jurij Polenšek, za njega namestnika pa: deželno sodni svetniki gg. Anton Kuder, dr. Josip Fischinger in Jakob Luzner.

Kočevje

Kanalizacija spodnjega dela mesta. Koliko se je že o njej pisalo, hvalilo, govorilo in agitiralo! Povprečen meščan nazadnje še vedel ni zanjo, posebno, ker je videl, da je osnovna šola kakor otok sredi jezera, pa naj bo lepo vreme ali grdo. Po zemljepisnih pojmih, ki so nam jih vtepli na osnovni šoli, je namreč šolo vedno prišteval k spodnjemu delu mesta, kar tudi je. Pa se je vendar nekdo spomnil, da bi bilo dobro za šolo, ko bi pogledali, kje tiči vzrok, da je travnik pred šolo vedno pod vodo, sicer v veliko veselje otrok, pa nič manjšo jezo staršev, katerim otroci doma kašljajo. Začeli so kopati od ceste proti šoli, pa našli, da so vsi kanali tako zamašeni, da ne pride skozi niti miš, kaj šele podgana. Seveda se voda po zamašenih kanalih ne more odtekati, ne ona

Anton Bajec
Cvetličarna Pod Trančo
Ljubljana
Vrtnarija: Tržaška c. 34. Telefon inter. 32-22

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Nedelja, 22. aprila: ROKA PRAVICE. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izven.

Ponedeljek, 23. aprila: CYRANO DE BERGERAC. Red C.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja, 22. aprila ob 15. uri pop.: LADY X. Na korist Udruženja gled. igralcev. Izven.

Ponedeljek, 23. aprila: Zaprto.

Torek, 24. aprila: CARMEN. Gostuje baritonist g. Krajev. Red D.

Pri »Lady X«, zadnji operetni noviteti, ki se ponovi danes ob 3 popoldne, dobi vsak posetnik sliko-reprodukcijo našega mojstra-pevca J. Betetta. Sliko je napravil naš priznani slikar-umetnik B. Jakac. Ker se pričakuje velik poset, je v interesu vsakega, da si pravočasno preskrbi ozir. rezervira vstopnico.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 22. aprila ob 15. uri pop.: DOBRI VOJAK ŠVEJK. Kuponi. — Ob 20 uri: TAKRAT V STARIH ČASIH. Kuponi. Znižane cene. Zadnjikrat.

Ponedeljek, 23. aprila: Zaprto.

Torek, 24. aprila ob 20. uri. JESENSKI MANEVER. Ab. C. Premijera.

Prireditve in društvene vesti

Kolesarsko društvo »Sava« v Ljubljani priredi izlet danes 22. t. m. zkozi Dobrunje—Vevče—Zg. Kašelj. V slučaju dežja se izlet preloži na poznejši čas. Zbirališče pred društvenim prostorom ob pol 2 popoldne, Karlovška cesta 4.

Rokodelski dom. Jutri zvečer je govorniško-dramatična šola, v torek je pevska vaja, v sredo in petek je tamburaška vaja. Pričetek je vedno točno ob 8 zvečer. Kdor se hoče izobraziti v govorništvu, kdor hoče napredovati v petju in godbi, naj se pridruži našim zborom.

Redni občni zbor »Znanstvenega društva za humanistične vede« v Ljubljani se bo vršil dne 6. maja t. l. ob 10 v slovanskem seminarju na univerzi v Ljubljani.

Ljutomer. Podmladek Društva Rdečega križa na meščanski šoli priredi v soboto, dne 28. t. m. in v nedeljo, dne 29. t. m. pravljično igro »Desetnik in sirotica« Začetek obakrat ob 3. Ker je čisti dobiček namenjen v dobrodelne svrhe, pozivamo starše in prijatelje mladine, da se v velikem številu odzovejo vabilu podmladkarjev.

»Ljubljana«. Zbirališče danes ob 2 popoldne pred kavarno Evropo na Dunajski cesti.

Glasba

Uprava glasb. revije »Zbori« sporoča vljudno vsem *lanskim* naročnikom, *ki še niso poravnali* letošnje naročnine (niti delne!), da jim je z drugim dvojnim zvezkom pošiljanje lista ustavila. Nakažejo naj naročnino po 1. zvezku priloženi položnici in list bodo zopet redno dobivali naprej. Naročnina je 40 Din na leto, torej mesečno malo nad *3 Din*, ki jih pač vsak glasbenik, pevovodja in pevec lahko utrpil. Naročite se torej na »Zbore«!

Slovensko pevsko društvo »Krakovo-Trnovo« izvaja na svojem koncertu, ki se vrši jutri v ponedeljek 23. aprila 1928 ob 20 v Filharmonični dvorani, sledeči program: Železnik: Kmetova molitev, Leban: Umrli deklici, Mirk: Na trgu, Kogoj: Letski motiv, Slavko Ostrc: Solnce v zavesah — samospeva — poje operni pevec Svetozar *Banovec*. Dalje sledijo zbori: Cobanič: Stoj mi je merak in Kidisale: Svatovite ter Adamič: Kmečka pesem, nato zapoje Banovec Ostrčeve 4 belokranjske. Sklepno točko tvorijo zopet trije zbori, in sicer: Dev: Se ena, Pavčič: Deklica, ti si jokala, in Dev: Dobro jutro ljubca moja. Vstopnice v Matični knjigarni, na večer koncerta pri koncertni blagajni.

Spored cerkvenega koncerta orkestralnega društva Glasbene Matice, ki se vrši v petek 27. aprila 1928 ob 20 v stolni cerkvi sv. Nikolaja, obsega sledeče točke: 1. Corelli: (1653—1719) Concerto grosso štev. 8. za 2 soloviolini in violončelo, godala in orgle. 2. Bach J. S. (1685—1750): a) Preludij iz E-dur sonate za solo-violino; b) Arija za volino in orgle; c) Brandenburški koncert štev. 3 za 10 godalnih instrumentov. 3. Bennet Jonh (1570—1614): Fuga, orgle. 4. Locatelli (1693—1764): Lamento iz žalobne simfonije za godala in orgle. 5. Händl G. F. (1685—1750): a) U boj, čete vse! Recitativ in arija Simona iz oratorija Juda Makabejec; b) Concerto grosso v F-duru, zadnji stavek za 2 solo-violini, violončelo, godala in orgle; c) S častjo v nebesa greš! Arija iz oratorija Mesija. 6. Louis Claude d'Aquie (1694—1772): Noel, orgle. 7. Mattheson (1681—1764): Arija za violončelo in orgle. 8. Dall' Abacco (1675—1726): Cerkven koncert štev 9 v C-duru za godala in orgle. Pri koncertu sodelujejo kot solisti: ravnatelj stolnega kora g. Stanko Premrl, baritonist Marjan Rus, violinista Karel Rupel in Leon Pfeifer, in čelist August Pertot. Koncert dirigira prof. Emil Adamič. — Vstopnice so v predprodaji za desno stran cerkve v Jugoslovanski knjigarni, za levo stran cerkve pa v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Cene sedežem od 20—12 Din, stojišča 6 Din, dijaška 4 Din.

Pevska zveza

Pevski tečaj P. Z. v Novem mestu. Pevski tečaj, ki bi se moral vršiti v Novem mestu dne 10. in 11. aprila, je bil radi tehničnih zaprek preložen in se bo vršil v Rokodelskem domu v Novem mestu dne 26. in 27. aprila. Začne se 26. ob 10, konča pa 27. opoldne. Vršila se bodo sledeča predavanja: O glasbeni estetiki in naši pevski organizaciji, o koralu, o pevskem organu, o vežbanju glasu, o izreki (fonetiki) in pevovodstvu. Zvečer bo pevska vaja domačega zbora in udeležencev Tečaj je namenjen vsem gg. organistom novomeške dekanije in bližnjim iz trebanjske in semiške dekanije, dalje vsem društvenim pevovodjem in učiteljstvu omenjenih krajev. Brezplačna stanovanja bodo na razpolago vsem, ki se pravočasno priglase; hrano dobe po znižani ceni vsi, ki to sporoče. *Priglase sprejema do torka 24. aprila g. prof. Puš na Grmu pri Novem mestu.* Vsa pojasnila se dobe ravnotam ali pri Pevski zvezi v Ljubljani, Miklošičeva c. 5. Vse častite župne urade prosimo, da svoje gg. organiste opozore in pošljejo k tečaju, vsa društva opozarjamo, naj skrbe za to, da pridejo njih pevovodje k tečaju, vse učiteljstvo vabimo k udeležbi. — Odbor P. Z.

Orel

Odsekom Triglavskega okrožja. Gen. direkcija drž. žel. je dovolila z odlokom br. 21 018-28 z dne 30. marca 1928 polovično vožnjo za udeležence okrožnih tekem, ki se vrše v nedeljo 22. aprila na Jesenicah. Kupite celo vozovnico do Jesenic in pustite jo žigosati z mokrim žigom! Vozovnice ne smete oddati. Potrdila dobite na tekmovališču!

Poizvedovanja

Prosim poštenega najditelja, da mi vrne zlat prstan, ki sem ga izgubila na poti od učiteljišča do Sv. Petra in mi je drag spomin. Odda naj ga pri slugi ženskega učiteljišča.

Darovi

Kuratorij slepcev je prejel sledeče darove: Gospa Cvelbar Josipina hran. knjiž. z napisom »Za dom slepih otrok v Ljubljani« in z zneskom 13.166.07 Din: 1500 Din uprava Dramskega gledališča v Ljubljani; 1000 Din Lj. posoj. v Ljubljani; po 500 Din: Olup Jos.; Spodnje štajerska posoj. v Mariboru, Hraniln. kmečkih občin v Ljubljani. — Po 400 Din: uradništvo Zadr. gosp. banke v spomin pok. ge. Božičeve in prijatelji pok. D. Praprotnika (po uredn. »Jutra«). — Po 300 Din: Hranilnica in posojilnica, Domžale; Lj. posoj. v Logatcu; Lj. hraniln. in posoj. v Ormožu; Lj. hranilnica in posoj. v Škofji Loki; Lj. hraniln. in posojilnica na Rečini v Sav. dol.; Hraniln. in posojilnica, Vransko; Pauschin Al., Soss Karel, Mikuš L., Menardi C., Agnola Avg. — Po 50 Din: Posoj. društvo Sv. Lenart v Sl. gor.; Hraniln. in posoj., Vrhnika; Hraniln. in posoj., Šmartno pri Litiji; Lj. posoj., Žiri; Kmet. društvo Št. Vid nad Cerknico; Hraniln. in posoj., Št. Jernej na Dol.; Prelog K., Dolenec Oroslav, Češnik Janko, Zalaznik Jakob. — 34.55 Din uradništvo ministr. finance v Ljubljani (preostanek kupnine za venec pok. Goranču). — Po 25 Din: Hraniln. in posoj. Cerklje ob Krki; Hraniln. in posoj. Šl. Ilj pod Turjakom; Hranilu. in posoj. v Št. Janžu na Dr. p. ter Hran. in pos. v Slivnici pri Mariboru. — Po 20 Din: Hranilnica in posoj., Bloke; Hranilu. in posoj., Sv. Križ pri Litiji. — Po 10 Din: Posoj. v Kranjski gori; Hranilu. in posoj., Varberg; Dolinar Janko, župnik v Breznici; Hranilu. in posoj. za Blejski kot na Bledu; Črnogo Ivan, posestn., Zdole; Vidmar Fr., župnik, Tržišče; mestni župn. urad, Kostanjevica; Kmet. tel. posoj. in hranilu., Teharje; 5 Din Ribar Matej, v Šmalcnem pri Litiji. — Prav iskreno se zahvaljujemo vsem tem dobrotnikom in prosimo vsa dobra srca, spominjajte se revčev slepcev, ki tako nujno potrebujejo vzgojevalnega doma, katerega bi jim rad oskrbel »Kuratorij slepcev«.

Več luči!

Kultura v katoliški luči

Kajkrat očitajo nasprotniki katoliški cerkvi kulturno zaostalost. Radi ponavljajo protestantski očitek o inferiornosti katoličanov. Katolicizem naj bi bil princip kulturnega zaostanka, katoliška religija manj vredna, katoličani mračni nazadnjaki, katoliška cerkev sovražnica, ako ne morilka kulture in njenega napredka. Ali res?

Resnično: katoliška cerkev ne more pristati na poteotično povzdigovanje tostranske kulture, kakor da bi ta prinašala človeštvu vse odrešenje. Etiko progresistov odklanja z neizprosno energijo in doslednostjo. Najglobljі in najbistvenejši smisel človeškega življenja pač ni gojitev tostranske kulture. Tostranski kulturni napredek kljub nauku progresistov ni zadnji in najvišji življenski cilj človekov. Človeška duša hrepeni po nadčloveškem in nadčasovnem, njeno teženje gre za absolutnimi, trajnimi, neminljivimi in univerzalno dosegljivimi vrednotami. Tostranska kultura pa ni absolutna, univerzalno dosegljiva vrednota, saj je v zgodovini preživo pisana njena relativnost in minljivost. Prav sodi Lagarde: kulturo imeti za zadnji namen se pravi malikovati, se pravi suženj biti. Katoliška cerkev ne pokleka pred tostransko kulturo kot idolom. Ako je to njena »nekulturnost«, ji je to le v čast, saj je to ravno osebna vrednost in veličina človekova, da on ne more biti malikovalec kulture — svojega lastnega dela, ki ga razjeda in uničuje čas.

Res je dalje: glavna in primarna naloga katoliške cerkve ni ta, da bi gojila tostransko kulturo. Katoliška cerkev ima ta poglavitni namen, da posreduje človeštvu Kristusovo odrešenje. Njeno glavno poslanstvo je poslanstvo Kristusovo. Sprava duš z Bogom po nravnem, svetem, nadnaravnem življenju, čuvati v vrvenju človeškega življenja in oživotvarjati v dušah Kristusov nauk, zakon in milost, to je prvo zvanje cerkve. Moralna in religiozna kultura, to je primarno cerkveno poprišče. Je pa versko-nravno odgajanje človeštva pravo kulturno delo. Človek vendar nosi v svoji duši religiozne in moralne sposobnosti in potrebe. Ako je kultura udejstvovanje in izpopolnjevanje vseh človeških sil in sposobnosti, tedaj je bilo negovanje religioznih in moralnih sil človekovih pravo kulturno delo. V moralni in religiozni kulturi je pa katoliška cerkev prva in največja delavka, ki prekaša v nedosegljivi meri vse druge religije. Ne zadovoljuje se, da vzgaja k najvišji osebni kulturi člane svojega vidnega občestva, ona posega s svojim religiozno-moralnim vplivom daleč preko mej svojega vidnega članstva. Celo njej odtujeni in sovražni krogi žive v svojem praktičnem življenju od blagoslova njenega preteklega in sedanjega dela.

Katoliška cerkev zvesto oznanja, da je le eno potrebno in da je prvo in najvišje božje kraljestvo, ki ni od tega sveta. Dobro ve, da se je njen ustanovnik kljub svoji bogočloveški veličini in pravici odpovedal izvečine kulturnim vrednotam te zemlje: bogastvu, sijaju in časti, družini in družabnemu stališču. Zato ona obsoja tako tostransko kulturo, ki podira in ruši religiozno in moralno kulturo. Saj najvišja je osebna, notranja kultura, zato ji je treba zunanjo kulturo podrediti v harmonični enotnosti, kakor je enotna narava človekova. Zunanja kultura, ki uničuje notranjo kulturo duše, je pseudokultura. Tostranske kulture, ki se svobodno oblikuje v mejah dvojne zapovedi ljubezni, pa katoliška cerkev nikakor ne zameta. Ve pač predobro, da je nje upravičenost pisana v besedi pisma, naj si človek podvrže zemljo in naj gospoduje stvarstvu (I Moz 1, 28). Zemlja in vse, kar je, je božje delo in zato dobro. Človek je svoje kulturne sile in potrebe prejel od svojega Začetnika, da more živeti na zemlji, čeprav ne za ta svet, življenje primerno svoji telesno-duhovni in osebno-socialni naravi. Katoliška cerkev kulturne pridobitve sama rabi in potrebuje: v oznanjanju nauka, v razvoju svoje vede, v pastoraciji, bogoslužju.

Katoliška cerkev dovaja tostranski kulturi velikih pozitivnih sil. Dviga tostransko kulturo v višje sfere, postavlja jo na plemenitejše temelje. V luči njenega nauka postaja kulturno delo najplemenitejša služba Resnici in Lepoti, kulturno stvarjanje dobi trajno vrednost, saj morejo iz njega kulturnemu delavcu vreti osebne večnostne vrednote, kulturne pridobitve odkrivajo globine neustvarjenega Uma. Katoliški moralni temelj daje kulturnemu dejstvovanju polet v idealne višine najčistejšega Duha. In katoliški nauk o delu, pravici in ljubezni, zakonu in družini, oblasti in državi je prebogat pozitivnih dušnih energij za kulturno stvarjanje.

Katoliška cerkev ne le, da ne nasprotuje gojitvi človeških umetnosti in ved, ampak jo mnogovrstno podpira in pospešuje. Dobro pozna namreč koristi, ki iz njih izvirajo za človeško življenje, in jih nikakor ne prezira; da, ona naravnost priznava, da kakor izvirajo od Boga — Gospoda znanosti, tako... vodijo k Bogu, ako se prav obravnavajo. Tako sodi oficielna cerkev na Vatikanskem zboru (sess. III. cap. 4).

Principom katoliške cerkve odgovarja njena praksa. Kar uči, to dela. Ob motrenju kulturnega dela cerkve vzklika zavzet Montesquieu: Čudovita stvar krščanska religija! Zdi se, da ima svoje oči vedno v nebesih in vendar zemeljske zadeve sama najbolje ureja.

Fašizem in boljševizem

Dva ekstrema sta. Zdi se, da sta nepomirljiva nasprotnika. Ne vem, kateri tok bi imenoval ledenomrzli in katerega vreli. Eden poudarja internacionalizem, zdi se, da smeši vso domačnost naroda, domovine, drugi oznanja »sveti egoizem« naroda, ki ga ne pojmuje kot nekaj v gotovih mejah ustaljeno družbo, ampak kot vedno osvojevalni, imperialistični organizem. Oba očitujeta v sistemu, metodah, besedah in dejanjih neko temno sovraštvo do vsega »tujega«. In že v tem je podobnost med tema nasprotnikoma. A ta kaže na globljo sorodnost miselnosti obeh tokov. Bolj zunanje podobnosti so: manjšina energično vsili svojo voljo večini, ne briga se za legalnost, zameta politično demokracijo, je torej diktatorska, protiparlamentarna, nasilna. Zato da uveljavi svojo voljo, uporablja silo, preganja brezobzirno svoje politične nasprotnike, se ne straši tudi pred političnimi umori. A vsa ta sredstva niso idejno nujna ne za en ne za drugi sistem. Katoliški miselnosti sta nasprotna oba po pojmovanju **človeške osebnosti in po oboževanju naroda ali države.** Krščanstvo visoko pojmuje dostojanstvo človeške osebe; vsak posamezni človek je podoba božja, ima neumrljivo dušo, svobodno voljo, svoj osebni smoter v Bogu, ima neodjenljive naravne pravice, božja postava regulira njihovo udejstvovanje. Osebno dostojanstvo človeka mora tudi vsak socialni organizem spoštovati. Katolicizem popolnoma priznava narod ali državo, poudarja, da si naravne pravice posameznika in družbe ne morejo biti v nasprotju. Oba, posameznik in družba, pa sta odvisna od božjih postav. Bog sodi med dobrim in hudim. In tudi družba mora priznavati božje postave ter po njih usmerjati življenje. Tako ne more potem biti notranjega nasprotja med uveljavljanjem osebnosti in državno ali narodovo koristjo, in se praktični konflikti morejo pravično poravnavati.

Znani francoski pisatelj Vaussard dokazuje, da miselnost večine idejnih voditeljev fašizma preveva Hegelova filozofija (Revue Apologétique, jan. 1928). Iz nje sledi oboževanje naroda, države. Narod ali država je sodnik med dobrim in zlom, narodov interes je absolutno merilo za dobro in hudo. Ta narodni panteizem potem posameznih osebnosti in njihove volje ne more priznati, ako se ne izlije v »eksistenco nacije«. »Moj jaz je Italija«, je izrekel prof. Balbino, državni podtajnik Mussolinija.

Superetatistično pojmovanje boljševiških šefov in velike večine fašistovskih voditeljev (oboževanje državne avtoritete) približuje fašizem in boljševizem v skupnem nasprotju proti katoliškemu duhu. V Rusiji je zvezana s tem pojmovanjem neka praktična toleranca nasproti njemu, v Italiji pa celo neka zunanja udanost in naklonjenost režima nasproti Cerkvi. Državno avtoriteto smatrajo za neomejeno. To pojmovanje vodi v idealistični obliki pri fašizmu do pobožanstvenja nacije, v materialistični obliki pri boljševizmu pa do nekega integralnega ateizma. Duhovnemu univerzalizmu (vesoljstvenosti) krščanstva sta pa oba popolnoma nasprotna in z njim nezdružljiva.

Seksualni pouk

Življenjska vprašanja so povsem svojevrstna vprašanja, vse drugačna od recimo znanstvenih vprašanj. (Primeri Ozvaldovo razpravo v velikon. št. »Slovenca«.) Ta ali oni znanstveni problem lahko kak poedinec reši in, če je rešitev pravilna, je dotični problem rešen za vse ljudi, ki o njem kaj razumejo. Življenjska vprašanja pa zahtevajo, da jim vsak posameznik pošteno pogleda v oči, da se vsak posameznik poglobi v vprašanje in si prizadeva čim vestneje iskati odgovora nanj.

Veliko vestnosti zahteva zlasti poučevanje in reševanje spolnega vprašanja v celoti in njega podrobnostih.

Moti se, kdor misli, da bo spolno življenje etično izboljšal in človeštvo obvaroval strašnih posledic nerednega spolnega uživanja s samim poukom. Zlasti se moti, kdor si obeta kaj uspeha od pouka o fizičnem delu spolnega življenja, ki naj bi bil namenjen kar celim množicam.

Pouk je sploh le eno izmed sredstev, ki vplivajo na etičnost našega življenja; ne dosti premišljeno zasnovan pouk bolj odbija kot pridobiva; neprimeren pouk o spolnem življenju, zlasti njega fizični strani, naravnost škoduje.

Pojasnitev tega, kar je v spolnem življenju fizičnega, more za doraščajočega človeka imeti le ta pomen, da odtegne spolnosti tisto skrivnostno mikavnost, ki jo neredkokrat vidi na njej neizkušen doraščajoči človek, in se pokaže spolno življenje kot nekaj povsem naravnega, kot nekaj, kar je človeku dano kot dar narave, ki ga mora človek porabiti le njegovemu namenu primerno.

Svojevrstnost spolnega življenja pa zahteva, da se razjasnuje, posebno kar se njegove fizične strani tiče, s skrajno previdnostjo, vedno z ozirom na posebno duševnost tistega, ki take pojasnitve potrebuje. Javna predavanja, predstave po kinih, ki jim je predmet skoro le fizična stran spolnega življenja, ne bodo zlepa brez velikih nevarnosti, razven za tiste, katerim pojasnitve po takih predavanjih in predstavah sploh več treba ni.

Predavanje o ustroju recimo dihalnih organov na moje nagonsko življenje ne bo imelo posebnega vpliva; k večjemu vzbudi v meni željo, da svoje dihanje, v kolikor je od mene odvisno, uredim primerno svojim dihalnim organom; ako hočem tej želji ustreči, je to v skladu z fizičnim in etičnim življenjem. Kar pa človek vidi in sliši o spolnem življenju, skuša del nagonskega življenja z vso silo porabiti zase, hoče se uveljaviti tudi proti vsem drugim zahtevam fizičnega in etičnega življenja; odriva misli na posledice nerednega spolnega uživanja, ki sicer nastopajo z gotovostjo in z vso strahoto, toda morda šele čez mesece in leta; neizkušen človek z ne dosti močno voljo podleže trenutnim mikom.

Prav vsled te svojevrstnosti spolnega življenja mora biti tudi pouk o njem svojevrsten.

Kar je fizičnega v spolnem življenju, pojasnitev o tem mora biti usmerjena le na posameznika, na njegovo duševnost in njegove potrebe. Nikdar se pouk o tem ne sme ločiti od misli na odgovornost, ki jo človeku spolno življenje nalaga za srečo njega samega in za srečo drugih, tistih, ki žive in tistih, ki šele bodo živeli. Nežnost mora spremljati tak pouk, da ne žalimo rahločutnosti, ki je med največjimi darovi, prirojenimi mlademu človeku; ljubezen mora dihati naša beseda, ljubezen do onega, ki ga poučujemo, za to, da ga obvarujemo nesreče. Najlepše osvetljuje dostojanstvo človeškega telesa vera; najodločneje govori o odgovornosti, ki jo ima človek za svoje spolno življenje pred svojo vestjo, pred družbo in pred Bogom; zato tudi največ uspeha pričakujemo od pouka, prešinjenega z vero.

Za duha in srce

Sedivý:

Dr. Jaroslav Durych in njegova „Eva"

Durych je svojevrsten pojav v svetovni književnosti. Trideset let je nosil v svoji duši čisto neopaženo svoje umetniške sposobnosti, jih gojil, čistil plevela, zalival s kristalnočisto vodo iz tujih vrelcev in jih požlahtnjeval. Šele v starosti, ko je začel Krist javno oznanjati svoje nauke, je vzel pero in l. 1916 izdal svojo prvo knjigo. To samozatajevanje in rezanje perutnic v mladosti jim je dalo tem bujnejšo rast. Od l. 1919. kar siplje v svet zbirke svojih del. Komaj pride v svet o njem kaka študija, že izda umetnine, ki so živ dokaz, da je v študiji marsikaj napačnega. Zakaj Durycha je težko uvrstiti v kako literarno šolo, ker je sam za sebe literarna smer in program. Umetnik bodočega pokolenja je in Mojzes obenem, ki kaže svojemu narodu pot v obljubljeno deželo. Ko daje v svojih delih odsvit Lepote, še ne smatra svojega poslanstva za izvršenega. Tudi posredno hoče voditi k Lepoti, k Bogu. V svoji genialnosti je spoznal, da ne more privesti Čehov k Bogu mrtvorojena Kat. akcija, ki živi le na papirju, a tudi ne sedanji češki katolicizem, ki se preveč briga za politiko, premalo pa zo dušno pastirstvo in prosveto. Durych išče novo metodo, ki bi odgovarjala modernim potrebam, metodo, ki bi jo lahko nazvali metodo božjega človeka.

Te Durychove težnje ni spoznal bistroumni Nemec dr. J. Seifert, ki je napisal v »Hochlandu« študijo o Durychu skoraj istočasno kakor je izšlo v »Slovencu« poročilu o Durychovem delovanju.

Božji človek živi v milosti božji, gleda vse tako rekoč skozi Boga. Bog pa ve, kaj je v stvareh in kak je človek v svojem bistvu. Zato razume človeške zablode in napake. Radi tega ni samo neskončno pravičen, ampak je tudi Previdnost in neskončno usmiljenje. In kdor je res božji, mora biti tudi dalekoviden, takten in usmiljen. K duševnim slabičem in siromakom mora govoriti tako, da ga razumejo. Če so češki čitatelji polizali dosedaj že preveč sladkega omotičnega strupa, jim ga ni mogoče naenkrat odvzeti. Ko so že skoraj onstran dobrega in zla, jim pameten taktik ne bo začel takoj z vso silo poudarjati vseh mej med dobrim in zlim, kakor to želi dr. Seifert. V čeških razmerah ni mogoče zahtevati od Durycha, da bi bolj poudarjal cerkev in duhovnike. Saj mnogo čeških čitateljev in večina pisateljev ne veruje niti v osebnega Boga. Ljudstvo treba najprej voditi k Bogu, ne pa ga vznemirjati in odbijati s stvarmi, ki so zelo kočljive v narodu z živo husitsko in s še bolj lažihusitsko tradicijo.

Durych gre na križišča človeških nazorov in idej. Na vse misli in z vsemi bi se rad pogovoril o Ljubezni in Resnici. Noče jim vsiljevati svojih nazorov in okusov. Ve, da ima Gospod v svojih darovih neizmerno možnosti. Zato piše tudi v revije, ki niso katoliške. V dušah obupajočih, ki rohne v divji jezi in preklinjajo Boga, bi rad zažgal vsaj iskrico upanja in teženja po Bogu. Ustvarja most, ki bi naj omogočil kat. češko ofenzivo. Pogoji za njo so že ustvarjeni. Durycha priznavajo češki svobodomiselci. Durych ima glas najboljšega češkega pesnika. Le v delu kat. tabora še ni našel razumevanja. Zamerijo mu, da ne sodi, obsoja in zametava ljudi nasprotnega mišljenja, ampak se z njimi druži.

Pravkar je izdal Durych pesniško zbirko »E v a«, ki bo mu morala priboriti veljavo v vseh čeških kat. krogih. Obsega 12 pesmi, 12 prekrasnih himen na pramater človeštva in na Mater božjo. Naslika nam raj s prvim človekom, kateremu Bog izpolni njegovo željo in mu ustvari Evo. Ves raj obstrmi nad tem zlatim snom Adama in nad Evino lepoto. Toda ona gre s kačo k drevesu. Ali bi pač mogel govoriti zapeljivec v tem krasnem jeziku, v katerem jo je zbudil božji glas k življenju in v katerem se razgovarja s svojim možem? Podleže skušnjavi. Toda njeni otroci jo slave kot zvezdo izgubljene ljubezni, zakaj v tem trenutku obljubi Bog ljudem po končanem potovanju s pomočjo druge Eve vrnitev v raj. Zadnja pesem izzveni v čudovito lep slavospev na drugo Evo Marijo in obenem v vročo iskreno molitev.

Durych ceni vsako pravo umetnino, tudi svojo. Zato je izšla »Eva« v razkošni izdaji samo v 125 numeriranih izvodih. Biserov ne meče svinjam na gnoj, kdor hoče na nje opozoriti. Za drugo Evo, pesnika, izdajatelja in drugo izdajo je to najboljša reklama.

Slovanski klub

Čuden pojav doživljamo: pred svetovno vojno se je naša mladina pridno učila slovanskih jezikov, dasi so ji delali pri tem s strašilom panslavizma povsod težkoče, kolikor so mogli; danes, ko nam je v tem oziru dana vsa svoboda, pa ni tistega navdušenja več! Kaj bi bil pred vojno marsikateri slovenski dijak dal, da bi bil slišal pristno izgovorjavo ruščine: danes, ko žive Rusi med nami, nam ravno — izvečine — ni do tega, da bi se učili ruščine. Pred vojno so naši listi, zlasti leposlovni, prinašali poročila o raznih slovanskih slovstvih; zdaj pa — kako malo zvemo, kaj se godi pri Čehih, Poljakih, Rusih, da, često blizu, pri Hrvatih, Srbih, Bolgarih! Prej smo dobivali, če smo naročili, precej redno slovanske knjige in revije; zdaj — tudi če naročimo, često ne dobimo. Mar se Slovani res že tako dobro in temeljito poznamo, da nam nič več ni treba medsebojnega spoznavanja, nič več učenja slovanskih jezikov, nič več poročanja o kulturnem bratskem življenju?

In še bolj čuden pojav doživljamo: Angleži, Francozi, Italijani, Nemci se bolj živo zanimajo za vse razne zadeve slovanstva kakor pa mi, Slovani, sami! En zgled! V Parizu so pred osmimi leti katoličani ustanovili »Comité catholique des Amitiés françaises à l'Etranger« z namenom, da pridobivajo med vsemi narodi sveta prijateljev svoji domovini, predvsem seveda med katoličani. V ta namen in da bi sami od bliže spoznali druge narode in drugi narodi nje, potujejo najodličnejši Francozi med druge narode ter jim predavajo o svoji zgodovini in kulturi, obenem pa omogočajo mladini teh narodov, da prihaja v Francijo in jo spoznava ter vzljubi. Lani je več francoskih šolov obiskalo Poljsko; pred par leti je obiskal Slovenijo in Hrvatsko monsignor Beaupin, glavni tajnik omenjenega komiteja. Koliko bolj — bi človek iz tega sklepal — bi se morali mi katoliški Slovani sami med seboj obiskavati, spoznavati, seznanjati!

Če se za medsebojno spoznavanje ne bomo požurili, bomo doživeli še najbolj čuden pojav: iz nepoznanja bodo nastala napačna mnenja, usodni predsodki, ki so vir velikim zmedam in zmotam. (Mar ne doživljamo, da prav v naših časih nastajajo med Hrvati proti Slovencem predsodki, ki jih pred vojno še ni bilo?)

Pred sto leti se je rodila ideja slovanske vzajemnosti, ki je bila za preporod slovanskih narodov tako plodovita; toda ta ideja je prešinjala le bolj posameznike, le bolj razumništvo slovansko; dolžnost sedanjega rodu je, da to idejo, podedovano od prednikov, dalje gojimo, a jo novim časom primerno poglobimo: zdaj naj ta ideja prešine ves narod, vsakega posameznika v narodu. Tega pa ne bomo dosegli s samim naravnim sorodstvom jezika in običajev, ampak obenem tudi z vezjo, ki reže dosti globlje v srce: iskati moramo stika predvsem s tistimi v sorodnem nam narodu, ki so z nami eno v veri. Lansko naše romanej na Slovaško, na Velehrad in v Prago (pod okriljem apostolstva sv. Cirila in Metoda) nam sijajno kaže, da bomo tem potom dosegali najlepše uspehe.

Francoski katoličani naj nam bodo zgled! Po njih zgledu smo ustanovili v Ljubljani (s sedežem v Akademskem domu, Miklošičeva cesta št. 5) društvo **»Slovanski klub«.** Namen društva je, da goji idejo slovanske vzajemnosti, širi poznavanje slovanskih jezikov, narodnega, kulturnega in gospodarskega življenja slovanskih narodov in da samo vzdržuje ter posreduje zveze s kulturo in vsem javnim življenjem drugih Slovanov. V dosego tega namena bo društvo prirejalo tečaje za učenje slovanskih jezikov, predavanja o političnih, kulturnih in gospodarskih razmerah med slovanskimi narodi, družabne sestanke in potovanja; snovalo bo knjižnice in pospeševalo izmenjavo informacij o slovanskih narodih. (§ 2. društv. pravil.)

Odbor se nadeja, da bo »Slovanski klub« našel mnogo prijateljev v našem narodu. Pred vojno je bila peščica naših katoliških akademikov s »Katoliško slovansko ligo« pričela prav živahno akcijo v tej smeri. Koliko laglje bo delo sedaj v ugodnejših razmerah.

H koncu naj nam bo v opomin in veliko pobudo dejstvo, da se je dne 5. februarja t. l. v tujini, v Južni Ameriki (Buenos Aires!) osnovalo društvo »Slavija«, ki ima isti cilj kakor naš »Slovanski klub«: »Doseči prosvetno, gospodarsko in politično zbližanje vseh Slovanov.«

»Slavija«, ki smo ji z našega ustanovnega občnega zbora poslali bratski pozdrav, nam je obenem jasen dokaz, da je ideja slovanske vzajemnosti znova zelo pereče vprašanje. Prijatelji te ideje pridružite se nam!

Takoj, ko se javi nekoliko večje število članov, se zberemo k prvi prireditvi.

* * *

Nekaj kritik o Aleksandru Krajevu, bolgarskem baritonistu, ki nastopi prvič v **ljubljanski operi** v torek dne 24. t. m. v operi **»Carmen«.** Berlinska »Tägliche Rundschau« piše o bolgarskem koncertu v Berlinu dne 24. marca 1928: »Nato je še prekrasen glas A. Krajeva, dramskega baritona kr. drž. opere v Sofiji, pel Schuberta, Čajkovskega, Leoncavalla in Wrangla. Njegov bariton je ves dramatičen, v vseh položajih poln sile in grandijozne moči, napolnjen do skrajnosti z energijo.« »Vossische Zeitung« od 3. avg. 1925 poroča: »Umetniški višek večera je bil nastop bolgarskega komornega pevca A. Krajeva. Spominjamo se njegovega nastopa pred sedmimi leti v državni (berlinski) operi v »Rigolettu« in »Carmen«. Od onega časa se je njegov glas še razvil v zvoku in tehnično v taki meri, da spada danes med neprekosljive internacionalne mojstre petja. Pod naslovom »Muzikalen triumf« prinaša sofijska »Pravda« od 7. februarja 1919 navdušeno kritiko o njegovem uspehu v bolgarski operi »Tahir-begovica« (od Heddži Georgijeva), iz katere posnemamo: »V prekrasni ariji tretjega dejanja, enem najlepših momentov opere, poje g. Krajev z neverjetno lahkoto visoki A, kar je težko celo za tenorje. Burni aplavzi so bili znak, kako je občinstvo bilo zadovoljno in navdušeno.«

* * *

Popravek. V »Času«, ki je pravkar izšel (zv. 4), je na strani 207 v 14. vrsti izpadel sledeči stavek v oklepajih: (Ta nezmotljivost najvišje avktoritete faktično pristoji tudi navadnemu, a vesoljnemu učiteljstvu Cerkve.) Ta stavek je potreben kot dopolnilo k dogmatičnemu nauku o cerkveni nezmotljivosti, bil bi naj pa v oklepajih, ker za vprašanje, ki se tam obravnava, nima neposrednega pomena. Smisel stavku je: Če vesoljna Cerkev po vsem svetu uči, da je kaka resnica od Boga razodeta in jo je treba verovati, tak nauk ne more biti zmoten, prav zato ne, ker je Cerkev nezmotna učiteljica božje resnice. To je izrecno nauk vatikanskega zbora: »Z božjo in katoliško vero je treba verovati vse, kar je obseženo v zapisani ali (ustno) sporočeni božji besedi in kar Cerkev bodisi s slovesno sodbo ali z navadnim in splošnim učiteljstvom uči kot od Boga razodet nauk, ki ga je treba verovati« (Enchir.[10], 1792). Toliko, da ne bo zmede. A. U.

Dr. B. Dragaš:

Kam z otroci?

Sama beseda »počitnice« je za staro in mlado polna čarobnih skrivnosti. Kaj šele za otroke! Celo leto se pogovarjajo o doživljajih v preteklih počitnicah in se radujejo bodočih kakor še zastrtega čuda. In ko pride novi maj in se tako približa šolski zaključek, se sliši iz tisoč otroških grl: »Počitnice so tu!« Veselja ni konca ne kraja. Vse se pripravlja na oddih, nekak prijeten nemir se polasti otroških duš. Pri mnogih je določeno, kam pojdejo na tako dolgo pričakovane počitnice, a največji del žalostno in nevoščljivo gleda na svoje tovariše, ki se pripravljajo na odhod v razne kraje, prijetne in koristne za otrokovo telesno in duševno zdravje. —

To otroško veselje, ko gredo na deželo, je dokaz, kako velikega in prijetnega učinka je zanje povratek v naravo. To veselje in ta potreba po naravi se kaže pa še bolj v mestih in industrijskih krajih. Otroci čutijo, odrasli pa doznavajo objektivno telesno in živčno zboljšanje, katero pridobiva otrok z bivanjem na deželi.

Res je travnikov, drevoredov in parkov tudi v mestu. Toda ali imajo že tukaj zadosti počitka in svobode, dovolj solnca in svežega zraka? Ali je treba še oddiha na deželi? Na to vprašanje je odgovoriti soglasno z »da«. — Vsaj enkrat tekom leta naj gre otrok na deželo. Res pa je, da beda in druge družinske razmere to mnogokrat onemogočujejo. V teh slučajih se moramo žalibog zadovoljiti s tem, kar imamo ter si pomagati tako, da v mestih s kopališči, igrišči, drevoredi, nasadi, travniki v mestu samem in v okolici. A to je vendarle samo nadomestek, ki ne daje željenih uspehov. Tu nam prihajajo na pomoč razne organizacije, posebno

ferijalne kolonije

Ideja ferijalnih kolonij se je rodila v Švici in mi dolgujemo njenemu ustanovitelju, župniku Bijonu iz Züricha, trajno zahvalo. V zadnjih časih z veseljem opazujemo, da je naše ljudstvo že precej uvidelo korist takih organizacij, ki se od leta do leta vedno bolj širijo. Take ferijalne kolonije niso samo državni privilegij, ampak je to naša narodna potreba. Zato naj vsakdo pospešuje organizacijo takih kolonij: država, mestne in samoupravne oblasti, občine, privatna društva, skladi itd.

Na ta način se revnim otrokom omogoči vsaj kratkotrajno bivanje na deželi v času šolskih počitnic. Včasih pa ne igra družinska beda in siromaštvo vloge, da otroci ne morejo na deželo, ampak tudi prevelika udobnost staršev, ki jo je težko premagati. Pri izberi bivališča, letovišča se ne pazi — vsaj zelo pogosto ne — na potrebe otrok. Kam pa z otroci? V hribe? Gozdove? Na morje? K vodi? Na splošno je to vseeno za zdrave otroke. Pri tem so odločilnega pomena krajevne prilike. Nekateri organizatorji ferijalnih kolonij ali pa starši želijo z otroci v čim oddaljenejše kraje. To ni potrebno niti pravilno. Edino, kadar hočemo starejšim otrokom pokazati nekaj novega, pojdimo na oddaljenejša potovanja. Za prave počitnice je pa potreben svež zrak, zrak prost prahu, gozd ali travnik in če le mogoče priložnost za kopanje, plavanje, veslanje, igranje na obali odnosno na bregu itd. To je za otroke! Če pa so pri tem še hribi in lepa okolica, potem je to za odrasle in za otroke užitek. Otroški organizem je poln energije in išče, da bi mogel svojo energijo pretvoriti v gibanje in na to se mora v času počitnic gledati, da se ta nagon za čimvečjim gibanjem tudi more razvijati. Govorim o zdravem otroku in njegovih velikih počitnicah. Naravno, da veljajo druga pravila za kratek oddih oziroma

za okrevanje

Tu se tudi pogosto delajo napake. Zdravstveno stanje otroka zahteva gotovo klimo in včasih tudi gotovo okolico. Če se to ne vpošteva, se otroku njegovo stanje lahko še poslabša ali pa vsaj ne zboljša. Mnogi nervozni otroci prav lepo uspevajo pri visoki gorski klimi ali pa na morju. Če pa hočem iti v ekstreme, rečem: Otroci, ki so tekom celega leta stalno na morju, naj za časa počitnic gredo v planinske kraje, ravno tako otroci, ki stanujejo v ravninah in dolinah, otroci gorskih krajev pa na morje. Ta ekstrem se kaže prepogosto kot koristen.

Primerna klima zboljša razna zdravstvena stanja, neprimerna jih pa poslabša. Dolgotrajni katarji dihal, dolgotrajni kašlji — posebno pri mestnih otrocih se hitro zboljšajo v primerni klimi. Otroke z astmo pošiljati v ravnine, je napačno. Premnogi slučaji astme se prav lepo zboljšajo v gorski višji klimi. Rečem zboljšajo, ker je za popolno ozdravljenje čas počitnic prekratek; za trajno zboljšanje morajo otroci bivati dolgo časa v višinah in ne samo par tednov med počitnicami. Ozirati se moramo pri počitnicah tudi na to, da otrok rabi par dni, predno se aklimatizira. Posebno velja to, če otroke pošiljamo v nenavadno klimo. Tu rabi 8—10 dni samo za to, da se na klimo privadi, potem šele začne pravo okrevanje. Iz tega razloga je napačno izbirati nenavadno klimo z varijantno temperaturo. Tako nenavadno klimo izberemo za otroke le tedaj, če nam je več tednov na razpolago za počitnice. Žalibog se pri pošiljanju otrok v okrevališča ali v počitniške kolonije prepogosto ne pazi na vse to. Ozirati se moramo ne samo na klimo, temperaturo, variante obeh, nego tudi na padavine, višino in lego itd. Seveda ne bomo otrok s srčno boleznijo — lažje ali težje stopnje — poslali na mesta, višja kot 1000 m. Kraji nad 1000 m so za otroke, bolne na srcu, neprimerni, obratno pa so za otroke s kakršnokoli bledoto (anemijo) taki kraji prav primerni.

Zdrav otrok

se mora čimveč gibati na prostem, ne samo če je lepo vreme, ampak tudi če je deževno. Samoobsebi je umevno, da ne bomo pustili otroka v navadni obleki, ampak v dežju ga bomo primerno oblekli.

Zdrav otrok ne rabi miru, ampak ga je treba mnogostransko duševno in telesno zaposliti. Novi vtisi, nova okolica, nove razmere, vse to učinkuje na otroke izobraževalno. Ta izobrazba ostane trajna. Tudi slabo vzgojen otrok pridobi v kratkem času v dobri družbi na dobri vzgoji.

Tu moremo spoznavati deco, ki jo doma ne poznajo starši in se niti ne potrudijo, da bi jo spoznali. Tu se otrok priuči v družbi z drugimi otroci neki notranji harmoniji, ko je doma vladala med starši in otrokom disharmonija.

Priuči pa se tudi medsebojnemu razumevanju, ker je vsekakor navezan na družbo druge dece, dočim je doma med starši in otroci včasih naravnost velik — prepad. Tukaj imajo otroci priložnost pogovarjati se drug z drugim. Skupni obedi, točni odhod na počitek (spanje), vse to vpliva na zdravje in v prid otroka. Vprašajmo se, je-li tudi doma tako? Pa potem se v takih kolonijah z otrokom računa kot z osebnostjo, ki ima pravico na svoje lastno življenje in ni samo stvar, predmet, inventar, kot je to v mnogih družinah. Pa tudi drugače se cela vzgoja ravna po stalnih principih, a ne po raznih sitnih voljah in razpoloženju matere in očeta. Tako toraj vsaka kolonija učinkuje zelo vzgojevalno. Večinoma spremljajo učitelji ali učiteljice in zdravniki ali pa njih pomočniki tako kolonijo na morje. Ti naj bodo otroku tovariš, vodja, starejši prijatelj; a to otrok čuti in se lahko v kratkem času spravi na boljšo pot. Doma pa je včasih oče ali mati samo avtoriteta, samo bav-bav, a nima nič zgoraj omenjenih lastnosti.

Občevanje s tujimi ljudmi učinkuje izobraževalno in vzgojevalno. Vedrost, veselje in dobra volja naj vlada v času ferijalnih tednov, če hočemo duševnega uspeha pri otroku. — Že vnaprej si morajo biti odrasli, ki gredo z otrokom na počitnice, na jasnem, ali se hočejo s potrpljenjem posvetiti otrokom v času počitnic. To velja tudi za starše. Če tega niso zmožni, je bolje, da ne gredo z otroci; raje naj dajo drugim, zanesljivim osebam svoje otroke v nadzorstvo.

Otrok ima razne potrebe in te je treba vpoštevati. Seveda bomo poizkušali zares nepotrebne zahteve na primeren način zavrniti. Starejši ali pa starši, ki imajo za svoje zdravje ali pa za zabavo druge potrebe kakor otrok, n. pr. absoluten mir, zabave, velike športe, društva itd., naj ne gredo z otroci na pot, ker jim lahko vse počitnice pokvarijo.

Za časa potovanja je treba pustiti otrokom čimveč prostosti in jim dati dosti prostega gibanja. Seveda z malimi otroci potujemo ponoči, to je najbolje; ker otrok od celega potovanja nič ne čuti, a odrasli imajo mir.

Za primerno prehrano je seveda tudi skrbeti na potu in kasneje. V glavnem se ravnamo po tem: Prehrana naj bo raznovrstna, mešana. Dobro mleko je važnega pomena. Nekateri otroci nimajo radi mleka, ne silimo jih z njim. Priporočljivo je dati mleko v kakšni neutralni obliki, kot kakao, čaj. Hrana naj bo zadostna. Tek se zviša radi mnogega gibanja na prostem. Otrok več je in pridobi na teži.

Prve dni se na otroku navadno pokažejo spremembe, ki starše ali druge spremljevalce skrbe: slabo spi in radi tega hujša. Znano je, da sprememba klime, a tudi novi vplivi in vtisi, ki jih otrok preživi, poslabšajo spanje. Nato pride hitro preobrat. Samo par dni je slab, potem bo krepkejši in trdnejši. Iz tega in drugih vzrokov se priporoča zmernost v solnčenju, kopanju, turistiki in tudi pri drugih sportih. Ne pretiravajte v teh procedurah, dasiravno so otroci pri tem manj ogroženi, nego odrasli pri istih naporih.

Posebno pazimo na to, da je otrok v družbi drugih otrok; to učinkuje vzgojevalno pa tudi na razpoloženje in dušo otrokovo. Kot v vsakem društvu, se tudi tukaj dobijo slabi in pokvarjeni elementi, ki se v mestu lažje odstranijo in nadzorujejo. Taki elementi se morajo takoj izločiti. Zato je treba, da učitelj in zdravnik skupaj pri izberi sodelujeta, a ne samo eden ali pa drugi.

Najprimernejše je, da kolonija in tudi vsaka družina vodi svoje lastno gospodinjstvo in kuhinjo. Oskrba v hotelih je neprijetna, za otroke slaba. Gostilne se ne ozirajo na otroške potrebe. Pravočasno skrbimo toraj za otrokove velike počitnice, da se izognemo mnogim nepotrebnim težavam in neprijetnostim.

Krzna.

Bela krzna nimajo za okras sobe nobene vrednosti, če zares niso čisto bele barve.

Taka krzna lahko vedno čistite z „RADIONOM“ brez velikega truda.

Napravite raztopino „RADIONA“ v mrzli vodi in krtačite s to raztopino krzno v ravnih potezah.

Nato morate s čisto vodo dobro izprati, da izgine „RADION“ in nesnaga.

Potem posušite krzno na milejši toplini, a nato ga okrtačite, pa bo kot novo in belo kot sneg.

Johan Bojer:

Zemlja se vgreza

Mlad znanstvenik, ki je raziskoval gozdove v okolici Evje, je prišel nekega dneva v vas in rekel: »Pomislite! Par dni sem so vsa mravljišča naokoli prazna in mravlje so se v velikih procesijah napotile proti zapadu. Kamorkoli pogledate, povsod mrgoli in vse gre v isto smer: proč od stare zemlje. Ne vem, kaj bi dal, ko bi za vzrok zvedel.«

Nikdo se ni zanimal za te besede. Ko pa se je istega večera vozil okrožni zdravnik po izsušenem močvirju, mu je prišel po hribu navzdol njegov velik in črn finski pes. Razumna žival mu je mahala z repom in lajala, kakor bi hotela reči: »Pridi sem, pridi sem!« »Seveda, kaj pa še...« se je smehljal zdravnik in ni razumel svojega psa. Toda že v prihodnjem trenutku je konj priostril ušesa, čudno zaobrnil oči, prešel z nogami nenadno v nov takt in skakal v divjem galopu. Blato je škropilo na obe strani ceste, zdravnik je nategnil z vso silo vajeti, kajti prvič se mu je ustrašilo staro kljuse. Šele v vasi Evje se je posrečilo nekemu delavcu ustaviti konja, ki pa se je ves tresel in še vedno obračal oči. Pes pa je ostal na hribu in ves čas je bilo čuti neprijetno lajanje. Poslali so nekega moža pogledat na tisto mesto, kaj se je zgodilo, pa ni odkril nič drugega, kakor zbor vran, ki so visele kakor črn oblak nad močvirjem in neznosno vreščale. Po majhnih dvoriščih je vladal red, ljudje so bili na polju in so želi v vročini, dim pa se je dvigal iz dimnikov navpično v topel, jasen dan. Nikdo ni več govoril o tem, čeravno so slišali lajanje psa še pozno v noč.

Bertil Sveen je drugo jutro vstal rano, kajti hotel je ženi nanositi še drv, preden bi se odpravil na žago. Ingeborg je še ostala vsa tiha v postelji, čeravno ga je slišala, kako je stikal po kavi in mleku.

Ko se je napravil je rekel: Z Bogom, ona pa, kakor da spi, in ni odgovorila.

Takoj nato je zopet zaslišala njegove korake, vrata so se naglo odprla, on pa se je opotekel v sobo: »Ingeborg« — je zakričal — »hitro vstani, o, Bog se nas usmili!«

»Kaj pa se je zgodilo?« je vprašala žena mirno.

»Hlev,« je jecljal in jo grabil iz postelje. »Hleva ni več, Ingeborg!«

Zravnala se je v postelji in ga prijela naglo.

»Bertil, ali sanjaš? Hlev, kaj je ž njim?«

»Hitro, Ingeborg, morda ga še rešimo!«

Zgrabil jo je, da bi jo ponesel na prosto, tedaj pa se je skotalil z mize na tla lončen vrč, soba se je zamajala kakor ladja na morju.

»Bertil, Bertil!« je zavpila Ingeborg in se ga krčevito oklenila. Že jo je nesel Bertil proti vratom, trenutek nato pa je udaril na uho pretresljiv in votel glas, ki se je stresel podtalno kakor grom. Vsa hiša se je stresla. Peč se je zamajala in padla, v kuhinji je zažvenketala posoda in vsa soba je začela vztrajno drčati. Ko se je soba za trenutek ustavila, ju je vrglo v steno, eno okno se je razbilo in skozenj je pritekel potok.

Vsa omamljena od groze sta se zibala in tipala naokrog. Jutranji mrak se je zgostil v črno temo, da nista videla ničesar. Kričala sta v strahotnem šumenju drug nad drugim, premikala sta se, gnana od živalskega nagona po rešitvi. Zadevala sta ob pohištvo, ki je začelo plavati v sobi. Nato sta se v slepi grozi našla in se trdno prijela, ko je zaškripala stena pod neznano težo. Ingeborgina bojazen pa se je spremenila v divji izbruh nad Bertilom:

»Zakaj me nisi takoj rešil?« V silnem obupu je zajokala. »Sveti Bog, pomagaj nam!« je jecljala v vodi in temi; ko pa je začutila Bertilovo bližino, je še silneje zavpila: »O, strašno je! Ti, ti, vedno prepozen — zakaj me nisi rešil! O sveti Bog!« Bertil ni odgovoril. Ves top in slep je tipal po vratih, toda zastonj. Ni vedel, da se je vsa hiša zaobrnila in da so vrata nad njima. Nato se je ves truden ustavil in sesedel na nekaj trdega. »Nič ne pomaga več, Ingeborg,« je šepetal. »Ne prideva več ven.«

»Ali je prepozno, Bertil?« je vprašala trudno. »Prepozno. Ne vidim nobene rešitve več.« Njen glas je postajal zaupljivejši. Voda ji je segala do kolen. Postalo ji je mahoma jasno, da bo morala umreti. Morda že v prihodnji minuti. Začutila je v sebi živega otroka. Sklonila se je, kakor bi ga hotela zaščititi.

»Skoraj bi se zrušila stena,« je votlo povedal Bertil.

»O Bog, pomagaj nama, smrt prihaja! Kje si, Bertil, kje?«

»Tukaj, tukaj!« In oba sta se začela iskati, dokler se nista dotipala drug do drugega. Krčevito sta se prijela za roke, kakor v najvišji groznici. Kajti nista hotela brez objema umreti.

Tako sta stala, tesno združena, in čakala vsak hip katastrofe. Minute so minevale, stena je vzdržema pokala in se udajala in kalnomastna voda je naraščala.

»Ah, Bertil, vsa sem že mokra, Bertil...«

»O, ubožica, čakaj...« Sklonil se je, poiskal prevrnjeno mizo in dvignil ženo nanjo.

»Bertil, da bi že skoraj prišlo.«

»Voda...« je mož odvrnil in prisedel k njej. In takrat je razumela, kaj je hotel povedati. Voda je vedno bolj naraščala. Zdelo se je, da bo v kratkem zalila sobo.

»Bertil,« je s tresočim glasom hrepenela, »tako rada, tako rada bi te še enkrat videla!« In mu je šla z dlanjo ljubeče preko obraza.

»Nekje moram imeti vžigalice,« se je spomnil Bertil in stikal po žepih. »Če se le niso zmočile!«

Ko je hotel eno iztrgati iz žepa, jih je več potegnil ž njo, da je slišal, kako so zletele v vodo. Eno edino je še držal v roki in oprezno potegnil ž njo ob hrapavo notranjo stran suknje. Zveplo je zelenkastorumeno zasinelo in gorelo s tihim plamenom. Bertil se je ozrl po sobi in dobil medel pojm o razdejanju. Ingeborg pa se ni ozrla. Gledala je le možev obraz in videla samo njega. Trudna zrelost je gledala z moževega obraza. Ali je ona kriva njegove starosti?

Obrnila se je vstran in zaihtela. Vžigalica je izgorela do prstov, da je moral izpustiti ogorek v vodo. Zopet sta sedela v temi.

»Vdati se morava, draga Ingeborg,« jo je tolažil. Prijel jo je: »Ali ne bi hotela za oba moliti?«

»O, zakaj nisem bila vedno dobra do tebe, Bertil?« je zajokala skrušeno.

Zopet so se našle njune roke in znova sta v ljubezni čakala smrti. Bila sta pripravljena nanjo.

»Ubogi Bertil,« je šepetala in ga božala po licu. »Toliko si se trudil, pa niti svojega otroka ne boš videl.«

»Bog je tako hotel.«

»Ne smeš biti hud name, Bertil, ne smeš!«

»Kako moreš kaj takega govoriti, Ingeborg?«

Voda pa je rastla in rastla. Tudi noge sta morala dvigniti na visoko mizo. Še par trenutkov sta imela. Govorila sta med seboj, šepetala, vsaka beseda ljubezen, zadnja ljubezen.

»Bertil, ali še imaš kako žveplenko?«

»Nimam — mislim — čakaj! Pač, eno še imam!«

»Poskusi, morda bo gorela!«

Zopet je potegnil žveplenko ob hrapavo notranjo stran suknje. Zopet se je zakadilo žveplo, zagorel je plamen in ju obsvetlil.

»Bertil,« je rekla in se smehljala z zajokanimi očmi. Tudi on jo je pogledal. Videl je svojo Ingeborg, ženo, ki se je z njo zaročil, poročil, ki je toliko mesecev preživel ob njej, ki je bila vsa svetla, vsa topla, vsa dobra, in ki se mu je sedaj smehljala blaženo, kakor še nikdar v življenju.

»Hvala, Bertil, da si bil dober z menoj!«

»Ingeborg,« je rekel in glas močnega moža je zatrepetal v čudovitem ihtenju. Doživel je svojo Ingeborg, tisto dekle z oddaljenega fjorda.

Žveplenka je ugasnila. Njune roke so se poiskale in trenutek nato je Ingeborg ovila svoje roke možu okoli vratu.

»Ah, Bertil, Bertil, tako sem te ljubila... tako te ljubim...«

★

Potem pa je zemlja dokončala svoje delo. In potem ni bilo več niti hiš, niti živali, niti ljudi.

24 novih nagrad

razpisuje »Slovenec« za vsakogar, ki izpolni spodaj naznačene pogoje in bo izžreban.

Nagrade, ki se bodo razdelile, so naslednje:

1. Vožnja z aeroplanom v Belgrad in nazaj

ter tri dnevnice po Din 200.— za bivanje v Beogradu.

S to nagrado se plača vožnja z brzovlakom II. razreda s tiste slovenske postaje, kjer izžrebanec biva, do Zagreba, v Zagrebu avto s kolodvora na letališče, zrakoplovna vožnja v Belgrad, potrebni kolki za njo, z letališča v Belgradu avto v mesto. Za vrnitev domov se plača prav ista pot z istimi vozili. Ako izžrebanec biva izven Slovenije, pa mora na poti v Zagreb iti skozi Slovenijo, se mu plača vožnja od slovenske meje, sicer pa se mu povrnejo potni stroški v znesku, kot bi se vozil iz Ljubljane.

2. 14 dnevno bivanje v Aleksandrovem na Krku

in sicer vožnja z brzovlakom II. razreda s tiste slovenske postaje, kjer izžrebanec biva (sicer pa od slovenske meje oz. iz Ljubljane, če se izžrebancu ni treba voziti skozi Slovenijo), do Sušaka nato s parnikom do Aleksandrova. Za bivanje na otoku Krku 14 dnevnic po Din 100.—, vrnitev po isti progi nazaj.

3. in 4. Dve moški oziroma ženski kolesi

trpežni, firme Gritzner, moško model 120, žensko 124.

Prve štiri nagrade se na željo izplačajo tudi v denarju.

5. do 24. Dvajset budilk

tvori dvajset nadaljnih nagrad. Ure so prvovrstne, Anker, vdelane v temen hrastov les, velikost 9×17.5 cm.

Prvo nagrado dobi tisti, ki bo izžreban prvi, drugo drugi, tretjo in četrto tretji in četrti izžrebanec, nadaljnih dvajset pa nadaljnih dvajset izžrebancev.

Da pride pri žrebanju v poštev, mora izpolniti

naslednje pogoje:

1. Mora najti med oglasi na zadnji strani »Slovenca« v dneh od 1. do vključno 26. maja t. l. vsaj pet napak. Uprava našega lista bo namreč začenši s 1. majem na zadnji strani »Slovenca« objavljala oglase, v katerih besedilu bo v času do 26. maja v poljubnih dneh po ena velika, namenoma narejena napaka, v celi dobi vseh skupaj najmanj pet. (Napake bodo n. pr. naslednje: izpuščena bistvena beseda, narobe obrnjena važna beseda, očividno napačna beseda ali številka itd.)

Kdor najde vsaj pet napak in nam to sporoči tako, da dobi uprava poročilo vsaj do 2. junija t. l. do 6 zvečer, ima pravico do izžrebanja. Vseh vsaj pet ugotovljenih napak je treba poslati v enem samem dopisu in sicer tako, da se napišejo celi dotični napačni stavki, v katerih je napaka.

2. Biti mora naročnik »Slovenca« in sicer, ako je star naročnik, mora imeti 2. junija t. l. do 6 zvečer plačano naročnino vsaj do 31. julija t. l., ako pa kdo list sedaj na novo naroči, ga mora naročiti najmanj za dva meseca in poslati naročnino do 2. junija t. l.

Naročniki samo nedeljske izdaje »Slovenca« se udeleže tekmovanja za nagrade le, ako postanejo naročniki dnevnika, kar vsem toplo priporočamo.

Žrebanje se bo vršilo v pondeljek dne 4. junija ob 7 zvečer v upravi »Slovenca« vpričo štiričlanske komisije. — Izid žrebanja ter rešitve napak se objavijo v sredo dne 6. junija v »Slovencu« ter v naslednjem »Domoljubu« in »Slovenskem Gospodarju«.

Novi naročniki naj označijo dan, kdaj naj se jim list prične pošiljati. Obenem z listom bodo dobili položnico, s katero naj poravnajo naročnino, ki znaša za dva meseca (z ilustrirano nedeljsko prilogo vred) 40 Din.

Vsem novim in starim naročnikom želimo obilo sreče pri iskanju napak in še več pri žrebanju.

Uprava „Slovenca“
Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna

Gospodarstvo

Industrijski koncern bank

Pred vojno je bilo naše bankarstvo slabo in industrija v naših krajih je bila samostojna, čeprav so bile tudi pri njej znatno udeležene dunajske velebanke. Industrija je bila stara, uvedena in je lahko dobila obratni kapital pri bankah poceni.

Povojni časi so razmere temeljito izpremenili: vse novoustanovljene banke so si ustvarjale tudi nova industrijska podjetja, ki so se v inflacijski dobi množila kot gobe po dežju. Banke so novim industrijam stavile na razpolago velike zneske. Bila je doba nacionalizacij, ko so predvsem banke vodile nacionalizacije starih industr. podjetij. Slovenski kapital je bil dosedaj predvsem finančni kapital, ki pa je odločilno posegel v industrijo, ta je bila večinoma v rokah neslovenskega industrijskega in deloma tudi finančnega kapitala. Tako je finančni kapital zavladal nad industrijo in izpodrinil iz nje industrijski kapital. Naše banke so naenkrat imele upravljati velik industrijski koncern.

Ko pa je prišla deflacija z dvigom dinarja, se je razmerje med bankami in industrijo pričelo bistveno izpreminjati Industrija, kateri je začelo iti slabo, ni mogla več plačevati visokih obresti, ki so šle vsako leto v ogromne milijone. Banke so sicer pri visokih obrestih uspevale, zato pa so se množile težkoče industrije, ki so jo banke baš z visoko obrestno mero ubijale in si tako jemale vir velikih dohodkov. Naravno je bilo, da se je morala začeti zniževati obrestna mera.

Na drugi strani pa je vedno bolj jasno prihajalo na dan, da marsikatero industrijsko podjetje, ustanovljeno v dobi inflacije, pravzaprav ne bo moglo vživeti se v normalne razmere Zato so banke začele z redukcijami svojih industrijskih koncernov, kar je pomenilo umik finančnega kapitala iz industrije. Finančni kapital se je izkazal za slabega industrijskega kapitana. To oddajanje nerentabilnih podjetij, tudi likvidacijo opažamo pri vseh naših bankah.

Sledeči podatki iz poslovnih poročil podajajo sedanjo sliko industrijskih koncernov naših bank. Žalibog bilance naših bank niso tako detajlirane, da bi se mogli jasno videti angažmanj bank v industriji. Izjemo tvori edino Zadružna gospodarska banka, ki bilansira med vrednostnimi papirji posebej državne papirje, posebej industrijske papirje.

Ljubljanska kreditna banka je bila koncem 1927 udeležena pri naslednjih podjetjih: Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode, d. d.; Strojne tovarne in livarne, Ljubljana; Jugoslovanske tekstilne tvornice Mautner, d d., Ljubljana; Gradbeno podjetje G. Tönnies, d. z o. z. in Obnova, gradbena družba z o. z. v Ljubljani; Elektra, d. d., Ljubljana; Šešir, tovarna klobukov, d. d., Skofja Loka; Tovarna verig, d. d., Ruše; »Petovia«, usnjarska industrija, d. d., Breg pri Ptuju; Jugosl. Zerković, d. d., Zagreb oz. Maribor; Splošna stavbna družba, Maribor; Jugoles, lesna ind., družba z o. z., Črnomelj; Bistra, kem. tovarna lakov in barv, d. z o. z., Domžale pri Ljubljani. Izven Slovenije je Ljublj. kred. banka udeležena pri: Split, d. d. za cement Portland, Split in Zagrebačko Gradjevno društvo, d. d., Zagreb, od njenega koncerna sta v tihi likvidaciji: Beton, Split in Transformator, elektrotehn. tovarna v Ljubljani. Stanje vrednostnih papirjev je znašalo 31. dec. 1927 16.1 (1926 19.0) milj., konsorcijalnih računov pa 26.3 (13.8) milj., skupaj 42.4 (1926 32.8) milj. Din. Skoro polovica skupnih udeležb odpade na Papirnice Vevče, kjer ima banka absolutno večino. Obresti vredn. papirjev so lani dale 1.7 (1926 1.6) milj. Din.

Prav obsežen je tudi koncern Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo. Obsega naslednje industrije: Delniška družba pivovarne Union v Ljubljani; Tvornica za dušik, Ruše; Stavbna družba Belgrad-Ljubljana; Arbor, lesna trg. in ind., d. d., Ljubljana; Kolinska tovarna hranil, d. d., Ljubljana; Jurija grofa Thurnskega jeklarna, d. d. v Ravnah; nadalje je zavod udeležen še pri teh podjetjih: Ig. Kleinmayer & Fed. Bamberg, družba z o. z., Ljubljana; Združene papirnice Vevče itd.; Združene tovarne klobukov in slamnikov J. Oberwalder & Cie, Keller & Co., družba z o. z. v Domžalah. — V bilanci so vrednostni papirji knjiženi z 4.2 (4.4) in konsorcialni računi 13.3 (13.3) milj. Din, skupaj 17.5 (17.7) milj. Din. Dobiček iz vredn. papirjev, deviz in valut je znašal lani 0.8 (1926 1.1) milj. Din.

Zadružna gospodarska banka ima v koncernu, oz. je udeležena pri naslednjih industrijah: Tovarna klobukov Šešir, d. d., Škofja Loka; Tovarna zaves »Stora« v Št. Vidu; Tovarna verig v Lescah in Splošna stavbna družba, Maribor (manjša udeležba). Industrijski vrednostni papirji so bilansirani z 3.4 (1926 3.3) milj. Din. Donos vseh vrednostnih papirjev (vštevši državne: 1927 6.3, 1926 3 milj. Din) je znašal lani 0.4, 1926 pa 0.3 milj. Din.

Zagrebška borza v letu 1927

Koncem leta 1927 je imela zagrebška borza 610 članov (1926 618, 1925 652 in 1924 599), od teh 16 iz Slovenije.

Promet borze v preteklem letu je znašal, kakor smo že poročali, 3243 milj. Din napram 3867 milj. 1926 in 4470 milj. 1925 V devizah je bilo prometa 2948 milj. Din (1926 3555 milj. Din), kar je pripisovati deloma zmanjšani zunanji trgovini in dejstvu, da je s 1. julijem lani začela poslovati ljubljanska devizna borza, ki je imela lani 400 milj. Din prometa.

Med efekti je bilo v državnih papirjih prometa 202 milj. Din (1926 216, 1925 268 milj. Din). V delnicah denarnih zavodov je znašal promet 23 (1926 23, 1925 44) milj. Din, v industrijskih delnicah pa za 28 (1926 13, 1925 20) milj. Din. Nazadoval je promet valut od 40 na 17 milj Din. Promet v blagu se da izračunati na 24 milj. Din (1926 19 milj. Din) in ni posebej izkazan. Promet obračunskega zavoda se je proti pričakovanju povečal od 10.8 na 15.6 milijarde Din. Pripomniti je, da je zavod tudi začel lani vnovčevati kupone vojne škode. Razsodišče je imelo lani več posla kakor 1926, vendar je poslovanje zaostajalo za onim v letu 1925.

Finančni položaj borze je ugoden. Lani so znašali redni dohodki 4.2 (1926 4.0) milj. Din, izdatki pa 2.8 (2.4) milj. Din. Za palačo je bilo lani še porabljenih 4 milj. Din, tako da je stala palača do konca leta 1927 celih 24.4 milj. Din; dolg borze je lani 31. dec. znašal 8.96 (1926 5.1) milj. Din, imovina pa 8 milj. Din (od tega pri bankah 1.4, razne terjatve 0.5 milj. Din. Imovina pokojninskega fonda nameščencev je lani narasla od 0.96 na 1.39 milj. Din (največ delnice Narodne banke).

Mešetarjev ima borza za vrednote 13, za blago pa 3; lani jih je imela za vrednote 14, za blago 2, 1925 pa 15 oz 3.

Letni povprečni kurzi najvažnejših papirjev so znašali (v oklepajih podatki za 1926) 7% inv. posoj. 85 (75.9), agrari 52.2 (43.5), voina škoda 361.1 (308); Hrv. esk. 96.3 (106.4), Kred. 94.7 (109.4), Hipo 59.3 (59.3), Jugo 85.05 (87.2), Ljublj. kred. 145 (173.9), Narodna 4836 (4096), Prašteđiona 872.2 (889.25), Srpska 133.2 (134.3), Zemaljska 139.7 (130.7); Narodna šumska 16.1 (16.7), Našice 1896.5 (1120), Nihag 5.9 (15.8), Guttmann 254.75 (251.85), Slaveks 110 (125.2), Slavonija 21.75 (34.6), Drava 540.3 (240.7), Šećerana 520.6 (358.8), Vevče 135.6 (104.9), Trboveljska 453.3 (340.8).

Znižanje kapitala Jadransko podunavske banke

Kakor znano, Jadransko-podunavska banka že od leta 1924 ne izplačuje dividende, čeprav se je že znatno opomogla.

Za 26. maj ob pol 11 pa sklicuje redni občni zbor, kjer je na dnevnem redu tudi znižanje kapitala. Nadalje je na dnevnem redu predlog uprave, da se odobri (eksekutivnim potom izvršen) nakup 100.000 delnic banke in da se te delnice amortizirajo. Iz znižanja kapitala in amortizacijo omenjenih 100.000 delnic (vseh delnic banke je 1,200.000. Op. uredn.) dobljena vsota v znesku 6,179.821 milj. Din se naj prenese v rezervni fond (ki je znašal 31. dec. 1926 110.568 Din).

Banka je letos likvidirala svojo podružnico v Mariboru s sodelovanjem Zadružne gospodarske banke, ne namerava pa ukiniti, kakor smo obveščeni, svojih podružnic v Ljubljani in Kranju.

Novost v življenskem zavarovanju

Kreditiranje stroškov za kirurgične operacije.

Kakor izvemo, je zavarovalnica »Assicurazioni Generali« kot edina ravnokar upeljala za svoje zavarovance na življenje posebno ugodnost, in sicer »kreditiranje stroškov operacije«. Zavarovancem, ki se morajo podvreči kaki kirurgični operaciji, stavlja namreč zavarovalnica za kritje stroškov potrebni znesek kot brezobrestno posojilo na zavarovano vsoto na razpolago.

Družba nudi to novo ugodnost svojim zavarovancem brezplačno, ker je naziranja, da bo žrtev, ki jo s tem doprinaša, ugodno vplivala na zmanjšanje umrljivosti zavarovancev.

Brezdvomno je kritje stroškov, ki jih zahteva operacija in nadalnje potrebno zdravljenje, ravno za srednje sloje našega prebivalstva silno težak problem. Marsikdo se namreč plaši visokih stroškov, vsled česar se često pravi trenotek potrebne kirurgične operacije zamudi. Temu zlu hoče družba odpomoči z navedeno na novo upeljano ugodnostjo. Ni dvoma, da se bo na ta način marsikako ogroženo življenje rešilo radi pravočasne pomoči poklicanega kirurga.

Priglasitev za velesejem.

Čimdalje bolj se bliža zaključek, roka za priglaševanje k udeležbi na letošnjem Ljubljanskem velesejmu, ki se vrši od 2 do 11 junija. Do sedaj priglašeni razstavljalci so zasedli že večino razstavnega prostora in kdor še reflektira na lepo in ugodno mesto, naj se takoj prijavi. Reklama in propaganda sta zlasti v današnjem času splošnega zastoja in gospodarskega boja vsakemu podjetju prepotrebni. Vsak industrijec, obrtnik in veletrgovec, ki se poslužuje velesejma res dobrega renomeja, mora uvideti neprecenljivo korist, ki mu jo nudi taka razstavna institucija s svojo sistematično, vsestransko razvito, ogromno reklamo, saj more samo od nje pričakovati uspehov. Velesejem je organizirana skupna reklama vseh razstavljalcev v prid vsakemu posamezniku.

Vinjete VIII. Ljubljanskega velesejma. Poštni minister je dovolil, da se smejo nalepljati na vse pisemske poštne pošiljke vinjete kot reklama za to prireditev. Vinjete so zelo okusne v raznovrstni izpeljati. Uprava velesejma jih tvrdkam dostavi brezplačno ter jih naproša, da se pridno poslužujejo teh vinjet.

* * *

Dobave. Drž. rudnik v Brezi sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 2000 kg masti; do 30. t. m. glede dobave krovne lepenke; do 1. maja t. l. glede dobave 2000 kg strojnega olja. — Drž. rudnik v Zabukovci pri Celju sprejema do 3. maja t. l. ponudbe glede dobave strojnega olja, cilindrovega olja, petroleja, tovotne masti, razne pločevine, železa, vijakov, ključavnic, tračnikov, žičnikov, zavornjakov za lokomotive in vodokazalnih armatur. — Vršile se bodo naslednje ofert. licitacije: 8. maja t. l. pri Inž. oddelku Dravske div. obl. v Ljubljani glede oddaje dovršitve vojašnice v Škofji Loki. — 8. maja t. l pri vojnem ministrstvu, oddelek za mornarica v Zemunu glede dobave 2500 ton briketov; 9. maja t. l. glede dobave raznega tehničnega materijala, raznih kovin in motociklov; 10. maja t. l. pa glede dobave tramov in raznega materijala za iste. — Natančnejši podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

Radio

Nauk o radiotehniki

Spisal Leopold Andreé

Broširan Din 60·—, vezan Din 76·—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Tržna poročila

Ljubljana, 21. aprila.

Naraščanje cen žita

Žito. Zaradi naraščanja cen v Chicagi in Budimpešti so cene žitu pri nas v nadaljnjem dvigu. Kakor vse kaže, ni pričakovati ustalitve cen, pač pa poročila iz Vojvodine obetajo že za prihodnji teden ponoven dvig cen za 5, celo za 10 par. Danes stane v Novem Sadu baška pšenica 363 Din, moka boljše vrste 480—485, srednje 470—475. Tudi je čvrsta tendenca za koruzo, ki stane danes v Bački 280—282.50 Din, inzulanka pa 295 Din Kotoriba. V ječmenu ni blaga kakor tudi ne v rži, kjer se sedaj več ne ponuja niti makedonsko blago. Slovenija krije le najnujnejše potrebe; Po pravoslavni Veliki noči je bila kupčija nekoliko živahnejša.

Sveta življenje in vrvenje

Zadnji ostanki prvotnih prebivalcev na zemlji

V frankfurtskem ilustriranem tedniku »Die Umschau« je pred kratkim priobčil G. v. Hassel članek, v katerem razpravlja o izumiranju zadnjih ostankov avstralskih in indijanskih plemen.

Dva dogodka — tako piše — sta v zadnjem času obrnila pozornost civiliziranega sveta na dve plemeni, ki sta posvečeni smrti. Prvi dogodek, ki je očividno obudil vest belega prebivalstva v Avstraliji, je bila »kazenska ekspedicija« proti avstralskim domačinom, ki je uničila znatno število ubogih divjakov. Drugi dogodek se je odigral na visoki planoti v Andah, kjer je bila butila ustaja bolivijskih Indijancev.

Kako hitro izginja avstralski pranarod, se vidi iz tega, da so ga leta 1900 cenili še na 200.000 duš, danes pa k večemu še na 50 do 55 tisoč duš. Na otoku Tasmanija so izumrli prvotni prebivalci že leta 1876. Padli so deloma v bojih z belci, ki so udrli v njihova lovišča, deloma so pomrli v zanje neugodnem rezerviranem ozemlju Oyster Cove.

Civilizirani človek si je skušal potolažiti vest spričo propada tega pranaroda s tem, da da je vztrajal na stališču, da je pogin priprostih narodov neizbežen, ker se nočejo in vsled nezadostnih duševnih sposobnosti tudi ne morejo prilagoditi civilizaciji ter bi morali sredi civilizacije ostati divjaki. Temu pa nikakor ni tako; imamo poročila raznih šol, ki ugotavljajo, da kažejo otroci avstralskih domačinov enako duševno nadarjenost kakor otroci belih staršev iste starosti.

Na visokih planotah v Andah, ki so bile nekoč jedro države Inkov, žive še Indijanci Kičua in Aymaraes. Aymarajci žive v bližini jezera Titicaca, Kičujci pa prebivajo po peruanskih, ekvadorskih, bolivijskih in severnih argentinskih in čilenskih visokih planotah, deloma tudi po pobočjih And in na zapadni obali.

Kičujcev je danes še mnogo; v glavnih deželah bivše države Inkov utegnejo znašati 50 odstotkov celokupnega današnjega prebivalstva.

Na severu je mejila država Inkov na deželo Chibchov, katerih civilizacija menda ni bila manjša od mehiške, vera pa je bila odločno više stoječa, ker ni zahtevala človeških žrtev. Tako država Inkov kakor država Chibchov kažeta izvrsten upravni sestav. Vzdolž Tihega morja so našli do 200 mest in več tisoč vasi. Imeli so koledar, ki je kakor naš temeljil na premikanju zemlje okolu solnca in na premikanju lune.

Kljub visokemu stanju civilizacije navedena ameriška naroda nista bila kos navalu belih osvojevalcev. Indijanski državi sta razpadli in njuno prebivalstvo je prišlo pod oblast zmagovalcev, ki so znali žal le uničevati, kar so našli, podjarmljenim narodom pa niso nudili nikakega nadomestila. Dejstvo, da je moglo nekaj stotin belih ljudi podjarmiti milijone Indijancev, se da razlagati le tako, da so Indijanci menili, da so osvojevalci, opremljeni s strelnim orožjem, ki ga Indijanci niso poznali, neka višja bitja. Toda tudi potem, ko je ta blodnja minila, so osvojevalci ohranili nadvlado, kar moramo pač pripisovati značaju Indijancev. Vlada Inkov in Chibchov, kakor je tudi bila modra in očetovska, je uničila vsako osebno svobodo in izpremenila Indijance v slepo orodje vsakokratnih oblastnikov. Ko so se torej španski osvojevalci utrdili v Cuzcu in Huataviti, središčih obeh držav, se jim je indijansko prebivalstvo pokorilo kakor preje domačim vladam. Ta popolna odvisnost od voditeljev še danes obstoja ter je preprečila, da bi Indijanci postali polnovredni državljani današnjih držav.

Nezaupanje, ki ga goji Indijanec nasproti belcem in mešancem, je zadrževala tudi njegovo udeležbo ali vpliv na vlado v deželi. Posledica je bila, da je država zanj zelo malo storila. Šole in zdravstvene razmere so še zelo pomanjkljive. Indijanec je zato večinoma nepismen, kar je zopet vzrok, da je predmet izkoriščanja in žrtev raznih kužnih bolezni.

Indijanska ustaja, katero smo omenili v uvodu, je nastala na visoki planoti bolivijskih And. Povzročilo jo je roparsko izkoriščanje teh ubogih ljudi. Doslej so od njih vedno le zahtevali, dali pa jim niso nič. To se je slednjič maščevalo. Ne da se tajiti, da gre preko temnopoltega prebivalstva latinske Amerike val globoke nezadovoljnosti, ki se je v Boliviji stopnjevala v upor. Druge države, kakor Peru, so to tajno gibanje vpoštevale in izdale zakone proti izkoriščanju indijanskih delavcev.

Posebno zanimiva je mešanica narodov v amazonskem ozemlju. Tu najdemo od priprostega Cachiba, ki uporablja še kamenito sekiro, do Aguaruna z njegovimi bistroumnimi signalnimi pripravami, ljudi, ki predstavljajo vse stopnje človeškega razvoja.

Propadanje indijanskih plemen v pragozdih neverjetno hitro napreduje. Uvedla ga je gumijska industrija, ki je na tisoče delavcev poslala v pragozde nabirat gumi. Ti delavci so si hoteli usužnjiti Indijance, njihove žene in otroke. To je dovedlo do spopadov, v katerih so vedno podlegli Indijanci. Ob reki Amazoni in njenih pritokih moremo povsodi najti indijanske hišne sužnje, ki si žal kmalu osvoje vse zle navade svojih gospodarjev. Veliki gozd, pridržan Indijancem, ki je osemkrat tako velik kakor Nemčija, se je zelo izpraznil. Samo ob pritokih je še najti goste indijanske naselbine. Po nalogu peruanske vlade sem osebno obiskal to indijansko ozemlje in ugotovil, da so belci v resnici nečloveško ravnali z Indijanci.

Začasa španskega vpada so cenili število Indijancev na sto milijonov, danes jih je komaj kaj več nego sedem milijonov. Te zadnje ostanke velikih narodov, katerih kulturo in svobodo smo uničili, bi morali ščititi, ne iz velikodušnosti, marveč iz enostavne človeške dolžnosti in se zavedati, da morejo postati ti ljudje polnovredni člani človeške družbe.

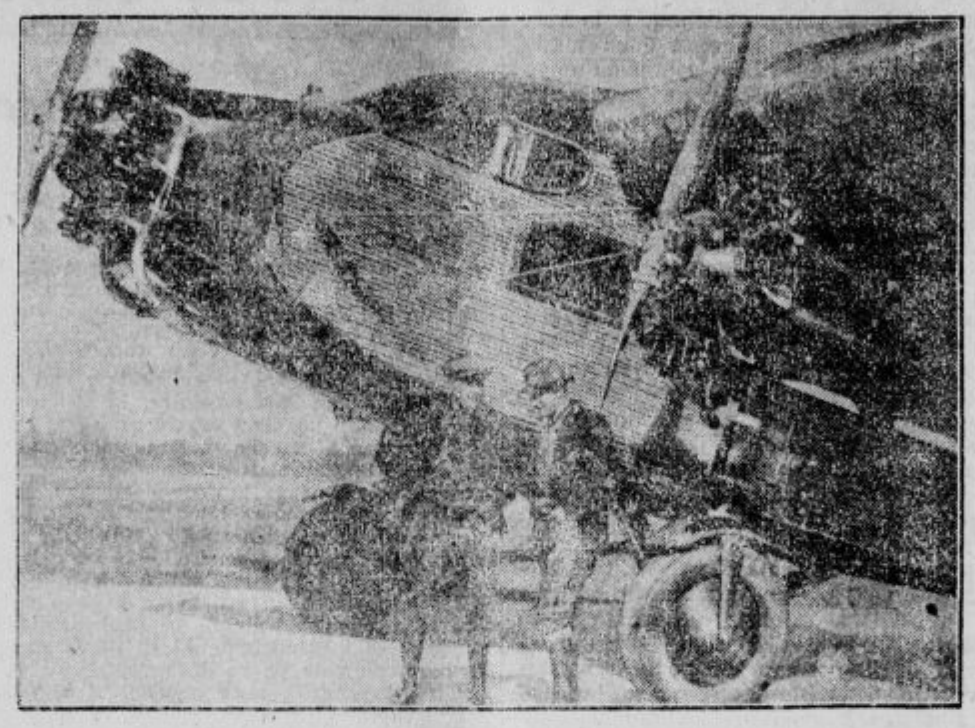

Na južni pol bosta poletela pilota Bert Balchen in Lloyd Bennet. Slika nam predstavlja ogromno letalo, ki je v ta namen pripravljeno.

Potresno razdejanje na Bolgarskem

Bolgarijo je že drugič o veliki noči zadela težka nesreča. Na cvetni četrtek leta 1925 je zletela v zrak sofijska katedrala in pokopala pod seboj dvesto državnih poslancev, na (pravoslavno) veliko soboto letos je pa potres uničil cvetoča mesta in vasi.

V Plovdivu opazimo prva znamenja potresnega razdejanja. Na kolodvorskem poslopju so porušeni dimniki, hiše po mestu imajo velike razpoke. Od minareta neke mošeje je ostal samo še spodnji del; zgornji je pri padcu težko ranil tri osebe. Balkon neke hiše se je odtrgal in pokopal pod seboj neko ženo.

Iz Plovdiva proti Čirpanu je razdejanje vedno strašnejše. Povsodi premaknjene strehe, porušeni dimniki, prelomljeni zvoniki; v hišah zijajo vedno večje razpoke. Zanimivo je opazovati, kako so močno zidana poslopja, kakor šole in cerkve, mnogo bolj prizadeta po naravni podzemski sili nego ilovnate kmetske koče.

Čirpan je dejansko ena sama ogromna razvalina. Vse navskriž leži tramovje, opeka, betonske plošče, vmes oprava, razno blago. Kolodvorsko poslopje je na zunaj ostalo precej celo, toda stropi so se vsi udrli in med deskami in tramovjem se stiska hišna oprava. Zadružna banka, ponos in opora kmetskega prebivalstva, se je dobesedno sesula v prah; pod njenimi razvalinami se še vedno nahajata mrtvi trupli bančnega predsednika in enega sluge. Blagajnik je ob prvem potresnem sunku stal pri blagajni. Rušeče se tramovje ga je ujelo kakor v kletko, vendar je ostal skoro popolnoma nepoškodovan in po 26 urah so ga potegnili živega izpod razvalin. Toda srce mu je tako oslabilo, da je naslednji dan umrl. — Čudno se je igrala naravna sila s parnim mlinom, kjer stojita sprednja in zadnja stena, obe končni steni pa sta se sesuli. Cela ni ostala nobena zgradba. Vtis je tem pretresljivejši, ker je mesto čisto prazno — vse prebivalstvo je zbežalo na polje v okolici, kjer si je napravilo zasilne šotore ali samo ležišča pod milim nebom. Tudi poštni in brzojavni urad sta se namestila v šotorih.

Na poti iz Čirpana v Borisov grad srečujemo še povsodi iste prizore: razdejana bivališča in na prostem prenočujoče ljudi. Najhuje je razdejanje v vasi Omurovo, kjer ni ostal kamen na kamenu. Po ozemlju je opaziti razpoke, iz katerih je privrela na dan voda, potem pa zopet usahnila; tod in tam so se velikі deli sveta znižali. Mineralni studenec Meričlare, ki je imel ista svojstva kakor oni v Karlovih varih, je popolnoma usahnil.

Borisovgrad, ki je bil zelo čedno, napredno mestece z zelo lepimi zgradbami, je isotako dodalega porušen. Povsodi udrte strehe in stene, kupi opeke, tramovja, desk, opreme. Ljudje najbolj žalujejo za šolo, novo, krasno zgradbo, ki je stala šest milijonov levov. — Čudno šalo si je dovolila narava pri cerkvi: kupola je zdrknila med oba obglavljena zvonika in obtičala tamkaj popolnoma nepoškodovana.

Kralj Boris je z ostalimi člani kraljeve hiše obiskal potresno ozemlje in tolažil prebivalstvo.

Potresni sunki se še vedno ponavljajo in vedno znova razburjajo nesrečno prebivalstvo.

V Brnu bo od maja do septembra razstava sodobne češkoslovaške kulture. Za to so Čehi zgradili posebno stavbo, znamenito radi tega, ker je v notranjosti izredno svetla.

Avto kot svinjski pastir

V nekem kraju blizu Münchena se je pripetila te dni naslednja dogodbica:

Vas ima svojega skupnega svinjskega pastirja, ki opoldne zbira in žene na pašo svoje ščetince s trobentanjem na rog. Oni večer so pa dobili v vaški krčmi sveže pivo, in si ga je svinjski pastir privoščil brez vsake mere. Nazadnje si je dal napolniti še svoj rog, ki ga je potem po zgledu starih Germanov junaško izpraznil. To je bilo pa preveč. Mož je bil tako pijan, da ga žena še naslednji dan, ko je bilo treba gnati svinje na pašo, ni mogla zbuditi. Ni bilo drugače, nego da je sama prevzela moževo službo. Toda, ko je hotela zatrobiti na rog, se je pokazalo, da je bil tudi rog še pijan kakor njegov gospodar — nobene pametne »štime« ni hotel dati od sebe. Žena je šla sedaj od hiše do hiše in seganjala prašiče iz hlevov: »Pujsi ven, pujsi ven!« Pa dopovej prešiču, če je vajen le na rog! Če je katerega segnala ven, ji je takoj zopet ušel nazaj v hlev. Vaščani so se začeli razburjati, češ, živina mora na pašo. Uboga ženska ni vedela, kaj naj stori. Tedaj je prihupal skozi vas avtomobil. Ženski se je posvetilo. Zaklicala je, naj se voz ustavi, nato pa je kratko

Praški nadskof dr. Kordač, katerega je zadela kap, o katerem pa poročajo, da je izven smrtne nevarnosti.

povedala, da se je izpridil vaški pastirski rog in prosila, naj avto s svojo hupo pomaga spraviti prašiče na pašo. Lastnik avta je bil pripravljen in po daljših poizkusih je hupa zares silo posnemala rog. Uspeh je bil popoln: prašiči so prišli iz hlevov in voljno sledili avtomobilu, ne da bi se bili zavedli izpremembe v vodstvu. Iz tega sledi, da prešiči pač poznajo glas, ne pa — vonja.

Brani se, pasji sin!

V tistih časih, ko še niso poznali strupenih plinov in podobnih vojnih sredstev ter je v vojni osebna hrabrost res nekaj pomenila, je živel star puščavnik, h kateremu so prihajali možje, ki so odhajali v vojno, da bi jim dal kak talisman, čarobno sredstvo, ki bi jih obvarovalo pred sovražnim orožjem. Med drugimi je prišel k puščavniku tudi plemič, ki je znal bolj spretno sukati jezik v ženski družbi nego orožje na bojišču. Puščavnik mu je na njegovo prošnjo izročil majhno puščico in mu zabičil: »Nosite to puščico vedno s seboj; sovražnikovega orožja se ne bojte, ker vas ne more zadeti. Toda eno si zapomnite: puščice ne smete odpreti, ker bo drugače izgubila svoj čar.«

Plemič je vzel puščico in odšel v vojno. Ker se je trdno zanašal na svoj talisman, se je dobro boril in se zdrav vrnil domov. Ko je bil pa na varnem, ga je nekega dne premagala radovednost, kako čudo neki mora biti v talismanu. Odprl je torej puščico in našel v njej listek, na katerem so bile napisane te-le besede: »Brani se, pasji sin!«

Ali se žival spozna na slike?

Znana je povest o grškem slikarju, ki je tako dobro naslikal grozdje, da so prišle ptice izpod neba in ga hotele zobati. Ne manjka anekdot, kako so psi na sliki spoznali svojega gospodarja ali kako se je naščeperila mačka pred naslikanim psom. Nekateri znanstveniki so pa opozorili na to, da je treba velike inteligence, da se kak predmet v ploskvi, to je v sliki prav spozna. Dete spozna očeta na sliki nekako s 14 meseci. Neko 15 mesečno dete je svojega očeta na sliki spoznalo; svojo varuhinjo je pa s težavo spoznalo šele z 21 meseci, čeprav je stala poleg slike. Od dvajset oseb nekega divjega ljudstva je komaj polovica spoznala v barvah naslikanega petelina, ki so ga drugače vsi dobro poznali. Še težje so spoznali fotografije. Vendar so tisti izmed divjakov, ki so mnogo občevali z Evropejci in so bili obiskovali tudi šolo, veliko lažje razločevali naslikane predmete. Poizkusi s psi so pa že pri predpoizkusih popolnoma odrekli.

V najnovejšem času so izvedli take poizkuse z opicami v zoološkem institutu v Amsterdamu. Opici sta pripadali dvem različnim vrstam. Najprej so jih vadili na dveh lesenih predmetih: »Kobusa« na kocko, »Hugona« na stožec. Predmeta sta se nahajala vsak v svojem oddelku, oba oddelka sta bila zastrta z zagrinjalom. Ako sta živali, čim so dvignili zastor, šli pravilno vsaka v svoj oddelek, ste dobili v nagrado banane. Po petih, šestih dneh sta živali že popolnoma zanesljivo poznali vsaka svoj predmet: Kobus kocko, Hugo stožec. Sedaj so prešli na glavni poizkus. Namesto predmetov v naravi so postavili sliki kocke in stožca. Ko so dvignili zastor, je Hugo v kratkem času spoznal svoj stožec in krenil v svoj oddelek; Kobus je bil pa nasprotno zmeden — dasi je bil tekom dresure kazal večjo spretnost — ter je hodil iz enega oddelka v drugega. Iz tega se da sklepati, da je kocka presestavljen lik za opičjo inteligenco in je Kobus zato v ploskvi ni mogel spoznati. Še manj more potemtakem žival spoznati človeške slike.

Mussolini in britanska letalka

Angleška letalka Lady Heath, ki namerava iz Kaira poleteti preko Sredozemskega morja, se je obrnila na angleške oblasti, da bi ji preko morja oskrbele spremstvo. Angleške oblasti so to odbile, nakar se je letalka brzojavno obrnila z enako prošnjo na Mussolinija, ki je letalki takoj dal na razpolago vodno letalo.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1·50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko. Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Preprosto **DEKLE** z dežele si želi mesta h kaki boljši družini kot **sobarica** ali **pomoč gospodinji**. Najraje kje v Celju, pa tudi drugje. Naslov v upravi »Slovenca« pod »Poštena« št. 3277.

Reduc. zvaničnik

fin. **kontrole** prosi mesta **skladiščnika - oskrbnika** ali **lovskega čuvaja**. - Ponudbe je poslati upravi »Slovenca« pod: **»Zvaničnik« št. 3394.**

Vrtnar

starejši, oženj., vešč vseh del te stroke, z večletn. spričevali, trezen in skrben, **želi stalne službe. - V najem vzame** tudi manjše posestvo v bližini mesta ali večje industrije. Naslov v upravi **št. 3149.**

Pošteno dekle

vajeno kuhe in gospodinstva, **išče** stalne službe pri boljši krščanski družini. Gre tudi na deželo. Nastop po dogovoru. Naslov v upravi pod 3457.

Absolventinja

meščanske šole in trgovskega tečaja s prakso blagajničarke, sprejme službo kot **blagajničarka** ali **pisarniška moč**. Gre rada tudi na deželo. Ponudbe na upravo lista.

Slikar izurjen v soboslikarskem kakor vsakem prostoročnem delu in dekoracijah pri odrih in cerkvah, vešč tudi pleskarstva in črkoslikarstva, želi stalno zaposlitev v delavnici večjega podjetja. - Dopise na upravo »Slov.« pod **št. 55.**

Mlad ključavničar

dobra moč, **išče** mesta; vešč tudi instalacij vodovoda. — **Brezar Stanko, Maribor,** Koroška c. 41.

Trg. naobražen, dolgolet.

pisarniški vodja

knjigovodja, z dolgolet. prakso v vseh trg. in pis. poslih, soliden in pošten, značaja, zmožen sloven., srbohrv. in nem. jezika; išče kjerkoli primernega mesta. - Ponudbe upravi »Slov.« pod: **»Vestnost«.**

Šofer izprašan, z dobrim spričevalom, samost. upravlj. avta, zanesljiv, star 23 let, želi takojšnjo službo. — Naslov na **Ant. Tomažin,** p. Boštanj ob Sevnici.

BOLJŠE DEKLE

vajeno vsega hišnega dela in kuhe, **išče** mesta pri dobri rodbini v Ljubljani ali okolici. Ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro **»Maj« štev. 3491.**

KNJIGOVODJA

bilancist, korespondent, stenograf, v sodnih zadevah izvežban, prvovrst. reference, želi premeniti službo event. takoj. Ponudbe pod **»Verziran«** na upravo »Slovenca«.

PRIDNO POŠTENO DEKLE, ki zna tudi nekaj kuhati, išče službe pri boljši hiši, gre tudi na deželo **za 1. maj.** Naslov na upravo »Slovenca« v Mariboru pod **»Pridna«.**

Organist (cec.)

pošten, abstinent in nekadilec, želi službo **hišnika ali sluge.** Učil bi glasovir po 6 Din za uro. Naslov pove uprava pod štev. 3391.

Iščem

cerkven. službe

na mali ali večji župniji, najraje za takoj. Sem krojač 24 let, neoženjen, voj. prost. — Naslov v upravi pod **»Cerkvenik« št. 3401.**

Absolventinja

trg. akademije išče primernega mesta, tudi kot praktikantinja. Ponudbe pod **»Absolventinja«.**

Dojenček,

6 mesecev star, se odda samo v dobro oskrbo čisti, zdravi ženi. Ponudbe poslati upravi Slovenca pod »Dojenček«.

Proste službe

VAJENCA pošt. kmečkih staršev, sprejmem za **pekovsko obrt.** Prednost imajo Gorenjci. **Andrej Dolinar,** pekarija, **Bohoričeva ul. 1, Ljubljana.**

VAJENEC se sprejme takoj za sedlarstvo in tapetništvo. Hrana, stan, v hiši. Prednost sinovi železnič. **Konrad Temel,** sedlar, **Dravograd.** 3398

Zastopnike in potnike

v vseh večjih krajih Slovenije — **išče** za vsakovrstna zavarovanja

Herceg - Bosna

splošno zav. **družba, podružnica Ljubljana,** Šelenburgova ulica št. 7.

Brusača in vajenca

pridnega, sprejme

Franjo Kunovar,

kamnoseštvo, pokopališče Sv. Križ, **Ljubljana.**

Vešč

stavbeni polir

z večletno prakso se sprejme takoj pri **Gradbenem podjetju G. Tönnies, Ljubljana, Dunajska cesta št. 25.**

Zastopnike

za prodajo drž. sreček na obroke, iščemo Slajni, brezkonkurenčni zaslužek. Razen izdatne provizije še »posebno fiksno nagrado« za gotovo količino sreček. — **Bančna poslovalnica Bezjak, Maribor,** Gosposka ulica 25.

Služkinjo

iščem za vsa hišna dela in vrt. Nastop 1. maja. Poizve se **Rožna dolina c. IV./21, I. nadstropje.**

Šivilja za perilo sprejme gospodične za pouk. Naslov pove uprava 3521.

Vešč

stavbeni tehnik

z vsaj 3 letno pisarniško in stavbeno prakso se sprejme takoj. Ponudbe na upravo Slovenca pod **Stavbni tehnik št. 3531.**

ZASTOPNIKI (ce)

pozor!

Če obiskujete privat odjemalce (tudi na deželi), zamorete s prodajo malih cenenih novosti (vsakdo je takoj kupec) v resnici z lahkoto do 200 Din zaslužiti dnevno. Potrebna kavcija 2 do 300 Din. — Podrobnosti vsak dan od 2.—6. ure **Kemične novosti: Val. Kovač,** Ljubljana, Beethovnova ul. 4.

Iščem vajenca

za pekovsko obrt. Vsa oskrba pri meni. - Naslov v upravi »Slovenca« pod šifro: **»Takoj štev. 3413«.**

Prvovrstnega akviziterja

za kurivno branžo sprejmem proti proviziji. Ponudbe pod **»Kurivo«** na upravo lista štev. 3464.

Kamnoseškega pomočnika

marmorista se sprejme **takoj.** Ponudbe na upravo Slovenca v Mariboru.

Zaslužek

za na dom 20 do 30 Din dnevno zaslužite na svojem domu, ako želite delati za nas lahke predmete; priprav. posebno za mladino obojega spola. Kdor se zanima, naj priloži 10 Din za informacije in vzorce od dela, kateri znesek se pa odračuni pri sprejemu dela. Ponudbe na podruž. »Slov.« Maribor pod **»Stalna služba«.**

Sprejmem pridnega, poštenega, 16—18 let star.

kmečkega fanta

kateri je vajen poljskih in vrtnih del. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi lista pod št. 3526.

Zastopstva

sprejmem takoj na velikem kraju na deželi. — Naslov v upravi »Slov.« **pod: »Takoj štev. 3470«.**

Išče se

pošten, mlad in močan

slaščičarski pomočnik

predvsem za izdelovanje čajnega peciva. — Samo pismene ponudbe z navedbo učnega mesta in drugimi natančnimi podatki na upravo »Slovenca« pod: **»Slaščičar« št. 3471.**

Sprejmem agilne **potnice** za prodajo modernega luksuznega predmeta pri privatnih strankah. Ponudbe pod **»agilnost«** na upravo lista.

Kavarniško kuharico

sprejmemo v stalno službo v Ljubljani. Naslov v upravi lista pod št. 3507.

Stanovanja

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob z vsemi pritiklinami se **takoj odda.** Miklošičeva c. 7, III. nadstr., desno. Vzajemna posojilnica.

Stanovanje

se odda, soba in kuhinja, v novi hiši. — Stavbišče **»Bajtar«, Spodnja Šiška** - pri g. Pirš. 3478

Odda se

celo nadstropje

9 velikih sob z vsemi pritiklinami, na najbolj prometni ulici in v bližini kolodvora, krasna lega, dotičnemu, ki plača nekaj let vnaprej. Ponudbe pod **»Krasna lega«** na upravo lista.

Dve- do trisobno stanovanje

s pritiklinami, II. nadstropje, izredno lepa sončna lega, se odda za takoj ali junij. Ponudbe pod **»Manjše adaptacije«** na oglasni oddelek.

Soba prazna ali mobilirana, poseben vhod, elektrika, se takoj odda tudi zakonskemu paru brez otrok. Naslov v upravi št. 3517.

Tri lepe sobe

se oddajo v Domžalah 80.

V najem

LOKAL

s stanovanjem oddam takoj v bližini Ljubljane pri železnici ali glavni cesti. Naslov v Slovencu 3432.

KLET

velika, visoka, cementirana tla, na najprometnejšem križišču (hiša ima krajevno pravico za restavracijo), se odda za izvrševanje gostilniške ali kake druge primerne obrti. Ponudbe na poštni predal 169.

Za nadzidavo se odda za primerno dobo let cca. 200 m² obstoječega

pritličnega poslopja

Z malimi stroški se preuredi eno veliko ali dvoje trisobnih stanovanj z vsemi pritiklinami. Načrti na razpolago. Lega lepa, zelo prometna, pripravna tudi za obrtne ali poslovne prostore. - Ponudbe pod **»Dobra investicija«** na oglasni oddel.

Posestva

Naprodaj so

PARCELE

za stavbišča v zelo lepi legi in tudi travniki, dobro gnojeni, na **Dolenjski cesti 72.** — Cena po dogovoru.

Proda se že vpeljano

PODJETJE

v industr. kraju v Sloveniji, ali se sprejme **sodelujočega DRUŽABNIKA** pod zelo ugodnimi pogoji zaradi bolezni v družini. Potrebni kapital ca. 100 tisoč Din. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: **»Ugodno«.**

Trgovska hiša

z velikimi skladišči in trgov. lokalom, **se proda v Kranju št. 109,** na Glavnem trgu, nasproti župne cerkve.

Ponudbe na naslov:

Kati Vajt, Kranj.

PARCELA

vogalna na Kodeljevem, 535 m², se takoj proda. Poizve se v upravi lista pod št. 3372.

Najugod. prilika

za posredovanje posestev, gostiln, trgovin, novogradnje itd., v Sloveniji in Hrvatski. Prijave ponudnikov sprejema brezplačno posredoval. **»Marstan«, Maribor,** Koroška cesta 10.

Manjše posestvo

blizu letovišča, 3 orale. Hiša, 2 sobi, kuhinja itd., z inventarjem, naprodaj za 35.000 Din. - Naslov na: **»Marstan«, Maribor,** Koroška cesta 10. 3485

Pritlično hišo

z vrtom, in lepo njivo, tik glavne ceste **Spodnja Hodinja** št. **40,** oddaljeno 10 min. od Celja, za 65.000 Din proda **Karel Gojznikar** — Griže pri Celju.

Pet lepih

stavbnih parcel

v velikosti 500 m², poleg postaje Zalog pri Ljubljani, se proda na prostovolini javni dražbi v **nedeljo 29. aprila 1928 ob 2 popoldne.** 3494

Dobroidočo gostilno

in 4 orale dobičkanosnega posestva, polov hmelja, blizu postaje okraja Maribor, prodam ugodno Zagorski, Maribor - Tattenbahova ulica 19.

KMEČKO POSESTVO

12 or. (3 or. gozda, 5 or. polja, 4 or. travnikov in sadovnjak), hiša s 3 sobami etc., veliki hlevi za 4 glave živine. — Cena 84.000 Din v gotovini. - **TRGOVSKA HIŠA NA DEŽELI,** enonadstropna, vodna sila, v gotovini 50.000 Din. **Manjše hiše** poceni od 19.000 Din navzgor. Realitetna pisarna **»Rapid«, Maribor.** Gosposka ulica 28.

POSESTVO ca. 3 in pol orala, pritlična hiša, zidana, renovirana (4 sobe in pritikline), gospodarsko poslopje, **v Trzinu št. 35 pri Ljubljani,** se ugodno proda radi preselitve. Ob cesti! Pripravno za vsako obrt! Poizve se **Selo 41. p. Moste pri Ljubljani.**

Dobro idoča stara

gostilna v Zagrebu

Vlaška 62, se radi bolezni in samote za 50.000 Din proda. 4 gostilniški prostori 90 m², 2 sobi za stanovanje za lastnika, 1 soba za služinčad. Najemnina 3500 Din. Bogat inventar. Sodi za 100 hl vina. Gostilniški vrt. Mesečni obrat za pijačo 40 do 60.000 Din. V soboto in nedeljo glasba in močan obrat. Letno se iztoči okoli 200 hl vina in 200 hl piva. Pogodba še za 28 mesecev, potem se lahko podaljša. - Samo kupci z močnim kapitalom in hitro odločitvijo naj se javijo. Na pisma se ne odgovarja.

Enodružinska hiša

s takoj prostim stanovanjem, enonadstropna, z vrtom, in napol gotovo

poslopje

z opeko krito, z vrtom, primerno za malo tovarno ali stanovanje, oboje blizu kolodvora v Celju, ceno naprodaj. - Naslov v upravi **št. 3412.**

V Stični se proda

hiša

z vrtom blizu cerkve. Več se poizve v trgovini **Gorišek, Stična.**

Pouk

Krojači, šivilje, gospodinje!

Priljiko imate poceni obiskovati prikrojevalni tečaj, ki se vrši začetkom maja v Logatcu. Vpisuje **Zas. krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg št. 19** in **Obrtna zadruga Logatec.**

Kdo kupi?

ZA CITRE proda več **NOT** (vezane) **Josip Jerko, Sp. Domžale št. 54.**

SOBNO OPRAVO prodam po nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« št. 3518.

Klubna garnitura

nova, iz usnja, nova bela omara za predsobo in nekaj drugih predmetov naprodaj pri spediterju **Ranzingerju** v torek in sredo od 10 do 5.

Rabljene avtomobile

osebne, medtem tudi malo vožene, 2, 4 in 6 sedežne toverne ter motocikle solo in s prikolico znanih znamk Vam nudi v največji izbiri **O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11.** Prevzamem v komisijsko prodajo rabljene avtomobile in motocikle.

OTROŠKI VOZIČEK

polit., sportni dom. delo, naprodaj. — Naslov pove uprava lista pod **št. 3477.**

Prodam dve veliki

štelaži

za manufakturno trgovino ali porabno tudi za drugo obrt. na Ježici 35.

Čevljarji, pozor!

Proda se po zelo ugodni ceni **čevljarski šivalni STROJ** »cilinder« še v prav dobrem stanu. Ponudbe pod št. 77, Rajhenburg.

MOTOR INDIANER

se vsled odpotovanja poceni proda Ogleda se od 17—5 popoldne) naprej pri hišniku, **Ruška cesta št. 3, Maribor.**

Dva lepa konja

srednje visoka po 7 let stara, črne barve, pripravna za težko vožnjo in kočijo, in dva

tovorna vozova ter koleselj

z vso vprego — proda vsled nabave tovor. avto tvrdka **REMIC ALOJZ, Dravograd.**

Proda se 8 mesecev star

ovčar

(Wolfshund) dober čuvaj. Stari trg 34, Ljubljana.

Avto Citroën, 5 HP, malo rabljen, v brezhibnem stanju, pripraven za gg. potnike, **proda dr. Milan Papež,** zdravnik v Logatcu. 3241

Imam naprodaj:

10 m³ lepih, na zraku sušenih hrastovih friz, 7 m³ suhih, 27 mm močnih hrastovih dil za izdelavo frizev, ter 8 m³ lepih hrastovih hlodov. Dile se na željo tudi izdelajo v frize! **Josip Ravnikar,** žagar, **Radeče pri Zidanem mostu.**

Lepe

hmelovke

približno 20 vagonov se prodajajo poceni in po ugodnih pogojih. — Vpraša se pri

Janko Kreiner, Mislinje.

Za **bolne na sladkorni bolezni** priporoča vedno svežo

GRAHAM-MOKO

tvrdka **A. Volk** v Ljubljani, Resljeva cesta 24.

Kontrolna blagajna

»National«, poceni naprodaj. - **The Rex Co.,** Ljubljana, Gradišče 10.

Strojna pletarna

dobro vpeljana, na prometnem mestu, **se proda** po ugodnih pogojih zaradi selitve. - Ponudbe pod **»Pletilja«** upravi »Slov.« v Mariboru.

Trgovina

dobro idoča, na deželi, se **proda** ali **da v najem.** — Vsa tozadevna pisma naj se pošljejo na naslov: **Ivan Posch,** trgovec, **Maribor,** Koroška ulica.

Otroški voziček

se proda po prav nizki ceni. - **Gorupova ulica 4,** III. nadstr., vrata 12.

Zaradi selitve naprodaj

razno pohištvo

slike, kuhinjska posoda in drugo. — **Jenkova ulica 13/I.,** levo, Ljubljana.

Kratek črn KLAVIR

dobro ohranjen, ceno naprodaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod **št. 3479.**

Plemen. kobila

6 let stara, 15.5 pesti visoka, mera čez pas 2 m, naprodaj. - Poizve se **Slomškova ulica 6,** Ljublj.

Vrtnice v najnovejših različnih barvah, po nizki ceni prodaja **Ivan Brecelnik,** Velika čolnarska ulica št. 21.

Strojni obrtniki!

Na prostov. javni dražbi 30. aprila se proda **KOVAČNICA,** nad 20 let obstoječa, s hišo in sadnim vrtom, pri zelo močni vodi, ki nikoli ne zamrzne, tik pod žel. progo. Najnižja cena 6729 Din. Prodaja na licu mesta Openko pri Puharskem mostu v **Šoštanju,** Štajer.

Materijal za nasipanje

(šuta od zidovja) 20—30 voz in nekaj voz vrtne zemlje se takoj odda na **Dunajski cesti štev. 31.**

DRAŽBA

sodna, se vrši v ponedeljek, **23. aprila** v Boštanju **št. 61** pri Rajhenburgu. Prodan bo konj in voz. Vabimo kupce.

Kdo proda?

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah.

ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Kupim več vagonov promptno ter za maj in junij

hrastovih plohov

(belag) 19—27 cm vseh dolžin 42, 52 in 60 mm. Ponudbe z označbo količine, dobavnega roka in točne cene franko oddajna postaja na upravo »Slovenca« pod št. 3430.

Kupimo

več vagonov smrekovih hlodov od 30 cm premera naprej. Najnižje ponudbe na upravo Slovenca pod **»Les« št. 3461.**

Kupim

že rabljen, vendar popolnoma dober **dinamo stroj** za istomerni tok. 220 V., 13—15 KW. 1 rabljen **Einanker-Umformer** za istomerni tok. **motor 220 V., dinamo 65 V.,** 3—5 KW, ozir. 1 motor za istomerni tok, 220 V., 3.5 KW, približno 1350 obratov. - Ponudbe na oglasni odd. pod šifro: **»Motor 3481«.**

Razpisujemo

dobavo 900 m

jamskih tračnic

Ponudbe do 5. maja t. l. predložiti. - Več pri podpisani. — **Direkcija drž. rudnika Zabukovca,** pošta Griže.

Dobro ohranj. DIRO

kupim. - Ponudbe pod šifro **»1000«** na upravo.

Naša obrt

Čč. duhovščini

se priporoča za izdelovanje talarjev in drugih oblek **JOSIP TOMAŽIČ, Celje, Na okopih štev. 5.**

Najboljši koksi

Čebin, Wolfova 1/2

Slike za legitimacije izvršuje najhitreje fotograf **HUGON HIBŠER, Ljubljana,** Valvazorjev trg. 2583

Strojim boks!

A. Mali,

usnjar, Višnja gora.

Gospodinje! - Poskusite

Plamen

idealno sredstvo za podžiganje drv in premoga. Zahtevajte PLAMEN pri Vašem trgovcu.

Čevlje barvam

nove in stare, v vseh modnih barvah. Trajnost barvanja zajamčena. — **Franc Zupančič,** čevljarski mojster, **Ljubljana, Kette-Murnova cesta 6.**

Slezijski premog

srednji kosovec, brez prahu, brez pepela! Ogromen prihranek na kurjavi, delu in času. Najboljši, zato najcenejši premog! Dobavlja:

D. Čebin,

premog, drva, koks, Wolfova 1/II, telefon 2756.

Puch **F. N.**

Glej novost

V bogato opremlj. izložbi

J. Gustinčiča

v Tattenbachovi ulici 14, nasproti Narodnega doma v Mariboru

boš našel vse, česar potrebuješ za motorna vozila in kolesarstvo v prihodnji sezoni. Motorna vozila »Puch« 220 Tip, po 11.000 Din, motorna vozila F. N. 350 cm³, po 13.200 Din, kolesa od 1500 Din naprej. Lastni izdelek, »Waffenrad« Steyr, Special Puch »Ipag«, »Peugeot« itd. Šivalne stroje znamke »Dürkopp«, Pisal. stroje znamke »Remington«. - Pneumatika za avto, motorje in kolesa, znamk »Michelin«, Dunlop, Reithofer, Continental in Semperit. - Mehanična delavnica s poniklovalnico in emaljiranjem, popravilo šivalnih in pisalnih strojev, otroških vozičkov, gramofonov ter vsega, karkoli je za popravilo. — Postrežba točna! — Delo jamčeno! — Cene nizke!

I. VARDIAN

Sisak 53. Hrv.

Cenike poštjem brezplačno

Priporoča svoje najboljše

Tamburice

Žimnice

modroce, postelje mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Mizarstvo

Za stavbena in pohištvena dela se priporoča tvrdka **TRINK, Ljubljana. Linhartova cca 1t**

Foto-atelje

D. Rovšek

Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 34

se vljudno priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, posebno za **slikanje skupin,** ter za vsa druga v fotogr. stroke spadajoča dela.

Izvršujem prvovrstne **povečane slike** na papir in platno. — Na zahtevo pridem fotografirat tudi na dom. Cene zelo zmerne.

P. n. g. kolegom priporočam preizkušene prvovrstne foto-plošče, papir in druge potrebščine, francoskih in drugih tovarn.

Velespoštovanjem

D. Rovšek.

la APNO

v kosih. Z malo magnezije, vsled tega mastno, najizdatnejše blago. Po **brezkonkurenčnih cenah** pri odjemu vagona.

M. OSWATITSCH, Celje.

„TITAN“ cement

v juta vrečah

trboveljski

v papirnatih vrečah, na vagone in na drobno pod najugodnejšimi pogoji naročite pri **»Gospodarski zvezi« v Ljubljani.**

Najcenejša prodaja

modrocev

otomanov, divanov, vse vrste žime dobite pri

Fran Jager,

Sv. Petra nasip 29.

Najcenejša predelava vseh tapetniških del.

Drva

bukove in hrastove odpadke od parketov, dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga

V. SCAGNETTI

v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom.

Suhe mavrohe ali smrčke plačujemo okoli 60 Din za kg.

SEVER & Co.

Ljubljana

Klavirji!

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih instrumentov različnih tvrdk — kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za POPRAVILA. Uglaševanje in popravila za Glasbeno Matico, Konservatorij in druge institute se izgotavljajo od moje tvrdke. Točna postrežba, zmerne cene; tudi na obroke. - **Izdelovalec klavirjev R. WARBINEK, Ljubljana - Gregorčičeva ulica 5, I. nadstropje.**

GRIFFON

Najboljši motocikli

za vsako svrho in za vsakogar, s prestavami, kikstartarjem, kompletnim orodjem franco Ljubljana: 7800 Din, promptno dobavljivi od skladišča generalnega zastopstva:

O. Žužek,

Ljubljana, Tavčarjeva 11.

! Sladoled !

se izdeluje najbolje s pripravami, ki jih izdeluje **Nova Jugometalija, Ljubljana, Kolodvorska ul. 18.**

Žima

najboljša in najcenejša pri

M. Masterl

tovarna žime

Stražišče pri Kranju.

Najboljši šivalni stroji so

„Ilirija“

Nadomestni deli in vse potrebščine za šivalne stroje.

Generalno zastopstvo:

Em. Fischer, Zagreb

Sudnička ul. 5/10

Zahtevajte ponudbo!

V MARIBORU

je najugodnejši nakup **galanterije - drobnarije - parfumerije - papirja - pletenin - čevljarskih potrebščin - motvoza - vrvarskih in pletarskih izdelkov - na debelo in na drobno** - pri

DRAGO ROSINA

Vetrinjska ulica štev. 25.

PRIVAT-DETEKTIV-ZAVOD IVAN TOPLIKAR LJUBLJANA RIMSKA C. 9

ZDRAVILIŠČE

Dobrna pri Celju

Izredni popusti od 15. aprila do 14. jun.

Dvajsetdnevno zdravljenje (dovoz, stanovanje, hrana, kopeli, zdravnik, odvoz) za drž. in oblastne uslužbence ter člane vseh boln. blagajn 1140 Din, za vse druge 1320 Din. — **Prospekti pri upravi zdravilišča in Tourist office Ljubljana.**

sedaj pa je zopet ponehala. Da so pri nas cene koruze abnormalno visoke, je največ pripisati državnim nakupom koruze. Ob tej priliki ne moremo preiti političnih borb povodom nabave prehrane za pasivne kraje. Najprvo so se povsod, tudi po inozemstvu raznesle vesti, da je v nekaterih pokrajinah naše države lakota, kar je — milo povedano — netočno. Gre le za pasivne kraje (Dalmacija in Hercegovina), kjer je prvič slaba letina in morajo te pokrajine vso svojo potrebo uvažati. Naravno je, da so te vesti pomagale špekulaciji pri dviganju cen. Dosedaj je porabila država le del vsote, določene za pasivne kraje, za nakup koruze in že je trgovina to izrabila ter dvignila cene; z gotovostjo je nadalje računati, da se bo cena koruze pri prihodnjih nakupih države in oblasti še zvišala. Zato bo morala država plačevati še višje cene za koruzo, ki jo kupuje samo na belgrajski borzi. V splošnem se zdi, da bo visoki nivo cen ostal tja do maja, junija, ko bo zopet v Trstu ameriško blago. Poročila o stanju posevkov pri nas so optimistična in izvršilo se je že par nakupov novega blaga. Iz inozemstva pa prihajajo poročila o škodah, ki so jih utrpeli posevki po raznih državah, kar je povzročilo čvrste cene na svetovnih tržiščih.

Dvig cen riža in kave

Riž. Cene italijanskemu rižu se zopet dvigajo; indijski riž, ki je slabši kakor italijanski, se ne more udomačiti v našem konzumu. Producenti riž zadržujejo in vesti o uspehu kampanje za čim večjo porabo riža so neenotne. Cene so se v Trstu dvignile na 180 lir in še čez. Pri nas so narasle za 30 par pri kg in notirajo sedaj: Splendor special Din 6.60, navadne vrste neglazirane Din 5.60 za kg en gros.

Kava. Cene v inozemstvu so nadalje čvrste zaradi nakupov konzuma. Pri nas se je podražila za 1 Din pri kg in sedaj notirajo v Ljubljani: Rio navadni Din 35.50, boljši Din 37, Minas Din 38.50 in Santos Din 43.—

Južno sadje. Vesti iz Sicilije, da so velika deževja povzročila znatne škode, so povzročile dvig cen pomaranč ta teden za 10 lir pri zaboju od 60 na 70 lir.

Sladkor. Cene sladkorja so ostale neizpremenjene. Opaža se, da je v naši državi zmanjkalo kristalnega sladkorja. Zato je kartel sladkornih tvornic sklenil pri dobavah dajati eno tretjino kristalnega, dve tretjini pa kockastega sladkorja.

Mast. Kakor smo že omenjali, preprečuje nadaljnji dvig cen na našem tržišču ameriška mast, ki se uvaža v velikih količinah in stane v Ljubljani Din 25, baška mast pa stane v Ljubljani Din 26, v Bački pa Din 24. Ameriška mast notira v Trstu 28.75—29.75 dolarja.

Deželni pridelki

Krompir. Ponovno smo že opozarjali naše kmetovalce, da naj prodajo svoje zaloge krompirja, kar pa niso upoštevali. Sedaj jim pa krompir preostaja, ker se uvaža madjarski krompir v velikih količinah. Tako so danes na ljubljanski trg pripeljali 50 do 60 vozov krompirja, ki pa je ostal ves neprodan. V strokovnih krogih cenijo, da smo zato izgubili najmanj milijon dinarjev. Krompir je treba prodati prej, ne pa čakati, da zgnije in se posuši, s tem izgubi na teži. Danes je za krompir ista cena kot v jeseni: 1 Din za kg.

Čebula. Zanimivo je, da se je v začetku leta zelo podražila čebula, ker je zmanjkalo domačega in tudi italijanskega blaga. Sedaj pa se je začela uvažati tudi k nam, kakor preje na Dunaj, egiptovska čebula in zato so začele cene čebuli popuščati. Cene en gros, ki so dosegle že 5 Din za kg, so sedaj padle na Din 3.60.

Seno gre dobro. Kupčija je oživela ta mesec in ga gre iz Slovenije dosti v Vojvodino in Srbijo. Povpraševanje traja še nadalje in so naši kmetovalci seno prav lepo vnovčili. Od jeseni do spomladi so cene sena narasle za 30 par pri kg.

Gradbeni material

Cement. Cene cementa (vagonsko blago) so sedaj na slovenskih postajah: splitski v juta vrečah Din 55—57, trboveljski v papirnatih vrečah Din 59—61.

Opeka. Cene opeke se niso dosti izpremenile od našega zadnjega poročila v marcu. Prodaja je dosedaj slaba, ker je slabo, deževno vreme oviralo začetek stavbne sezije. V maju pa je pričakovati znatnejšega povpraševanja in v tem tudi čvrstejših cen.

Razna tržišča

Petrolej in benzin. Naš petrolejski kartel je povišal pri vseh vrstah petroleja cene za 20 par pri kilogramu. Tako stane sedaj petrolej v sodih Din 7.60, v cisternah pa Din 7.10 za kg. Znižal pa je cene za bencin za 50 par pri kg.

Umetna gnojila. Kupčija z umetnimi gnojili je prav dobra. Tovarne so izredno dobro zaposlene: letos so imele najboljše leto Momentano je najboljša kupčija z rudninskim superfosfatom (za krompir in koruzo), ki stane vag. blago Din 86—88, na drobno pa 88—90 Din za 100 kg.

Položaj na tržišču živine. Iz Avstrije prihajajo poročila, da je prodaja klavne živine vedno težja. Zaradi visokih cen krmil je pitanje komaj rentabilno. Zlasti se opaža konkurenca Madjarske: Zaprta ji je pot v Nemčijo, Švica ne kupuje dosti, Italija, ki je lani kupovala zelo veliko prvovrstne živine, pa je preplavljena s francoskim blagom. Zato je madjarska vlada dovolila 20 odstotni popust pri prevozu živine.

Letina mavrohov ali smrčkov

Od vseh strani nam prihajajo poročila, da je letos zelo ugodno leto za rast

mavrohov ali smrčkov,

ki so se že pojavili v velikih množinah. So to prve pomladanske gobe, ki se večjih množinah pojivljajo po travnikih, vrtovih in gozdnih robovih. Mavrohi (Morchella conica, Morchella Esculenta) so izvrstna hrana. Kar pa je glavno, je ta goba, posušena, zelo cenjen predmet za izvozno trgovino in ravno vsled tega bi radi oživili nabiranje in sušenje mavrohov. Cena posušenim mavrohom je visoka. Ko mavrohe prineseš domov, jih takoj osnaži zemlje, potem pa naberi na nit in posuši. Ker je solnce aprila meseca še slabo, je boljše, da jih sušiš nad pečjo. Mavrohi se ne smejo razrezati kakor jurčki, ampak se morajo sušiti kar celi. Mavroha ne drži svežega delj časa, ker se silno hitro pokvari. Že čez nekaj dni se usmradi in kot tak ni več za rabo.

Borza

21. aprila 1928.

Devizni promet na ljubljanski borzi je nadalje znaten: ta teden je znašal 18 milj. Din napram 17.1, 13, 15.9, 14.4 v prejšnjih tednih. Zlasti je bil živahen prva dva dni tedna, pozneje je popustil. Največ prometa je bilo v devizah Curih in Praga. Tečaji deviz so v zvezi z mednarodno oslabitvijo funta in dolarja nazadovali, dočim so bili ves prejšnji teden skoro neizpremenjeni. Dolar in funt šterling se nahajata že delj časa na spodnji zlati točki in izvozi zlata iz Amerike so prav znatni. V ilustracijo navajamo par podatkov iz Curiha: notirali so

	2. aprila	21 aprila
Berlin	124.13	124.06
London	25.34	25.3275
Newyork	519.10	518.75
Pariz	20.4325	20.4225
Praga	15.38	15.3725
Trst	27.42	27.345

Kakor smo že omenili, so nazadovali kurzi tudi v Ljubljani, kar je razvidno iz tabele.

Tržišče vrednostnih papirjev je mirno in ni zabeležiti znatnih izprememb. Napram začetku tedna so se učvrstili: 7% inv. pos. in agrari, vojna škoda je znatno popustila (za 5 Din) in je šele proti koncu tedna postala nekoliko čvrstejša. Zanje ni več toliko interesa, pravijo, da ji bo novo notranje posojilo Drž. hipotekarne banke po 7% delalo precejšnjo konkurenco. Pri 7% investicijskem posojilu pa se vedno bolj opaža, da je v čvrstih rokah vedno večja količina. V bančnih papirjih ni znatnih izprememb. Učvrstila se je Praštediona, Ljublj. kreditna notira brez kupona 126. Med industrijskimi papirji je popustila Osječka Šećerana, Vevče so pa tendirale čvrsteje zaradi izdaje gratis delnic (4:1). Na Dunaju je bila včeraj Trboveljska 61.75 (v začetku tedna 62), Kranj. ind 39.50 (v začetku tedna 40.25, v torek celo 40.90); Ruše včeraj 33.50 (zadnji zaključek 5. aprila 36.75).

Srednji devizni tečaji na ljubl. borzi od 16. IV. do 20. IV. 1928.

Dne	Berlin	Curih	Dunaj	London	Newyork	Pariz	Praga	Trst
16.	1359.25	1095.—	800.—	277.49	56.80	—.—	168.50	299.75
17.	1359.—	1095.—	799.73	277.46	56.80	—.—	168.38	299.75
18.	—.—	1095.—	799.50	277.44	56.80	—.—	168.39	299.50
19.	1358.—	1095.—	799.47	277.43	56.79	—.—	168.39	299.50
20.	1358.50	1095.—	799.45	277.38	56.80	223.71	168.33	299.50

DENAR.

Ljubljana. (Prosti promet). Berlin 1358.50, Curih 1095, Dunaj 799.45, London 277.38. Newyork 56.80, Pariz 223.71, Praga 168.33. Trst 299.50.

Curih. Belgrad 9.1325, Berlin 124.06, Budimpešta 90.55, Bukarešt 3.25, Dunaj 73. London 25.3275, Newyork 518.75, Pariz 20.4225, Praga 15.3725, Trst 27.345, Sofija 3.75, Varšava 58.10. Madrid 87.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 81.30, Živno 113.80, Jugo 10.70, Alpine 40.70, Leykam 9.90, Trbovlje 62.60, Kranjska industr. 39.25, Gutmann 26.25, Slavonija 1.47.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.5125. Kodanj 190.60 London 34.6875, Milan 37.45, Newyork 710.60, Pariz 27.9775, Varšava 79.66. — Valute: dolarji 709, lira 37.46, dinar 12.46, češkoslovaška krona 21.05.

Praga. Devize: Lira 178.20, Belgrad 59.40, Pariz 132.80, London 164.75, Newyork 33.745.

Dinar: Newyork 175.95, Berlin 7.355, London 277.50.

BLAGO.

Novi Sad. Pšenica: bč. 350—357.50, potiska 352.50—360, ban. 350—355; ječmen. 295—300, mac. 245—250; oves: bč. 252.50—257.50 ban. 252.50—257.50, srem 252.50—257.50; koruza: bč. 267.50—272.50, maj 275—280, junij 277.50—282.50, bela 275—280, ban. 267.50—272, srem. 267.50—275, maj 275—280; moka: 0 g in gg: 477.50—490. št. 2 457.50—470, št. 5 437.50—450, št. 6 397.50—410, št. 7 337.50—348, št. 8 237.50—245: otrobi: bč. 227.50—232.50, srem. 225—230; fižol bč. 400—410. — Tendenca čvrsta. — Promet: ta teden je bilo na borzi zaključeno skupno 679 vagonov blaga, in sicer pšenice 158 vag., ječmena 10 vag., ovsa 2 vag., koruze 464 vag., moke 21 vag., otrobov 19 vag., sena 5 vag. Eksekutivno je bilo prodane 1 vagon bele koruze.

Budimpešta (termin. borza) Tendenca omahujoča. Pšenica: maj 33.40, 33.56, zaklj. 33.52—33.54, okt. 31.10, 31.18, zaklj. 31.16—31.18; rž: maj 32.70, zaklj. 32.66—32.70, okt. 26.72, 26.74, zaklj. 26.72—26.74; koruza maj 27.66, 27.70, zaklj. 27.70—27.72, julij 28.44, 28.48, zaklj 28.50—28.54.

Naša obrt

ČOPIČE - ŠČETKE HINKO ŠIMENC LJUBLJANA KONGRESNI TRG 8

Vrvarske izdelke najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. Komisijska zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8. 1503

Za svojo se odda 15 mesecev stara punčka dobrim ljudem. Naslov v upravi lista pod št. 3516.

OPOZARJAMO na „Mali oglasnik“ v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Reform-steklenice so za konserviranje sadja in povrtnin najboljše in najcenejše. Glavna zaloga za celo Jugoslavijo pri tvrdki Lovro Petovar, Ivanjkovci. Istotam se dobi Zupančeva knjiga: Konserviranje sadja in vsakovrstnih povrtnin za domačo uporabo. Ceniki na zahtevo.

RAZGLAS o pismeni ofertni licitaciji za gradbo »Prosv. doma« v Trebnjem. Podpisano »Prosvetno društvo« razpisuje pismeno ofertno licitacijo za gradbo (samo sezidanje) »Prosvetnega doma«. Načrt in proračun, kakor tudi vsi gradbeni pogoji so na vpogled v župnišču v Trebnjem. Društvo si pridrži pravico oddati delo brez ozira na višino ponudbe. Interesentom je vložiti ponudbo do 29. t. m.

Prosvetno društvo Trebnje, dne 19. aprila 1928.

Manufakturna trgovina MARIJA ROGELJ Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26 vljudno naznanja, da je prejela za pomladansko in letno sezono veliko izbiro raznovrstnega blaga, kakor svilo, etamin, batist, cefir, oksfort, šifon, belo, modro in rujavo kotenino, platno za rjuhe. Izgotovljene obleke, predpasniki in bluze, bombaž, rokavice in nogavice in lepo blago za narodne noše. Najlepša prilika za nakup blaga za birmance. Dobro blago in nizke cene!

BUDIMPEŠTANSKI MEDNARODNI SEJEM 28. aprila do 7. maja 1928. a) gradnja cest, b) tehniške naprave v občini, c) naprave za izkoriščanje naravnih sil, d) poljedelski produkti za izvoz in e) radio kot posebni oddelki. Splošna industrijska razstava. Mnogoštevilni inozemski razstavljalci. Skladišče prosto carine. Ugodnosti na potovanju: 50% popust na ogrskih železnicah ter na rečnih progah DDSG in MFTR in sicer za tja in nazaj 50% popust na jugoslov. železnicah pri povratku Prehod čez mejo brez vizuma. - Cena sejmske legitimacije Din 40·— Pojasnila in legitimacije za sejem se dobivajo v BUDIMPEŠTI: pri sejemskem uradu V Alkotmany ut. 8, v LJUBLJANI: v pisarni „Putnika“, v ZAGREBU: pri kr ogrskem konzulatu. Draškovićeva 17, v BELGRADU: pri Dr. Géza Szilágyi, kr. ogrski trg. pooblaščenec, palata Akademije.

„Spectrum“ d. d. Inž. Kopista, Dubsky in Krstić tvornica ogledal in brusenega stekla Ljubljana VII Medvedova ulica 38, telefon 343 Zagreb. Beograd. Osijek. Središnjica: ZAGREB Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah kakor tudi brušene orozorne šipe izbočene plošče, vsteklevanje v med. Fina navadna ogledala.

Slovensko-srbohrvatski slovar. Sestavil dr. Albin Vilhar. Platno vezan Din 70·—. Jugoslov. knjigarna v Ljubljani

Orožje. Brovningi, pištole za strašenje psov, samokresi, puške, zaloga lovskih in ribiških potrebščin ter umetalni ogenj. F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Šelenburgova ulica štev. 6.

Lokomobile Motorji Diesel in Sauggas Jarmeniki Pini & Kay. Kompletne žage. Ugodni plačilni pogoji. BRAĆA FISCHER d. d. Zagreb, Gundulićeva ulica 36.

Domači vrt. Spisal M. Humek. Broš. 33 Din, vez. 40 Din. — Knjiga se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Vaša želja se Vam izpolni in imeli boste obleko in perilo iz najboljšega, novomodnega blaga po zelo nizki ceni, ako si isto nabavite pri tvrdki L. N. Soštarič - Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Pohištvo posteljnina, vložki, modroce, zastori, postelj. odeje, pohištvena tkanina itd., najboljše in najceneje pri KARLU PREIS, Maribor Gosposka ulica 20. — (Brezplačni ceniki.)

15 letno jamstvo. Svetovno znani najboljši šivalni stroj je edino le Stoewer za rodbinsko in obrtno rabo. ZALOGA L. BARAGA, Ljubljana SELENBURGOVA ULICA 6/I Telefon štev 2980.

Zahvala

Vsem, ki so se nas ob izgubi naše dobre hčerke, sestrice

Marte Pott

gojenke 4. letnika drž. učiteljišča

spomnili s tolažilnimi besedami, vsem, ki so jo v njeni bolezni obiskovali in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, se zahvaljujemo. Posebna dolžnost nam narekuje zahvalo g. direktorju dr. Iv. Orlu in učiteljskemu zboru drž. žen. učiteljišča za vso naklonjenost. G. prof. dr. G. Žerjavu za tolažilne besede ob grobu, tovarišem pevcem za lepo petje, posebno pa tovarišici, ki ji je govorila slovo ob grobu, vsem tovarišem in tovarišicam za številno spremstvo in cvetje. Predstojništvu, predstojnicam in članicam Marijanske kongregacije, Ljudskemu odru in Orlicam iz Most, društvu Zarji, Klubu in akademikom in končno vsem, ki so nam na kakršenkoli način skušali olajšati bridko izgubo. Bog povrni!

Globoko žalujoča rodbina: Karel in Marija Pott, starši. **Vilko, Milan, Marjan,** bratje. **Dragica Bregant,** sestra. **Lojzi Bregant,** zet.

Slav. občinstvu naznanjam, da sem preselil svojo krojaško delavnico s Poljanskega nasipa štev. 40, na Krekov trg štev. 10 - dvorišče. Za nadaljnjo naklonjenost se toplo priporočam. - Sprejmem tudi VAJENCA. — BENEGALIJA ANTON, Ljubljana, Krekov trg štev. 10.

L. Mikuš - Ljubljana priporoča svojo zalogo dežnikov, solnčnikov in sprehajalnih palic. Popravila točno in solidno.

Več dobro ohranjenih in nekaj popolnoma novih pletilnih strojev se radi pomanjkanja prostora ugodno proda. — Ponudbe na upravo lista pod »Ugodno« št. 3453.

Zahvala

Kolegijatni kapitelj v Novem mestu izreka tem potom svojo iskreno zahvalo vsem, ki so ob smrti prečastitega gospoda

Jakoba Porenta

kanonika, dekanij. voditelja Marij. kongregacij

na kakršenkoli način počastili spomin odličnega pokojnika, oziroma izrazili svoje sožalje nad občutno izgubo, ki je zadela novomeški kapitelj.

Novo mesto, dne 22. aprila 1928.

B.S.A. MOTOCIKLI najnovejših modelov 1928, **SO NAJBOLJŠI.**
svetovznane tvrdke
Schmel Armis Ltd. Birmingham
Zahtevajte cenike in ponudbe! — Rezervni deli vedno v zalogi!

Promptno iz skladišča Vam nudi zastopstvo za mariborsko oblast:
AUTOMOBILES-MOTOCIKLES, Maribor, Trg Svobode št. 6
Za ljubljansko oblast:
PAVEL STELE, Ljubljana, Poljanska cesta 3. Tel. 2942

Veliko Vam koristi

če si omislite
kolo
ali
šivalni stroj
znamke **Gritzner** in **Diamant**
edinole pri
JOS. PETELINCU
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika.
15letna garancija. Pouk vezenja brezplačen.

Ceneše kot pri
RAZPRODAJAH
se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri
TRPIN, MARIBOR, Glavni trg štev. 17.

Predno gradite
vodno kolo
zahtevajte ponudbe za
vodne turbine
od tvrdke
G. F. Schneiter
podjetje za gradnjo vodnih turbin
Škofja Loka

Okrajni zastop
Ok. št. 557/1 1928 **RAZGLAS**

OKRAJNI ZASTOP MARIBOR razpisuje s tem ustno licitacijo za naslednja gradbena dela:

1. gradnja delne proge (km 0.800 do km 2 639) projektir. okraj. ceste II. razr. Sv. Peter—Ložane;

2. preložitev Reismanovega klanca v tiru okrajne ceste Jarenina;

3. delna preložitev in celotna preuredba občinske ceste v Kamnici v okrajno cesto;

4. zgradba stanovanjske hiše na posestvu Heinz v Remšniku št. 32.

Podatki, tehnični pripomočki, proračuni in pogoji so interesentom na vpogled med uradnimi urami pri Okrajnem zastopu v Mariboru, Koroška cesta št. 26/II. kjer se dobe tudi vsa nadaljnja pojasnila.

Ustna licitacija se bo vršila **v četrtek dne 3. maja 1928 ob 9 dopoldne** v dvorani Okrajnega zastopa v Mariboru.

Licitanti morajo pred licitacijo dokazti, da so sposobni za prevzem predmetnih poslov Cestne zgradbe morejo biti oddane samo za to stroko pooblaščenim inženjerjem ali podjetnikom, ki že pri licitaciji imenujejo kot tehnično odgovornega izvršitelja za to stroko pooblaščenega inženjerja.

Okrajni zastop Maribor si izrečno pridržuje pravico, oddati dela ne glede na višino ponudene vsote, ali pa odkloniti brez vsake obveznosti vse ponudbe. — V Mariboru, dne 20. aprila 1928.

Gerent: **Dr. Andrej Veble** l. r.

KLISARNA

AKO RABITE TISKOVINE
ILUSTRACIJE, KATALOGE ALI PROSPEKTE I. T. D., TODA SE NE MORETE ODLOČITI, V KAKŠNI TEHNIKI NAJ SE IZDELAJO,
BLAGOVOLITE SE OBRNITI
VEDNO NA NAŠE PODJETJE. - V VSEH TEH VPRAŠANJIH VAM JE DRAGE VOLJE NA RAZPOLAGO

JUGOSLOVANSKA TISKARNA
BRZOJAVKE: JUGOTISKARNA LJUBLJANA
UMETNIŠKI GRAFIČNI ZAVOD, V KATEREM SO ZASTOPANE VSE MODERNE GRAFIČNE PANOGE
VSA GRAFIČNA DELA SE IZVRŠUJEJO LEPO, SOLIDNO IN TOČNO PO ZMERNIH CENAH. — PRORAČUNI IN PONUDBE NA ZAHTEVO
OFFSET-TISK • KAMENOTISK
KNJIGOTISK • UMETNIŠKI TISK
ČRKOLIVNICA • KNJIGOVEZNICA

BAKROTISK • METLOTISK

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI:
FRANCOSKO — SLOVENSKI SLOVAR.
Sestavil dr. Janko Pretnar. Cena vez. Din 70·—.
SLOVENSKO — FRANCOSKI SLOVAR.
Sestavil dr. Janko Kotnik. Cena vez. Din 70·—.

2 leti kredita
Vseh vrst
stroji za mizarje in kolarje
posamezno in v celoti z ali brez montir. motorja
Polnojarmeniki
Welker Werke J. Wachstein
Wien X., Laxenburgerstrasse 12

Prvovrstni švedski
posnemalniki
Na mesečne obroke
Od 75 litrov dalje, vse s krožniki v bobenčku.
„TEHNA"
družba z o. z.
Ljubljana
Mestni trg 25/I.
Iščemo povsod zastopnike!

DR. SCHAEFERJA EPILEPSAN proti
epilepsiji, krčem, padavici.
Že 15 let najbolje uveden. Dnevno prihajajo priznanja. Pobližja pojasnila daje in pošilja
lekarna sv. Stefana, Mr. M. Fišter, Osijek III.

Za krojače! Za krojače!
Nova, velika
knjiga krojaštva
za samouke o prikrojevanju moških oblačil
A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ul. 7
Zahtevajte opis knjige!

Interesantno brošuro o uspešnem zdravljenju žolčnih kamnov Vam pošlje brezplačno lekarna pri Odrešeniku Praga II. Vyšehradska tř. Pišite takoj.

ORIGINALNE BARVE, MATRICE (KOŽE), VOSČEN PAPIR, ZA GESTETNER-CYKLOSTIL, SPECIJALNI PAPIR ZA RAZMNOŽEVANJE, SE DOBI VEDNO IN NAJCENEJE PRI **LUD. BARAGA, LJUBLJANA** SELENBURGOVA UL. 6/I. TELEFON št. 2980

Grazia Deledda:

Skušnjave

5

Novela. — Poslovenil dr. Joža Lovrenčič.

Spočetka se je Antine branil, namrdoval obraz in z roko odmikal čašo; potem je pil iz vdanosti, da gospodarju ugodi in ustreže, končno pa že z užitkom.

V srcu mu je začelo vreti nekakšno mrzlično veselje in vse okoli njega se je vrtelo v lahkem, prijetnem plesu. Pod večer sta se ga bila že oba z Elijo nalezla kakor prava kmeta.

»Jaz se bom moral vrniti v stajo,« je jecljajoče rekel Antine in iskal konja.

Elija, ki je že megleno gledal, se je zakrohotal in je odvrnil:

»Ali ne vidiš, da si pijan? Pijan si kakor... kaj bi ti pravil, kako! Kam pa hočeš?«

»V stajo. Oče me čaka.«

»Kaj pa je tvoj oče? Moj pastir! Ostani zato lepo pri svojem gospodarju, saj oče ti tako nič ne da. Če ne ostaneš, ga spodim iz službe!«

»Pa, saj ti si tudi pijan!« je Antine jezen zakričal.

»Saj, sem, natreskan sem! A kaj hočeš s tem reči? Mogoče, da nisem gospodar?«

»Ne, tega ne pravim...«

»Torej kaj, lemenatarček mlečni, pijanček? Ali sem jaz gospodar ali nisem? Kaj sem, odgovori!«

»Si, gospodar si,« mu je boječe odgovoril, ker se je bal, da ne bi gospod Elija nagnal strica Feliksa.

»Prav, pa ostani z mano tu, če sem gospodar! Jutri pojdeva skupaj. Oče ne bo radi tega niti namršil obrvi.«

»Pojdeš res z mano?«

»Res, s tabo pojdem. Pojdem, ker moram iti, ker vem, da mi tam doli vsi kradete. Čas je, da se malo pobrigam za svoje stvari.«

»Da pojdeš z mano?« je ponavljal Antine kakor otrok. »In zakaj pojdeš?«

»Ali ti nisem pravkar povedal? Ali si gluh? Pojdem, ker se mi ljubi in ne na ljubo tebi. Jaz sem plemič, a ti, kaj si ti? Človek, ki se uči za duhovnika!«

Čeprav ga je imel, je Antine znova zardel, znova je začutil oni čudni vtis, ki ga je prebolel zjutraj.

Elija je nadaljeval:

»Prav za prav sva res oba pijana. Kaj se ti zdi? Ali sva ali nisva pijana? Jaz menim, da sva.«

»Tudi meni se zdi.«

»Pojdiva tedaj, da se kam spraviva!«

Prebila sta noč na prostem pod košatim hrastom, skozi katerega vejevje gotovo nista videla svetlikajočih se zvezd. Po dolgem, težkem spanju se je Antine prvi zbudil: glava ga je bolela, suhe in zlepljene ustnice pa so bile grenke kakor mlečkov sok.

»Ah,« je vzdihnil in jih premikal, da so se slišno drgnile, »upijanil sem se. Kaj bi rekel oče, če bi vedel?«

Sram ga je bilo ne radi očeta, radi sebe. Spomnil se je zlobnih namigavanj strica Pera:

»Lep duhovnik boš, ko preklinjaš, opravljaš, ko...«

»Se pijaniš!« — je zakričalo v njem.

In zazdelo se mu je, da bi bil res slab duhovnik, in se je razžalostil.

Gospod Elija je držal besedo in šel z Antinom k staji. Med potjo se je Elija povsem zbistril in postal prijeten in živahen, jahajoč na svojem iskrem belcu, ki se je vsakotoliko vzpel in ostrašil Antinovo kljuse. Njegova bela obleka je bila precej zamazana, v obraz je bil bolj bel ko navadno in glas mu je bil hripav; zdelo se je, kakor da se kesa razuzdanosti prejšnjega dneva.

»Opila sva se,« je ponovil vsakotoliko. »Veš, saj nisem nič slabega mislil o tebi, ko sem bil kriv jaz; a ti, kaj si ti mislil o meni?«

»Nič, saj nisem imel povoda...«

»In ne razpoloženja...«

Zasmejala sta se in se spomnila vseh razposajenih besed prejšnjega večera. Enega pa se Elija, kot se je videlo, ni kesal: ponižujočega zbadanja na račun Antinovega poklica. In semeniščnik je vsakokrat, ko je prišel govor na to, občutil znova vse ponižanje, ki ga je tlačilo od prvega trenutka dalje.

Stric Pera je vedel, da pride gospodar, ker neki bandit, njegov prijatelj, ki je bil tudi na veselici, je prihitel mladca. Hlapec je zato vse pripravil, kar ga pa ni motilo, da se ne bi narejeno začudil, ko je vzprejemal mladega plemiča.

»Kako pa je kaj z varuhom?« ga je zbadljivo vprašal in jemal sedlo s konja.

»Vrag ga vzemi!« je odgovoril Elija in oslonil desno nogo na skalo, da bi se snel ostroge. Stric Pera je bil urno zraven, se upognil in medtem ko mu je snemal ostroge, ga je tiho vprašal:

»Jeli, po denar si prišel?«

»Menda.«

»To pot pa ga Feliks Nurroi, menim, ne bo imel, a mogoče ti ga da njegov sin.«

»Kateri? Antine?«

»Antine.«

»Kako vendar?« je vprašal Elija začudeno.

»Kar lepo tiho bodi,« je rekel Pera in obesil ostroge na žebelj. »Bom že jaz vse uredil. Kaj in kako, bova že drugič govorila.«

Ko je zvedel stric Feliks, da je prišel gospodar, je postal žalosten. Ah, Bog pomagaj, gospod res zaukazuje, da moramo ljubiti vse, a stric Feliks ni ljubil in ni mogel ljubiti gospodarja, mladega razuzdanca, ki je bil že do grla v dolgovih in je vsakotoliko vprašal za denar celo njega, svojega revnega pastirja, ki je garal leto in dan kakor suženj, da je mogel vzdrževati sina v bogoslovju.

»Ali si se zamudil radi njega?« je vprašal Antina, ki je prišel prvi v stajo. »Pazi, kar pazi, sin moj; ti si sin revnega pastirja, gospodar je pa plemič. Njegova družba ni zate.«

»Zakaj? Namesto, da bi se mu zahvalili!...« je odvrnil Antine jezno.

»Prav, zahvaljuj se mu, kolikor hočeš, a bodi previden! Ni, da bi govoril slabo o svojem bližnjem, a dobro je, če veš, da gospod Elija ni družba zate. On je bogat, pa ne mara študirati. Pri oderuhih si izposoja denar in se klati okoli po mestih od zabave do zabave in prav nič ne misli na ono, kar bi moral. In še v Boga ne veruje!«

LJUDSKA KNJIŽNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 23 zvezek: A. Shechan, Nočlag. Povest trdega dekleta. 24 Din, vez. 32 Din — 24 zvezek: A. Marty, Hanka. Lužiško-srbska povest. 22 Din, vez. 30 Din — 25 zvezek: Haggard, Hči cesarja Montezume. 32 Din, vez. 42 Din. — Storček in njegovo burkasto življenje. 14 Din, vez. 22 Din. — 27 zvezek: Pregelj, Otroci solnca. 24 Din, vez. 32 Din.

Ia PORTLAND CEMENT
tt. „DALMATIA“
d. d.
Kaštel Sućurac pri Splitu
svetovnih znamk
TITAN in **NEPTUNE**
Generalno zastopstvo
M. GREGOVIC & Co.,
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1/I. Telefon 2971.

Največja odpr. tvrdka glasbenih instrumentov v državi!

Tovarniško skladišče
Meinel & Herold
Tovarna glasbenih instrumentov, gramofonov in harmonik
Maribor št. 102.

Violine	od 95·—	Din dalje
Mandoline.	„ 136·—	„ „
Gitar-citre	„ 192·—	„ „
Gramofoni	„ 345·—	„ „
Ploč pihala.	„ 505·—	„ „
Ročne harmonike . .	„ 85·—	„ „

Najmodernejši jazz-instrumenti itd po izredno nizkih cenah!
Priznano prvovrstni kvalit. izdelki! Garancija! Vrnitev instrumenta dovoljena, če ne odgovarja. Zahtevajte naš brezplačni veliki katalog!

Prva Jugoslov. Žična Industrija
d. z o. z.
Celje
Telefon štev. 117
Edini izdelovatelj hmeljskih sušilnic sistema
„Linhart“
za Jugoslavijo.

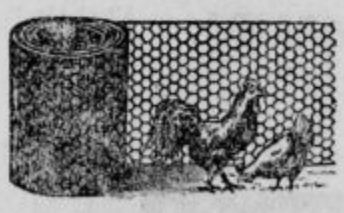

Tovarna žičnih pletenin in tkanin, vrtnih ograj, posteljnih vložkov, železne konstrukcije i. t. d.

Popolnoma varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, r. z. z o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.
Hranilne vloge se obrestujejo
najugodneje.
Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Krediti v tekočem računu. Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah.

IŠIAS in sline reumatično-neuralgične bolesti lečite! — Izlečenje v 3 dneh zajamčeno.
Zdravilišče dr. BONCINA-EINETTI
Trieste, Vl. Fabio Filzi 23.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani
priporoča:

Unser tägliches Brot. Betrachtungen für jeden Tag des Jahres. Aus dem Französischen v. J. Clemens. Zvezek I.: Januar bis April. 142 str., vez. 38 Din. Zvezek II.: Mai bis August. 141 str., vez. 38 Din. Zvezek III.: September bis Dezember. 140 str., vez. 38 Din.
Engert dr. J., **Das neue Leben.** Biblische Osterpredigten. 107 str., nevez. 44 Din.
Gerardi P. B., **Im Dienste der Seelen!** 30 Betrachtungen über den Seeleneifer. 96 str., nevez. Din 16.50.
Grühl P. K., **Schulentlassungs-Exerzitien.** 104 str., vez. 45 Din.
Hinderberger A., **Ausgewählte Fest- und Gelegenheitspredigten.** 151 str., vez. 51 Din.
Müller P. P., **Was uns der Meister lehrt.** Homilien und Predigten im Anschluss an die sonntäglichen Evangelien des Kirchenjahres. 229 str., nevez. 78 Din.
Nepp dr. J., **Gottes Wort bleibt ewig neu.** Fünf, Minuten-Predigten auf alle Sonntage und gebotenen Feiertage des Kirchenjahres. 164 str., nevez. 62 Din.
Obendorfer A., **Die Heimat der Seele.** Neun Predigten über den Himmel. 60 str., nevez. 38 Din.
Pfliegler M., **Homilien der Zeit.** Auf alle Sonntage des Kirchenjahres. 309 str., vez. 91 Din.
Plus R. J. S., **Gott in uns.** 204 str., vez. 55 Din.
Plus R. J. S., **Christus in unseren Brüdern.** 270 str., vez. 65 Din.
Plus R. J. S., **In Christus Jesus.** 271 str., vez. 65 Din.
Rieg B., **Predigten auf die Sonn- und Festtage des Kirchenjahres.** Zvezek II. Sonntag Septuagesima bis sechster Sonntag nach Ostern. 240 str., nevez. 68 Din.
Tischleder dr. P., **Staatsgewalt und katholisches Gewissen.** 239 str., nevez. 78 Din.
Welser B., **Warheit und Gnade.** Predigthandbüchlein für den Weihnachts- und Osterfestkreis. 190 str., nevez. 36 Din.
Wilms P. H., **Der Königsname Jesus.** Erwägungen zu den Anrufungen der Litanei vom süssen Namen Jesu. 183 str., vez. 59 Din.
Wolker L., **Der Religionsunterricht in der Fortbildungsschule.** 166 str., vez. 64 Din.

Tovorni avto Daimler 35 HP
1½ tonski, 1 FIAT, 40 HP, 2½ tonski, in 1 PRIKLOPNI VOZ, firma Gräf & Stift, se ugodno proda. — MARIBOR, Jugoslovanski trg štev. 3.

BLAGO
za ženske obleke, svileno volneno in perilno, zadnje novosti — češkega izvora
Velika izbira, znano solidne cene.
R. MIKLAUČ „Pri Školi“
Ljubljana

Iskreno zahvalo
izrekam tem potom gospodu primariju ženske bolnice v Mariboru dr. Josipu Benčanu za izredno požrtvovalnost in trud ob priliki moje nevarne bolezni in operacije, s katero me je rešil s svojo skrbjo in prakso gotove smrti. Nadalje se tudi zahvaljujem čč sestram za zelo skrbno postrežbo. — Julija Kerle, Hoče.

Modni kamgarn sportni ševjot za fine obleke.
Velika izbira, ugodne cene.
R. MIKLAUČ „Pri Školi“
Ljubljana

PRODA SE na licu mesta približno 1 vagon
lepega akacievega lesa
ki je zložen na zemljišču ob državni cesti pri dr. Krekovi mešč. gosp. šoli v Zg. Šiški. Pismene ponudbe z navedbo cene za 1 kg teže sprejema do 1. majnika 1928 »Kuratorij dr. Krekove mešč. gosp. šole v Ljubljani (Mestni trg št. 8, I. nadstr.).

Ponos gospodinje je lepo perilo.
Fina tkanina za perilo in posteljno opremo od svetovne tvrdke „SCHROLL“ v veliki izbiri.
R. MIKLAUČ „Pri Školi“
Ljubljana

Tel. 2187 **FIAT-GARAGE** Tel. 2663

Imajo v prodaji sledeče rabljene automobile:

501 osebni 4 sedežni . . .	Din	50.000·—
503 osebni 4—5 sedežni . .	«	60.000·—
Austro-Daimler 4—5 sedežni	«	45.000·—
Puch III 6 sedežni	«	14·000·—
Graef & Stift 6 sedežni . .	«	18·000·—
Wanderer 3 sedežni . . .	«	35.000.—

Vsi v brezhibnem stanju.

Nova motorna kolesa:

Puch 220 ccm	Din	11.000·—
Puch 175 ccm	«	10.000·—

Nove »FIAT« osebne automobile:

Tipa 503 5 sedežni . . .	Din	80.000·—
Tipa 509A 4 sedežni . . .	«	60.000·—

Oddaja garaž »boksov«, bencinsesalka, olje, mast.
Fiat-Autodelavnica — Semperit pnevmatika — Autopribor
Triumph Auto d. z o. z. Ljubljana VII
Celovška cesta 38

Preselitveno naznanilo
Dovoljujemo si slav. občinstvu vljudno naznaniti, da smo preselili svojo tvornico perila v nove prostore
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 25
kjer izdelujemo s povečanim in z najmodernejše opremljenim obratom vse vrste damskega in moškega perila. — Istočasno opozarjamo, da otvarjamo v istih prostorih s **ponedeljkom 23. aprila t. l.**
detalino trgovino
naših izdelkov, v katerih bomo p. n. odjemalcem nudili vsakovrstno perilo od najcenejše do najfinejše vrste, vse po izredno nizkih konkurenčnih cenah. — Oglejte si brezobvezno naše izdelke in cene.
Za obilen obisk se najvdaneje priporoča
PETER PIRC & Co., družba z o. z., tvornica perila.
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 25.

Spomladi
naj izgledajo tudi Vaše obleke sveže in kakor nove, zato pustite iste **kemično čistiti, barvati, plisirati** in **likati** v tovarni
Josip Reich
Ljubljana, Poljanski nasip št. 4—6.
Sprejemališče: **Selenburgova ulica št. 3.**
Izvršitev v 24 urah. — Postrežba točna. — Cene zmerne.

Ivan Zakotnik mestni tesarski mojster
Ljubljana, Dunajska cesta 46. **Tel. 2379.**
Vsakovrstna tesarska dela kakor moderne lesene stavbe, ostrešja hiš, vile, tovarne, cerkve in zvoniki, stropi, razna tla, stopnjice, ledenice, pavitjon, verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
PARNA ŽAGA TOVARNA FURNIRJA

NOVOST!
Cenjene, dame oglejte si pred nakupom zalogo ravnokar došlih, krasnih brzošivalnih strojev, najnovejše iznajdbe moderne tehnike. Na vsak stroj popolnoma enostavno šivate vsakovrstno blago, nešitke in čipke s cik-cak šivom, vežete najmodernejše in luknjičaste vezenine, gumbe in gumbnice. Pouk v vezenju brezplačen.
Ceniki franko.
Prodaja tudi na obroke.
„TRIBUNA“
F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

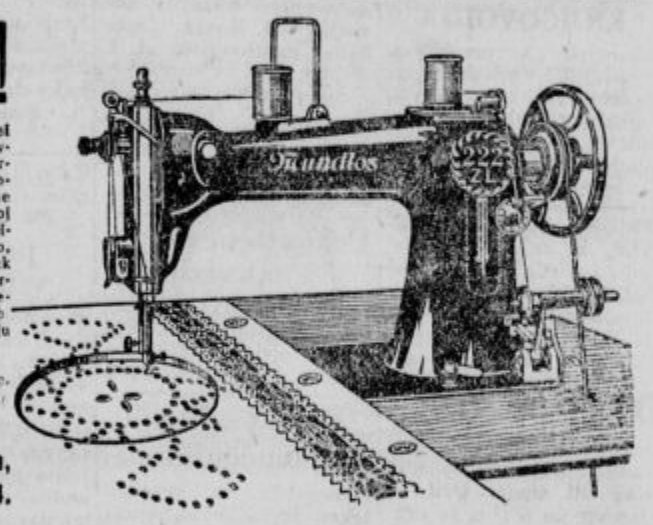

Kupim stalno **vsako množino kostanjevega taninskega lesa, smrekove škorje**, cele in zdrobljene, **smrekove hmelove droge, rabljene sode** od strojnega in jedilnega olja, v dobrem stanju, po najvišjih cenah. Akreditivno plačilo.
FRANC OSET, Sv. Peter v Savinjski dol

Osrednja čipkarska zadruga
r. z. z o. z.
Ljubljana, Kongresni trg št. 2
priporoča cenj. občinstvu svojo veliko zalogo kleklanih čipk, pristno ročno delo iz Ia češkega lanenega sukanca. — Velika zaloga vseh vrst cerkvenih čipk. — Pri nji dobite tudi vse kleklarske potrebščine. — Vse po najnižjih cenah!